

Vörösvári Újság

Werischwarer Zeitung

XIV. évf. 1. szám

2008. JANUÁR

Ára: 200 Ft

Szánkózók a Kálvárián (Fotó: F. A.)

A TARTALOMBÓL:

Mire elég az állami fejkvóta? — interjú Gromon István polgármesterrel (4-5. old.)

Megkezdődött az új utcanévtáblák kihelyezése (5. old.)

Bérbe adják a volt Muttnyánszky-épületet (6. old.)

KRESZ-tábláink sorsa: lefestik, elfordítják, kidöntik, ellopják (7. old.)

Megkapta a minősítést a zeneiskola (10. old.)

Angol tűzoltók Vörösváron — átadták az új műszaki mentőszert (25. old.)

Látogatás a Tájházban

A tavaly nyári renoválás után kameránkkal meglestük, milyen is lett a kívül-belül megújult, megszépült, megtisztult, újrarendezett Tájház. A látvány önmagáért beszél. Olvasóinkat is arra biztatjuk, látogassanak el Gromon Mici néni birodalmába, feltöltekezni új csodákkal... (Fotók: F. A.)

Mindazokat, akik a közösség vagyónát, munkáját, értékeit, szellemét, erkölcsiségét, jövőbe vetett hitét megkárosítják, azt nemre, fajra, bőrszínre, felekezeti hovatartozásra, rangra, vagyonra, címre, sógorságra és komaságra való tekintet nélkül egyszer s mindenkorra, örökétig, s nagy közös buzgalommal **JÓ FENÉKEN KELL BILLENENI, HOGY ATTÓL KOLDULJANAK!**

Ha rajtam múlna, előbbi mondat egy új magyar alkotmány kezdő sorai közé tartozna, mindjárt azután, hogy „Magyarország köztársaság”, s jóval előtte, hogy „A magántulajdon szent és sérthetetlen.” Akkor talán nem tartanánk ott ebben az országban, ahol ma nap tartunk...

Szegény nagy beteg édesanyám szokta mondani gyerekkoromban, ha valami rossz fát tettem vagy akartam tenni a tűzre: „Fenéken billentelek, hogy attól koldulsz!” Talán még a koldul szó jelentését sem ismerem akkor, s furcsállhatam a különös szófordulatot, de azt jól tudtam, hogy az üzenet lényegében azt jelenti: „**NEM SZABAD! NEM TEHETED!**”

Úgy tűnik, hogy ebben az országban nem mindenkinek szolgáltak ilyen jó tanáccsal gyerekkorában.

A mai magyar valóság bizony elég rossz üzenetet fogalmaz meg a jövő nemzedékeknek, amikor a nagy zsványokat báránypőrük s nem farkasvultuk szerint sújtja. (Vagy inkább: legyinti.) Azt üzeni: lopjál, s osztogass a haveroknak súlyos milliárdokat, ne félj, büntiből csak egy krajcáros ejnye-bejnyét, ha kaphatsz...

A kisember pedig megintcsak áll bambán, kifordult tenyerekkel a törvény magas pulpitusá előtt, s érzi hogy a „huncfut urak” újfent és fenemód átvették.

Hát ezért kell nekünk ez az új alkotmány. Öntudatnak, fejemelésnek, egyenes gerincnek, lelkiismeretnek.

Lelkiismeret-fordulásnak!

Graffiti a Kálvária-kápolnán

És ha ez megvan, megfogalmazzuk, kőtáblába véstük, egészen kis dolgokon kell kezdenünk a törvény betűjének betartatását, érvényesítését, s ha kell, a fenékre billentéseket...

Nem a milliárdos családokkal, de itt helyben, városunkban, azokkal, akik például tönkre tesznek, ellopnak egy-egy padot, közlekedési táblát, összefestékezik a falakat, felgyújtják a kukákat...

De nem! Mégsem. Kezdjük mégis inkább saját magunkkal. Hogyan is állok én a közösség vagyonához, értékeihez? Vétetem, véték-e ellene? Ne a mások szálkáival kezdjük, hanem a saját szemünkben lévő gerendával. Hátha éppen ez a legsúlyosabb akadály...

Fogarasy Attila

ÁPRILY LAJOS

Imádkozom: legyek vidám

Én Istenem, legyek vidám,
hogy házamat vidítani tudjam.
Mosolyogjak, ha bántanak
és senkire se haragudjam.

Arcom ne lássa senkisémm
bánkódni gondon és hiányon.
Legyen szelíd vasárnapom,
ha mosolyog a kisleányom.

Én Istenem, legyek vidám,
ma minden gondot tűzre vessek.
Nyujtsam ki kincstelen kezem
s szegényen is nagyon szeressek.

Tudom, sokat bővölt a gyász,
a hollós téli bút daloltam.
A bátrakkal hadd mondok el:
panaszkodtam, mert balga voltam.

Én Istenem, legyek vidám,
ujjongjon újra pusztá lelkem,
mint rég, mikor falum felett
az első forrásvízre leltam.

Ködökbe csillanó sugár,
víg fecskeszó bolond viharban,
tudatlan gyermekhang legyek
a jajgató világzavarban.

HÍREK RÖVIDEN

Uszodát építenének Piliscsabán

Kiemelt Európai Unió-s támogatásból szeretnék uszodát építeni Piliscsabán a Iosephinum fejlesztési projektje keretében. Az uszoda terveit Tűri Attila Ybl-díjas tervező készítette. A helyi egyetemi épületek stílusával harmonizáló, fászerkezetes felépítményű uszoda megvalósulása a vörösváriaknak is jó hír lenne: nem kellene a pedagógusoknak és szülőknél több száz gyereket egy héten többször is Budapestre utaztatniuk, hogy az egyik legegészségesebb mozgást, sportot biztosítani tudják a számukra.

M0-ás híd augusztusra

A tervek szerint ez év augusztusára elkészül az M0-ás körgyűrű Békásmegyert határában épülő Duna-hídja. Ez lesz Magyarország legnagyobb hídja és egyben legmagasabb építménye is. A pilonok az alépítménytől 100, a mederfenéktől 118 méterre. A beruházás közel 63 milliárd forintba kerül.

(Budakalász és Óbuda lakóinak életét ugyanakkor legalább öt évig meg fogja keserí-

teni, hogy a Megyeri híd 2008-as átadása után megreked a körgyűrű budai továbbvezetése. A szakasz zöldengedélyét a civilek szokás szerint megtámadták. Továbbépítés leghamarabb 2013-ban. Forrás: www.stop.hu.)

Az építkezést folyamatosan webkamerán is lehet követni: <http://m0hid.rgstudio.hu>

Júniustól lezárják a vasúti hidat

Év végéig megújul az Északi összekötő vasúti híd is. Június 14-étől érvénybe lép a teljes vágányzár, ezután a hídon közlekedni már nem lehet. A vonatszerelvények a HÉV-vágányokon keresztül a Margit hídig fognak közlekedni.

Graffitis karácsonyi ajándék

Karácsony előtt néhány nappal lelketlen (és hitetlen) vandálok ismét összefestékezték a Kálvária-kápolnát és két stációt. A nemrég újralfestett kápolna három falát csúfították el festékszóró palackkal. A bejárati ajtó mellé a „VAN ANYAGOD??” (azaz=kábítószered, drogod) üzenet került. A kápolna alatt álló két stáció hátoldalára pedig a kérdés megismétlése és a „NA VAN?” felirat. A kápolna hátulso részét a népi ízű „ITT jártunk vón”-nal csúfították el, míg az északkeleti falra cinikusan ezt írták fel a vélhetően suhanc korú barbárok: „BOCSÁNAT URAM”.

Ismeretlenek fehér színű festékekkel összefestékezték Fedor Lajos mártírunk emléktábláját is a Hősök téri 1956-os emlékművön. Az emléktáblát 2005-ben állította a város a szabadságharc napjaiban Budapesten elhunyt vörösvári fiatalember emlékére.

Sváb délelőttök a Naposon

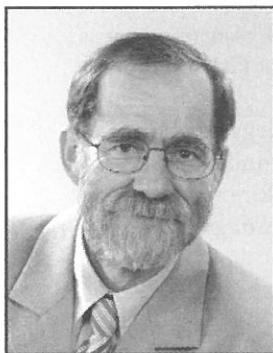
Sváb délelőtt címmel tartanak foglalkozásokat minden hónapban a Napos Oldal Szociális Központban. A következő összejövetel február 18-án 10 órakor lesz.

Mire elég az állami fejkvóta?

Interjú Gromon István polgármesterrel

A KÖLTSÉGVETÉSRŐL

– Január lévén mostanság Önnek és a Polgármesteri Hivatal pénzügyi osztályának a 2008. évi költségvetés összeállítása adja a legtöbb munkát. Az állam által nyújtandó

idei költségvetési támogatások sarokszámainak ismeretében mire lehet számítani ebben az évben: hogyan alakul városunk büdzséje?

– A Parlament ugyan elfogadta már a 2008. évi költségvetési törvényt, de a bevételeink jelentős részét kitevő normatív támogatások pontos összege még nem határozható meg, ugyanis jelenleg nem ismert a pénzbeli szociális juttatások, az okmányiroda, a gyámügyi igazgatási feladatok és az építésügyi igazgatási feladatok támogatási összege, valamint a SZJA-ból történő normatívakiegészítés összege sem. Ezek a tételek nagyságrendileg az összes normatívának közel 25 %-át teszik ki, tehát a várható bevételek tekintetében nagy még a bizonytalanság. Előzetes számításainkból annyi mindenesetre már látszik, hogy az állami támogatás összege várhatóan névértékben az előző évi szinthez hasonlóan alakul majd, tehát reálértékben az előző évi infláció mértékével csökkeni fog. (Sajnos így volt ez már tavaly is.)

Ami a várható kiadásokat illeti, végéhez közeledik az intézmények jövő évi személyi és dologi kiadásainak számbavétele. Ami a személyi kiadásokat illeti, az állam a 2008. évi költségvetési törvényben 5%-kal megemelte a köztisztviselők illetményalapját és szintén 5%-kal a közalkalmazotti illetménytábla tételeit. Ez az emelés ugyan az érintettek részére még az infláció ellentételezésére sem elég, ugyanakkor az állam még az ehhez szükséges forrásokat is csak bizonyos százalékban, és részben csak utólag biztosítja az önkormányzatok számára (egy bonyolult számítás és egy tervezett jövőbeni felmérés alapján). Az önkormányzatok kiadásai ezen kívül az energiaárak és a szolgáltatások árainak emelkedése miatt is folyamatosan növekednek.

Összefoglalóan azt lehet mondani, hogy az állam vagy nem tudja, vagy nem akarja biztosítani az önkormányzatok részére a feladataik ellátásához szükséges forrásokat. Évek óta folyamatosan nő a különbség a feladatok finanszírozására juttatott állami fejkvóta és a tényleges működési kiadások között. Nálunk ennek most még „csak” az a következménye, hogy kötelező feladataink törvényes ellátása érdekében kénytelenek vagyunk saját bevéte-

leinket szinte teljes egészében az intézmények működtetésére és más kötelező feladataink ellátására fordítani, s az amúgy égetően szükséges fejlesztésekre csak esetleges pályázatok révén vagy ingatlaneladásból tudunk forrást biztosítani. Ha azonban ez a tendencia tovább folytatódik, ennél nagyobb bajok is lehetnek (vagyonfelélés, önként vállalt feladatok feladása, intézménybezárás).

Ami pedig a pályázatokat illeti: az elmúlt év statisztikája azt mutatja, hogy a Közép-Magyarországi Régióban az önkormányzatok ezen az úton is meglehetősen kevés forráshoz jutnak, mert Budapest elviszi a források döntő részét. Ennek ellenére nem adjuk fel, jelenleg is öt-hat pályázat előkészítésén dolgozunk párhuzamosan (a Tploml téri iskola tetőtér-felújítása, óvodai udvarok felújítása, a Szakorvosi Rendelőintézet bővítése, a Fő utca rekonstrukciója, szennyvíztelep-bővítés, a vasútállomásnál parkoló építése stb.), s reménykedünk abban, hogy előbb-utóbb mégiscsak sikerrel járunk.

– Néhány évvel ezelőtt előfordult, hogy az általános iskolák költségvetéséből még át is tudott csoportosítani a képviselő-testület más célokra pénzeket, mivel az állami fejkvóta bőven fedezte a kiadásokat. Mostanra ez megfordult, az önkormányzatnak egyre mélyebben kell a zsebébe nyúlania iskolai és más intézményi működtetése érdekében. Mit tud tenni az önkormányzat, ha a fejkvóta és a működési kiadások közti különbség a jövőben tovább nő?

– Valóban, a 2003-2004-2005-ös években az általános iskolák működéséhez az állami normatíva és az intézményi saját bevételek az iskolák működési kiadásait teljes egészében biztosították úgy, hogy a képviselő-testület ezekből a bevételekből át tudott csoportosítani az önkormányzat más feladatainak ellátására.

2006-tól azonban ez a tendencia megfordult, és 2006-2007-2008-as költségvetésekben évről évre csökken az állami normatíva összege, reálértéke. Így önkormányzatunknak egyre többet kell saját bevételeiből az intézmények működtetésére fordítania. Az óvodai ellátás és az általános iskolák működtetése azonban egyfelől kötelező alapfeladata az önkormányzatnak, másfelől mindannyiunk közös szívégye is, úgyhogy nincs mit tenni, mindenáron biztosítani kell valahogy ezeknek az alapintézményeknek a finanszírozását.

Saját erőből annyit tudtunk tenni ennek a folyamatnak az ellensúlyozására, hogy az elmúlt évben többhónapos munkával a családszolgálat, a gyermekjóléti szolgálat, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatainak ellátására kistérségi együttműködéssel intézményfenntartó társulást hoztunk létre a Napos Oldal Szociális Központ szervezeti keretében, Pilisszántó, Pilisszentiván, Nagykövácsi, Reme-

teszölös és Pilisvörösvár önkormányzatainak részvételével. Az állam ösztönzi az ilyen társulások létrejöttét, így ezeknek a feladatoknak az ellátására a korábbinál magasabb normatíva leigénylésére vagyunk jogosultak, ami várhatóan több mint 15 és fél millió forint többlet normatívabevételt jelent önkormányzatunk számára a 2008. évben.

Ugyanígy siker a bevételek növelése tekintetében, hogy a Zeneiskola – az intézmény vezetőinek és dolgozóinak közös munkája eredményeképpen – a napokban elnyerte a „minősített alapfokú művészetoktatási intézmény” címet, s ezáltal öt éven keresztül biztosítva van ott is a magasabb állami normatíva.

A MUTNYÁNSZKY-ÉPÜLET

– A december 13-i ülésen a képviselők többsége az Épülő Virgonc Alapítvány pályázatát támogatta, így velük készül bérleti szerződés a volt Mutnyánszky-épületre, ill. annak egy részére vonatkozóan. Úgy gondolja, hogy ez hosszú távú hasznosítását jelentheti az épületegyüttesnek, vagy további lehetőségeket is mérlegel?

– A mérlegelés időszaka már lezárult. Amikor tavaly év vége felé visszakaptuk a Rákóczi u. 8. sz. alatti ingatlant, arról kellett döntenünk, hogy hogyan tudjuk értelmesen hasznosítani a Mutnyánszky épületét, ha már egyszer a szakképzés és a drasztikus állami normatívacsökkenés miatt lehetetlen. Ezért kiírtunk egy bérleti pályázatot, amelyre volt négy jelentkező: közülük kettő oktatási-nevelési, egy vallási-közösségi és egy szociális jellegű tevékenység céljára használná az ingatlant. Kiválasztottuk a négy közül azt a pályázót, amelyik olyan szolgáltatást nyújtana az ingatlan bérleése útján, amely megítélésünk szerint a vörösvári szolgáltatási kínálatból jelenleg a leginkább hiányzik. A többség egyetértett abban, hogy iskolánk már van, gimnáziumunk már van, viszont fogyatékosokat gondozó-fejlesztő intézetünk se nekünk, se az egész környéknek nincs. Ezért esett választásunk az Épülő Virgonc Alapítványra.

Mivel a testület már döntött, nem mérlegeltek, nem is mérlegelhetek más lehetőségeket. Az én dolgom most a végrehajtás, azaz, hogy a Hivatallal előkészítsünk egy alapos, jól végiggondolt, az önkormányzat érdekeit garantáló bérleti szerződést. Ennek a szerződésnek a pontos szövegtervezete a napokban készül el. Ezután egyeztetünk az alapítvánnyal, s szándékom szerint január végén a képviselő-testület elé viszem a szerződéstervezetet a végső döntés meghozatala céljából.

KULTÚRHÁZ

– Szerkesztőségünk továbbra is a legtöbb lakossági kérdést a Fő út 127. alatti befejezetlen épület (kultúrház?, zeneiskola?, Művészetek Háza?) okán kapja. Több olyan határozott kijelentést is tettek már helyi polgárok, hogy az épületet magánszemélynek fogja eladni az önkormányzat. Ezek persze üres feltételezések, kénytelen vagyok mégis ismételtelen feltenni a kérdést: mi a helyzet az épülettel és a beruházással?

– Megértem, hogy az emberek találgatnak, hiszen az épület üresen áll, és látszólag nem történik semmi. A háttérben azonban két irányban folyik a munka: egyrészt a régi kivitelezővel egy korrekt végelszámolás és esetleges peren kívüli megegyezés előkészítése, másrészt az új közbeszerzési eljárás megindításához szükséges dokumentumok összegyűjtése. Ezek útjában jelenleg két fő akadály van: egyik az, hogy a régi kivitelező a mai napig nem alakította ki a saját álláspontját arra vonatkozóan, hogy szerinte hány százalékos a készültségi fok, s ennek alapján szerinte mennyi az elkészült munkák értéke. Másrészt nem adta át nekünk a díszterem tetőszerkezetének terveit. Márpedig erre feltétlenül szükségünk van ahhoz, hogy ajánlatot tudjunk kérni a hátra maradt munkálatok megtervezésére. A terv elkészítése a régi kivitelező szerződéses kötelezettsége volt, de ő arra hivatkozik, hogy a tervezője nem teljesíti a feladatát. Az ügy előmozdítására már mi is írtunk levelet a tervezőnek, egyelőre eredménytelenül.

Most azt kell mérlegelnünk, hogy meddig legyünk türelmesek, ill. mikor mondjuk ki, hogy nem várunk tovább, megindítjuk a pert. A kérdés bonyolult, mert az önkormányzatnak nemcsak az az érdeke, hogy jogilag megnyerjen egy pert, hanem az is, hogy a pénzéhez jusson, s a kettő nem feltétlenül esik egybe. Elvileg elképzelhető ugyanis, hogy egy peren kívüli egyezség a vagyonmentést jobban szolgálja, mint egy per, tehát bizonyos határig célszerű lehet a türelem. Hogy meddig, azt ugyanolyan nehéz eldönteni, mint korábban azt, hogy mikor jött el a szerződéstől való elállás ideje. Nincs erre biztos recept, folyamatosan értékeljük a helyzetet, az esélyeket. Mindenesetre sokat már nem várhatunk, az biztos.

Ami pedig az épület magánszemélynek való eladásával kapcsolatos feltételezéseket illeti: elmondhatom, hogy nekem nincs ilyen szándékom, s nem is érkezett hozzám erre vonatkozó javaslat. Tervünk az, hogy – jobb megoldás híján – végigmegyünk a megkezdett úton, s az átalakítás befejezése után a Művészetek Háza nevű komplex intézményünk beköltözik az épületbe.

ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

– Városunkban az elmúlt időben több civil szervezet is létrejött a kulturális örökség megóvása érdekében. Talán a 24. órában vagyunk, amikor a régi épületek, építészeti értékek és a hagyományos településkép egy része még megóvható. A civil szervezetek a pozitív példák felmutatásán túl vajmi keveset tehetnek ezen értékek megmentése érdekében. Milyen intézkedéseket tehet és tervez az önkormányzat az ügyben?

– Városunk építészeti értékeinek megóvása, a régi szép épületek és a hagyományos településkép megóvása, sőt – amennyire lehet – helyreállítása nemcsak jogszabályi előírás, hanem véleményem szerint közérdek, és egyúttal személyes ambícióm is. Az épített környezet védelme, az egyedi, értékes épüle-

tek, épületrészek megóvása, a jellegzetes épületformák, stíluselemek, utcaképek, hagyományos beépítési módok, telekstruktúrák megóvása egyúttal a város múltjának a maga fizikai valóságában való megőrzését is jelenti, ami szerintem szép és fontos feladat.

A korábbi testületek is tettek már kísérleteket az ügy előmozdítására, de ezeknek eddig nem sok látható eredménye volt. Készült például egy helyi értékvédelmi rendelet 1997-ben, s a 2005. január óta hatályos helyi építési szabályzatunk is lehatárol Pilisvörösvár belső területén egy „helyi értékvédelmi vizsgálatra javasolt területet”. A területre „az új helyi értékvédelmi rendelet elkészültéig” tesz is néhány, átmeneti rendelkezést az épített környezet megóvása érdekében, melyeket az építészeti munkák során kell – kellett volna – alkalmazni.

A főépítész úrral többször konzultáltam már egy új, részletes, szakmailag elmélyült helyi értékvédelmi rendelet megalkotásának szükségességéről. Ő már hozzá is kezdett a munkához. A készülő új helyi értékvédelmi rendelet egyrészt újrafogalmazza majd a helyi értékmegőrzés jogszabályi hátterét, másrészt egy alapos vizsgálatra, értékkataszter készítésére is szükség van. Ez azt jelenti, hogy tételesen számba kell vennünk, hogy konkrétan melyek azok az értékes épületek, épületrészek, utcák, utcarészek, telekstruktúrák, amelyeket értékesnek, mintaeértékűnek tartunk, és védeni akarunk. Ennek a listának az összeállításában sokat segíthetnek a kulturális örökség megóvását szívügyüknek tekintő civil szervezetek és a magánszemélyek egyaránt. Szívesen fogadunk minden véleményt, javaslatot, amelyet eljuttatnak a főépítész úrhoz vagy hozzám.

Megemlítem még, hogy tisztában vagyunk azzal, hogy az építészeti értékek megóvása pusztán a korlátozás eszközeivel nehezen megvalósítható. Szükség van arra, hogy a tulajdonosok felismerjék a tulajdonukban lévő értékeket, és azonosuljanak a megőrzés, a védelem céljaival, mert különben csak fölösleges akadályozásnak, tulajdonosi jogaik önkényes, értelmetlen korlátozásának tekintenek az értékvédelmi előírásokat. Ehhez hozzájárulhat maga a megalkotandó új rendelet, a jó példák nyilvánosság előtti bemutatása és az anyagi vagy erkölcsi ösztönzés. Mivel az önkormányzat anyagi lehetőségei nagyon szűkösek, egyelőre a példaállítás és az erkölcsi ösztönzés lehetséges módjain gondolkodunk. De talán ez is ér valamit...

A főépítész úr ötlete alapján azt tervezzük, hogy havonta bemutatunk egy-egy jó példát a Vörösvári Újságban „A hónap háza”-ként, egy évben egyszer pedig odaítéljük „Az év háza” c. elismerést a legpéldaszerűbben felújított vagy megépített épületnek. Az elismerés elnyerésének, ill. odaítélésének a szabályain a főépítész úr már dolgozik. A díjat biztosan lesz kinek odaítélni, mert több jó példát is lehet látni a városban arra, hogy egy régi épület felújítását, korszerűsítését vagy egy új ház megépítését az értékmegőrzés és a hagyományörzés szempontjainak figyelembe vételével, izlésesen sikerült megoldani.

Ezeknek a jó példák felmutatása, nyilvánossá tétele, a tulajdonosoknak és a tervezőknek nyújtott önkormányzati elismerés is ösztönözheti reményeim szerint a tulajdonosokat és a város összes polgárát az értékmegőrző környezetformálásra.

Fogarasy Attila

Új utcanévtáblákat helyezünk ki városunkban

Örömmel tájékoztatom városunk polgárait, hogy a következő hetekben a város minden utcájába egységes, új utcanévtáblákat helyezünk ki. A közel 900 darab tűzzománcozott, tartós kivitelű, jól látható utcanévtábla reményeink szerint megkönnyíti a tájékozódást, s jól szolgálja majd mind a helyben lakókat, mind pedig a hozzánk érkező vendégeket, s egyúttal egy szebb, kulturáltabb városkép kialakulásához is hozzájárul.

Az utcanévtáblák kihelyezését végző, polgármesteri megbízólevéllel ellátott vállalkozó már meg is kezdte munkáját. Ezúton kérek minden érintett ingatlan tulajdonost – itt leginkább a kereszteszervezetekben lévő házak tulajdonosairól van szó –, tegyék lehetővé, hogy megbízott vállalkozónk elhelyezhesse házuk oldalára, esetleg kerítésére az új utcanévtáblákat. Ahol szükséges, ké-

rem, engedjék be a telkükre a munkát végzőket arra a néhány percre, amíg felszerelik a táblát. Erre egyébként egy önkormányzati rendelet kötelezi is a tulajdonosokat: „Az ingatlan tulajdonosa, kezelője vagy használója az utcanévtábla elhelyezését és az ezzel kapcsolatos munkálatokat tűrni köteles. Amennyiben az utcanévtábla elhelyezésével kapcsolatban az ingatlanon kár keletkezik, azt a kihelyezésért felelős szerv köteles megtéríteni.” (Pilisvörösvár Város Önkormányzatának 8/2003. (IV.1.) sz. rendelete, 19. § (3) bek.)

Egyúttal kérek minden érintett ingatlan tulajdonost, hogy a türesem túl a kikerülő utcanévtábláknak a közös ügy érdekében legyenek egy kicsit gazdáik, őrzői, ápolói is.

Köszönettel:

Gromon István
polgármester

Az ülésteremből jelentjük

A VOLT MUTTNYÁNSZKY-ÉPÜLET BÉRBEADÁSA

Felkorbácsolódott indulatok

Nyugtalankodó gyerekek, izgatott szülők lepték el a Városháza tanácskozótermét és folyosóit a december 13-i képviselő-testületi ülés első órájában. A tudósító – aki késve érkezett – már nem is kapott ülőhelyet a teremben, az üveges ajtón kívülről szemlélte az eseményeket.

Első napirendi pontban az Épülő Virgonc Gyermekéért Alapítvány pályázatát tárgyalták a képviselők a Rákóczi utca 8. szám alatti volt Muttnyánszky-épület hasznosítására vonatkozóan. Az alapítvány sérült gyermekek nappali ellátására jött létre három évvel ezelőtt, Budapesten a II. kerületben Virgonc Gyermekház néven működött egy intézményt. Jelenleg 25 sérült gyermekkel foglalkoznak. Székhelyüket szeretnék Vörösvárra áttenni – amint azt Flórné Csík Éva, az alapítvány képviselője elmondta –, tapasztalván azt, hogy itt mekkora igény van a munkájukra. Eddig 15 vörösvári család kereste meg őket, segítséget várva tőlük. Flórné Csík Éva méltányosságot kért a képviselőktől a bérlet összegét illetően, ugyanis az Alapítvány nem rendelkezik nagyobb összegekkel. Az épület-együttesből egyelőre csak a központi részt tudnák hasznosítani, 50 gyermeket szeretnének itt elhelyezni és ellátni.

A képviselő-testület tagjainak többsége támogatásáról biztosította az Alapítvány pályázatát és méltányolta kéréseit. Ugyanakkor egyes hozzászólások visszatetszést szültek.

Szakszon József alpolgármester felhívását fejezte ki amiatt, hogy volt olyan képviselő, aki más véleményt fogalmazott meg a bizottsági ülésen, mint a képviselő-testület és a szülők előtt.

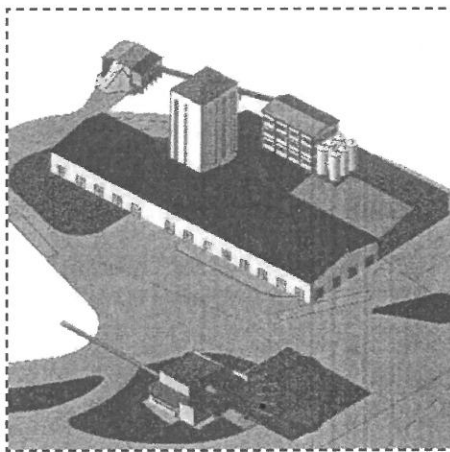
A volt szakképző iskola — legrégebbi — központi épületének bejárata

Az alpolgármester úr később Kőrös János, PVKB-elnök felszólalása közben olyan indulatba jött, hogy elvesztette önuralmát, félbeszakította az elnök úr beszédét – bíráló megjegyzéseket téve képviselői tevékenységére.

Kőrös János az ingerült hangnemű kirohantása miatt – tiltakozása jeléül – elhagyta az üléstermet. (A szavazás után Zám Zoltán is hasonlóképpen cselekedett.)

Szakszon József alpolgármester a történetek után elnézést kért mindenkitől, hogy elragadtatta magát.

A képviselő-testület másfél órás vita után végül az Épülő Virgonc Alapítványt nevezte meg a pályázat nyertesének, és felkérte a polgármestert, hogy a bérleti szerződést a kiírás szellemében készítse elő és terjessze a képviselő-testület elé.

A Terranova tervezett új üzemének látványrajza

A DOLOMITBÁNYÁK SZABÁLYOZÁSI TERVE

2007 januárjában az önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Weber-Terranovával, melyben többek között a jelenlegi bánya üzemi területének beépíthetőségét és a bányászati tevékenységet érintő kérdésekben született megállapodás. Annak érdekében, hogy a cég megvalósíthassa a területen egy új üzem építését, a képviselő-testület határozott arról, hogy a különleges bányáövezetben a beépítési százalékot 10 %-ról 30 %-ra, a maximális építménymagasságot a jelenlegi 7,5 méterről 12,5 méterre növeli. Ennek nyomán módosítani kellett a város Településszerkezeti tervét és a terület Szabályozási tervét.

A napirendi pont tárgyalása során Kálmán Kinga, a termódoboz készítője elmondta:

„A Terranova cég egy új vakolatgyártó üzemet szeretne létrehozni. Ennek az építészeti kialakítása meghaladja a jelenlegi övezeti előírásokat. Ezért egy olyan övezet kialakítását kérték, amelyben az új épület elhelyezhető. Más tervezési pontok is adódtak. Nemcsak az épület elhelyezésével ütköztek a hatályos rendezési tervekben, hanem területbesorolási útközések is keletkeztek. A cég a bányászati területünkkel is szeretne növekedni. Tekintve, hogy egy régen lefektetett bányatelken belül

bányászati jogaik adódtak. A problémát az okozta, hogy a területhasználattal kategóriák közül a terjeszkedés erdőterületeket érint. Ennek a kiegyensúlyozása viszont egy elengedhetetlen környezeti feladat. A Településszerkezeti tervben az erdőterületek növekednek a jelenlegihez képest. Nemcsak a csere erdőtelepítésre jelölték ki újabb területeket, hanem az egész ipari területet növekvő véderdőgyűrűvel vették körül. A település lakossága, illetve a környező lakosság számára is az az előnyös, hogy ha egy ilyen ipari létesítmény, minél jobban el tud szigetelődni a lakókörnyezetektől. Pilisvörösvár ebből a szempontból előnyös helyzetben van.”

Kálmán Kinga hozzászólásában szólt a TRT kapcsán arról is, hogy abban szerepel egy átkötő út a város északi részén, a Weber-Terranova területén. A tervezett 10-es út, amely a település északi határában húzódná és a jelenlegi 10-es út nyomvonala közt régóta felmerült már egy Pilisvörösvár területén kiépíthető összekötő útszakasz, amely pontosan a dolomitbányák környékén haladna el és érkezne meg a jelenlegi 10-es úthoz. Erre a korábbi rendezési tervek három nyomvonalat hoznak. Kálmán Kinga a módosított tervben ezek közül kettőt kiejtett, egyet megtartott és egy negyediket javasolt. A tervben így két útvonaljavaslat szerepel. Az egyik Piliscsaba területén érkezik meg a 10-es útra, a másik pedig Pilisvörösvár területén belül érkezik meg a Kopár csárda mellett. Az összekötő útnak a megépítése nagyon távoli jövőbe helyezhető, mivel a 10-es főút is csak tervezett állapotban van.

A képviselő-testület egyhangú szavazással hagyta jóvá a TRT és a Szabályozási terv módosítását.

(A Weber-Terranova fejlesztési elképzeléseiről, üzemépítési terveiről következő lap-számainkban tájékoztatjuk olvasóinkat. – a szerk.)

A SZENT JÁNOS-ÁROK

A Szent János-árok évek óta gondot okoz a környéken lakóknak, mivel nem tudja elvezetni teljes mértékben a csapadékvizet. A probléma felszámolására az Önkormányzat már 2002-ben elkészítette a DIMA Mérnöki iroda Kft.-vel a vízjogi létesítési engedélyes tervet, de az engedélyeztetés, kivitelezés elmaradt. Az árok mentén lakók újabb bejelentéseket tettek, mivel ingatlanjaikat rendszeresen elöntötte a csapadékvíz.

Szakmai vélemények szerint a meglévő Szent János-árok veszélyezteteti az ott lakók vagyonszükségét, ezért a probléma megoldása tovább nem halasztható, végleges megoldás szükséges, melynek feltétele a szakszerű tervdokumentáció, a vízjogi létesítési engedély. A Szent János utca és Tó utca közötti ingatlanok tulajdonosaival szolgalmi jogos megállapodást kell kötni, mivel azon a szakaszon az árok az ingatlanok területén halad.

A Műszaki Osztály árajánlatot kért az eredeti tervezőtől a korábbi terv felülvizsgálatára. Árajánlatokat kért be továbbá terve-

zöktől a Szent János-árok kiviteli tervszintű vízjogi létesítésének engedélyezési tervdokumentációjának elkészítésére. A felhívásra három árajánlat érkezett: a képviselő-testület a tervek elkészítésével a Mélyépterv Mévít Kft.-t bízta meg.

A VASÚTI KERESZTEZÉS TERVE

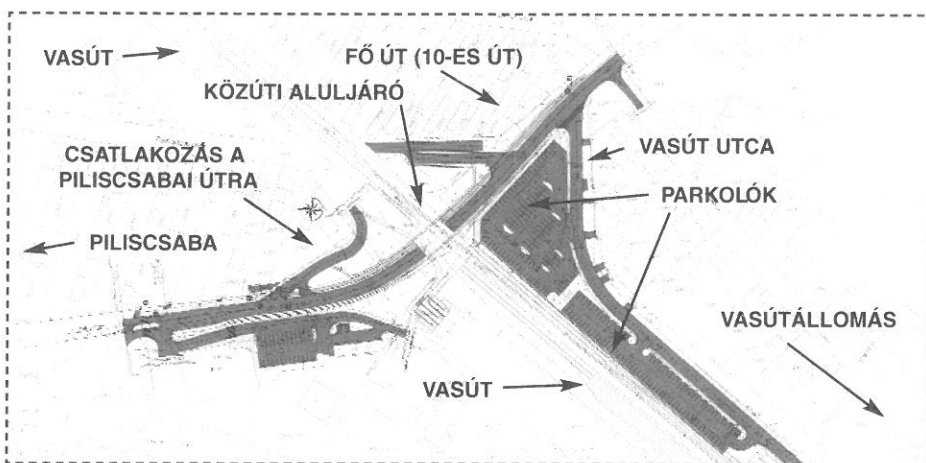
A MÁVTI Kft. végzi a Budapest–Esztergom vasútvonal Óbuda–Piliscsaba szakaszának tervezését, amely fő elemként magában foglalja az Óbuda és Pilisvörösvár állomások közötti második vágány, az átépítendő Pilisvörösvár MÁV-állomás és a piliscsabai alagút előtti Terranova forgalmi kitérő tervezését. A Budapest–Esztergom vasútvonal és a 10. sz. főút, külön szintű vasút-közút keresztezésének tervezésére a MÁVTI Kft. tervezési megbízást adott az MSC Kft., illetve a Közlekedés Unio Kft.-nek. A közúti kapcsolatok tanulmánytervét a Közlekedés Kft. készítette el.

Ismert tény, hogy Pilisvörösvár város közlekedési bajainak legfőbb okozója a 10-es főút átkelési szakasza, amely domborzati és településszerkezeti okokból csak a várostól messzebb tervezett, új 10-es főúttal váltható ki. Az új 10-es főút megépítése távlatban, de valószínűleg a vasútvonalat érintő fejlesztések megvalósulása után várható. A vasút és a főút

keresztezése a városnak közlekedés szempontjából neurálgikus pontja, a vasúti átjáró lezárása megbénítja a főút egyébként is csak lassan araszoló forgalmát. A vasúti fejlesztések eredményeként sűrítendő vasúti forga-

továbbtervezésre. A képviselő-testület is e mellett tette le a voksát.

Az I. c változat a közút és a vasút keresztezését közúti aluljáró építésével oldaná meg, a SPAR előtti parkolót a 10-es úttal önálló szer-

A képviselő-testület által továbbtervezésre javasolt változat

lom tovább növeli a vasúti átjáró lezárásának idejét, ellehetetlenítve a város közlekedését. A tanulmányterv a keresztezés közlekedési kapcsolatára négy változatot dolgozott ki.

A Magyar Közút Kht. véleményezte a tanulmánytervet és az I. c változatot javasolta

vizút kötné össze. Ez a változat tartalmazza a legtöbb parkolóhelyet: 198-at.

Összeállítottuk a képviselő-testületi ülés írásos előterjesztési és jegyzőkönyve felhasználásával

KRESZ-tábláink sorsa

A tavalyi év során a forgalomtechnikai átszervezés következtében jelentősen megnőtt a közterületeken elhelyezett közlekedési táblák száma. Sajnos ezzel egyenesen arányosan nőtt a rongálások előfordulása is. A közlekedési jelzőtáblákat az utóbbi időben számtalan helyen lefestették, elfordították, a táblákat a tartóoszlopaikkal együtt kidöntötték, illetve egy-két esetben el is tulajdonították.

Összefestett KRESZ-tábla a Kálvárián

A közlekedési jelzőtáblákat a közúti forgalom biztonságának, különösen a gyalogosforgalom biztonságának növelése érdekében, illetőleg forgalomeszabítási szempontok figyelembevételével helyeztettük ki. Az erre vonatkozó tervek elkészítésére, a táblák megvásárlására és kihelyeztetésére 7 millió fo-

rintot meghaladó összeget fordított az Önkormányzat. Az összeg nagyságrendjéből is látszik, hogy ez egy fontos és közérdeket szolgáló feladat volt.

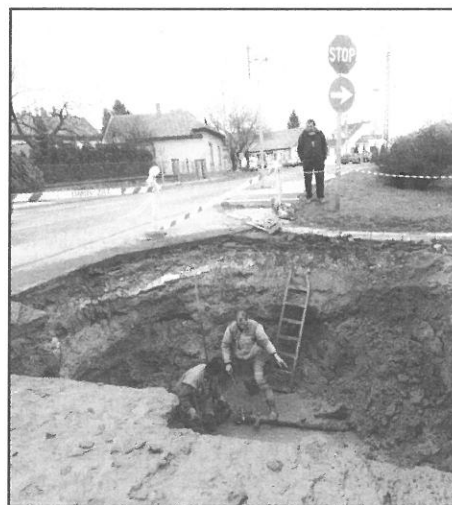
Azok, akik az új közlekedési renddel nem értenek egyet, kérdésük vagy észrevételük van, írásos jelzéssel élhetnek a Polgármesteri Hivatal Műszaki és Építési Osztálya felé, illetve kérdéseikkel ügyfélfogadási időben megkereshetik a közterület-felügyelőket. A beérkezett észrevételeket megvizsgáljuk, egyeztetjük, ha kell, a tervezőmérnök véleményét is kikérjük, és ezek alapján döntés születik a forgalmi rend megváltoztatásáról, vagy esetlegesen éppen a korábbi állapot visszaállításáról. Ez az egyetlen járható és „békés” módja a lakosság véleménynyilvánításának.

Azonban, akik az önkényes módszert választják véleményük kinyilvánítására, azaz a táblákat lefestik, lefűjják, felismerhetetlenné teszik, azzal szabálysértést valósítanak meg és a rendőrség ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja őket. Abban az esetben, ha valaki a közúti jelzés eltávolításával vagy megváltoztatásával a közúti közlekedés biztonságát veszélyezteti, a Btk. 184. § alapján büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A táblák eltulajdonítója értékhatártól függően eshet szabálysértési elbírálás alá, és százezer forintig terjedő pénzbírság kiszabására számíthat, illetve a Btk. 157. § alapján akár két évig terjedő elzárással is sújtható.

Ha valaki közlekedési balesetben vagy más módon véletlenül, gondatlanul rongálja meg a közúti jelzéseket, azt haladéktalanul köteles a Polgármesteri Hivatal Műszaki és Építési Osztálynak vagy a közterület-felügyelőknak jelezni. A helyreállítással kapcsolatos költségekért a rongálás elkövetője tartozik felelősséggel, adott esetben ezt a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás is fedezheti.

Polgármesteri Hivatal,

Egy emlékezetes esemény

Csőtörés „krátere” a Büfénéli

(Fotó forrása:

<http://pilisvorosvardailyphoto.blogspot.com>)

Tájékoztató a Képviselő-testület határozatairól, rendeleteiről

2007. december 13.

rendkívüli ülés

A Muttnyánszky-épület bérbeadása

A Képviselő-testület a Pilisvörösvár, Rákóczi u. 8. szám alatti ingatlan bérbeadására vonatkozó pályázati kiírás alapján az Épülő Virgonc Alapítvány pályázatát választja ki nyertesnek, és felkéri a polgármestert, hogy a bérleti szerződést a kiírás szellemében készítse elő és terjessze a Képviselő-testület elé.

A nyertes pályázó 50.000 forintos havi bérleti díj (rezsí nélkül) megfizetésére köteles. A Képviselő-testület felhívja a polgármester figyelmét arra, hogy a szerződésben feltételként szerepeljen, hogy minden pilisvörösvári gyermek minden esetben nyerjen felvételt az ott működő intézménybe.

271/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen és 1 nem szavazattal.

A dolomitbányák szabályozási terve

A Képviselő-testület véleményezési eljárásra bocsátja a „Pilisvörösvár, dolomitbányák és környékük Településszerkezeti és Szabályozási Tervének módosítását”.

272/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Úttisztítási pályázat

A Képviselő-testület a Bíráló Bizottság javaslata alapján az Útnövekmény tisztítására kiírt közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevőjének a Saubermacher-Bicske Kft.-t hirdeti ki.

274/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Intézményvezetői pályázatok

A Képviselő-testület pályázatot ír ki a Művészetek Háza, Általános Művelődési Központ, Cziffra György Alapfokú Művészetoktatási Intézmény magasabb vezetői megbízására.

276/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

A Képviselő-testület pályázatot ír ki a Német Nemzetiségi Általános Iskola magasabb vezetői – intézményvezetői megbízására.

278/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

A Képviselő-testület pályázatot ír ki a Templom Téri Általános Iskola magasabb vezetői – intézményvezetői megbízására.

280/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

(A fenti pályázatokat az Oktatási Közlönyben kell megjelentetni. – a szerk.)

Pedagógus státusz elvonása

A Képviselő-testület 2008. február 1-jétől elvonja a Német Nemzetiségi Általános Iskola 2008. január 18-án nyugdíjba vonuló pedagógusának státuszát.

279/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 12 igen és 1 nem szavazattal.

A Községháza régi képeslapon

Ismételt nem a játékkaszinóra

A Képviselő-testület nem adja hozzájárulását ahhoz, hogy a pénzügyminiszter játékkaszinóban folyó szerentsejáték szervezésére vonatkozó olyan tartalmú pályázatot írjon ki, amelynek folyamánként Pilisvörösvár Város Önkormányzata területén játékkaszinó működhessen.

282/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 11 igen, 1 nem és 2 tartózkodás szavazattal.

Népszavazás az önálló régióért

A Képviselő-testület a Pest Megyei Közgyűléséhez csatlakozva támogatja a Pest megyei önálló statisztikai régió mielőbbi létrehozását. A Képviselő-testület a régió kialakításával kapcsolatos helyi népszavazás kiírásának kérdésével egyetért, és javasolja, hogy a helyi népszavazás az országos népszavazással egyidőben, várhatóan 2008. tavaszán kerüljön megrendezésre.

283/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

Célhitelezéséről

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy a Balatonfenyvesi Ifjúsági Tábor megvásárlására fordított fejlesztési célhitelezés 2008. évre fennmaradó 10 millió forintos összegét 2007. évben előtörleszti. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a hitel összegének kifizetésére. A fedezet forrása a kötvénykibocsátásból származó bevétel.

286/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Kezességvállalás csatornaépítésre

A Képviselő-testület készfizető kezességet vállal a Pilisvörösvár Víziközmű Társulat által felvett 8.000.000 forintra és járulékaire, a Kálvária utcai vasúti hídon túli, felső 450 m-es szakasz csatornaépítésével kapcsolatos költségekre vonatkozóan. A Képviselő-testület a Pilisvörösvár Víziközmű Társulat megszűnését követően a 8.000.000 forint és járulékaik összegű Pilisvörösvár városára eső hiteltartozást átveszi, és gondoskodik a hitel és járulékaik visszafizetéséről.

287/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Szent János-árok

A Képviselő-testület elkészíteti a Szent János-árok viadukt és 10. számú főközlekedési út közötti szakaszának vízjogi létesítési engedélyezési terveit. A tervek elkészítésével a Mélyépterv Mévít Kft.-t bízza meg 730.000 forint + áfa áron.

288/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 12 igen szavazattal.

Vasúti kapcsolat terve

A Képviselő-testület elfogadhatónak tartja, és továbbtervezésre javasolja a Pilisvörösvár vasúti kapcsolat tanulmányterve szerint javasolt I. c közlekedési változatot.

289/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

Parkgondozási pályázat

A Képviselő-testület hirdetményes egyszerű közbeszerzési eljárást indít határozatlan idejű parkgondozási szerződés megkötésére. A Kt. felhatalmazza az Előkészítő és Bíráló Bizottságot, hogy az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja a közbeszerzési ajánlati felhívást és a dokumentációt.

290/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Vörösvári Újság

A Képviselő-testület a Vörösvári Újság felelős szerkesztőjének megbízási díját 2008. január 1-jétől bruttó 132.000 Ft/hó összegben állapítja meg.

291/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testület a Vörösvári Újság rovat szerkesztőinek megbízási díját 2008. január 1-jétől bruttó 32.500 Ft/hó összegben állapítja meg.

292/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testület a Vörösvári Újság tördelőszerkesztőjének megbízási díját 2008. január 1-jétől bruttó 60.500 Ft/hó összegben állapítja meg.

293/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testület Fogarasy Attilát 2008. január 1-jétől 2009. december 31-ig megbízza a tördelőszerkesztői feladatok ellátásával.

295/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 13 igen és 1 nem szavazattal.

Tájékoztató a szociális törvény módosításáról

A 2007. évi CXXVI. törvény több ponton módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt.

Változott a jövedelem, a vagyon, a család, a közeli hozzátartozó, a háztartás, a rendszeres pénzellátás fogalom meghatározása, beépítésre került a törvénybe az általános illetékesség.

A pénzbeni és természetbeni ellátásoknál:

– Rendszeres szociális ellátások felülvizsgálata: a szociális ellátásra való jogosultságot azonos körülmény esetén legalább két évente, de az öregségi nyugdíj legkisebb összegének változásakor minden esetben felül kell vizsgálni.

– A közgyógyellátás területén az alanyi jogú ellátottnak a jogosultságot a jegyző két évre állapítja meg.

– Az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot 2008. január 1-jétől a jegyző állapítja meg. Feltétele: a család egy főre jutó jövedelem nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 %-át, egyedülélő esetén 150 %-át, és továbbra sem rendelkezhet vagyonnal.

– A szociális törvénybe 2007. január 1-jétől 54/A §-ként beiktatott járulékalap igazolása 2008. január 1-jétől hatályon kívül lett helyezve.

A szociális szolgáltatás területén:

– A 65/F § egy új bekezdéssel bővült: „(4) A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított, Gyvt. szerinti gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a nappali intézményben ellátott fogyatékos gyermekek ellátása során nyújtott étkeztetésre.”

– az ingyenes ellátások köre bővült:

114. § (3) „A fenntartó ingyenes ellátásban részesíti azt az ellátottat,

– aki jövedelemmel nem rendelkezik,

– étkeztetés és házi segítségnyújtás esetében akinek a családja jövedelemmel (119/C. §) nem rendelkezik,

– és bentlakásos ellátás esetében a 119. § (2) bekezdése szerinti jelzáló alapján szolgáló vagyona nincs.”

– Jegyző (új feladat) 119/C. § (1) Az ellátás igénybevételét megelőzően a jegyző étkeztetés, házi segítségnyújtás esetében az ellátást igénylő családjában az egy főre jutó jövedelmet, idősotthoni ellátás esetében az ellátást igénylő havi jövedelmét és vagyoni helyzetét is megvizsgálja, és a (3) bekezdés szerinti igazolást állítja ki az (1) bekezdés szerinti jövedelemről.

– A jövedelemvizsgálatot étkeztetés esetében az ellátást igénybe venni kívánó személy az ellátás igénylését megelőzően, a házi segítségnyújtás és az idősotthoni ellátás esetében a szolgáltató a gondozási szükséglet megállapítását követően kérelmezzi a jegyzőnél.

Az intézményi keretek között igénybe vehető szociális szolgáltatásokról az érintettek az intézmény vezetője tájékoztatja.

Dr. Krupp Zsuzsanna jegyző

Tájékoztató

Az új szakmakódok bevezetésével összefüggő tudnivalókról

Amint arról már többen is értesültek, a Magyar Közlöny 155. számában kihirdetésre került az egyes adótörvények módosításáról szóló 2007. évi CXXVI. törvény, amelynek 479. § (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

A közrétközponti okmányiroda a 2007. december 31. napjáig bejegyzett TEÁOR-számokat (tevékenységi köröket) – az érvényes szakmakódokról szóló 8002/2004. (SK.5.) KSH-APEH együttes tájékoztató és a Rendelet alapján kiadott tevékenységi osztályozási rendszer közötti fordítókulcsot tartalmazó KSH-közlemény alapján – automatikusan átfordítja a megfelelő tevékenységi szakágazati besorolássá.

2008. január 1-jétől az egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkező vállalkozók nyilvántartását vezető szerv (okmányiroda) kérelemre, illetékmentesen módosítja a Rendeletnek megfelelően az igazolványokat, erről az általa üzemeltetett informatikai rendszeren keresztül az adóhatóság részére adatot szolgáltat.

Az egyéni vállalkozó a közrétközponti jegyző nyilvántartásába 2007. december 31. napját követően előterjesztett első változásbejegyzési kérelmet 2008. július 1-jéig köteles bejelenteni.

Az egyéni vállalkozó illetékmentesen kérheti a változás átvezetését, illetve a vállalkozói igazolvány cseréjét, ha arra kizárólag a Rendeletben meghatározott osztályozási rendszerre való áttérés érdekében van szükség.

A szakmakódjegyzék 2008. január 1-jével módosul, ezen időpontot követően már a hivatkozott EU normának megfelelő szakmakódokkal ellátott egyéni vállalkozói igazolvány kiállítására, illetve átadására lesz mód. Ez azt jelenti, hogy ügyféllel újból egyeztetni kell majd a tevékenységi körök átkódolása miatt.

Az új szakmakódjegyzékek a hozzá tartozó fordítókulcsokkal a www.ksh.hu weboldalon elérhetőek.

dr. Krupp Zsuzsanna jegyző

A Polgármesteri Hivatal fontosabb e-mail címei:

Igazgatási Osztály: info@pilisvorosvar.hu

Műszaki Osztály: pvmuszak@t-online.hu

Közterület-felügyelet: kozterulet-felugyelet@pilisvorosvar.hu

Jegyző: jegyzo@pilisvorosvar.hu

Adó csoport: helyiado@pilisvorosvar.hu

Szervezési csoport: szervezes@pilisvorosvar.hu

Gyámhivatal: gyamhivatal@pilisvorosvar.hu

Főépítész: foepitesz@pilisvorosvar.hu

A Képviselő-testület Hidas Ildikót 2008. január 1-jétől 2009. december 31-ig megbízza az „Oktatás, kultúra, művészet” c. rovat szerkesztői feladatok ellátásával.

296/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

A Képviselő-testület Várhegyi Ferencet 2008. január 1-jétől 2009. december 31-ig megbízza a „Sport, szabadidő, egészséges életmód” rovat szerkesztői feladatok ellátásával.

297/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy a Vörösvári Újság „Nemzetiségi kultúra, nemzetiségi nyelv, hagyományörzés, helytörténet” c. rovat szerkesztőjére vonatkozó pályázati felhívást a 189/2007. (IX. 13.) Kt. sz. határozat melléklete szerinti taralommal újra közzéteszi, tekintettel arra, hogy az előző pályázat eredménytelen volt, mivel egy pályázat sem érkezett a kiírásra.

298/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Egyéb határozatok

273/2007. (XII. 13.) Kt. sz. hat. a 264/2007. (XI. 29.) Kt. sz. hat. módosításáról. 275/2007. (XII. 13.) Kt. sz. hat. a Hivatal előirányzatának átcsoportosításáról. 277/2007. (XII. 13.) Kt. sz. hat. a Művészetek Háza 2007. év költségvetésének módosításáról. 281/2007. (XII. 13.) Kt. sz. hat. Kisbér Város Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Társuláshoz való csatlakozási szándékának támogatásáról. 284/2007. (XII. 13.) Kt. sz. hat. a jegyző 2007. évi teljesítményértékelésének elfogadásáról. 285/2007. (XII. 13.) Kt. sz. hat. Pilisvörösvár Város Önkormányzata és Nagykovácsi, Pilisszentiván, Pilisszántó, Üröm, Jászfalu önkormányzata között kötött feladatellátási szerződések felmondásáról. (A feladatellátásra alapszolgáltatási intézményfenntartó társulást hoztak létre. – a szerk.) 294/2007. (XII. 13.) Kt. sz. hat. a Tájékoztatósi koncepció módosításáról.

Rendeletek

35/2007. (XII. 20.) rendelet a kistérségi környezetvédelmi programról. (Hatályos 2008. január 1-jétől.)

36/2007. (XII. 18.) rendelet a 2007. évi költségvetésről szóló 1/2007. (I. 31.) rendelet módosításáról. (Hatályos 2007. december 19. napjától.)

37/2007. (XII. 18.) számú rendelet a köztisztaság fenntartásáról és a városképvédelem egyes kérdéseiről szóló 4/1991. (V. 14.) rendelet módosításáról. (Hatályos 2007. december 18. napjától.)

38/2007. (XII. 14.) rendelet a közterület-felügyelet működéséről és működésének egyes kérdéseiről. (Hatályos 2007. december 15. napjától.)

A határozatokat kivonatos formában közzöltük. A rendeletek és határozatok megtekinthetőek az Ügyfélszolgálaton, a Városi Könyvtárban és a www.pilisvorosvar.hu weboldalon.

Az építésügyi hatósági eljárások januári módosítása

2008. január 1-jével hatályba lépett az önkormányzati és területfejlesztési miniszter 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelete, amely az építésügyi hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészeti-műszaki dokumentációk tartalmáról szól.

Az új ÖTM-rendeletet csak a 2008. január 1-je után indult eljárásokban kell alkalmazni, a január 1-je előtt indult építésügyi eljárásokban még nem irányadó. Az ÖTM-rendelet hatálya az Étv. szerinti építési munkára, az építményekre, építési tevékenységgel kapcsolatos építésügyi hatósági eljárásra, és az építésügyi hatósági eljárás lefolytatásához szükséges telekalakítási és építészeti-műszaki dokumentáció tartalmi követelményére terjed ki.

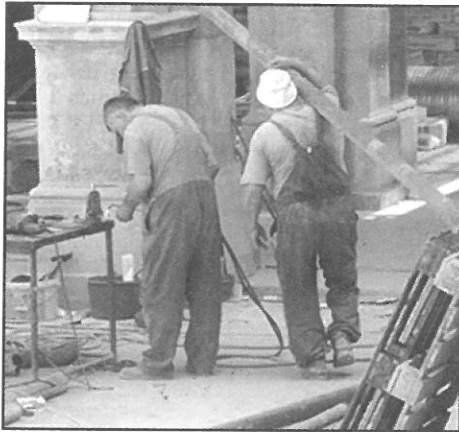
Az új ÖTM-rendelet hatálya nem terjed ki az antennák, a vízimunkák és vízilétesítmények, a robbantóanyagok tárolására szolgáló építmények, a barlangban történő építési tevékenység és a földmérési jelek elhelyezésével kapcsolatos építésügyi hatósági eljárásokra és dokumentációkra.

Az ügyfelek szempontjából lényeges, hogy az ÖTM-rendelet mellékletei módosítják az építésügyi hatósági engedélyezési eljárás megindítására vonatkozó ügyfélkérelmet (2. sz. melléklet), és az egyéb építésügyi hatósági eljárás megindítására vonatkozó kérelmet (4. sz. melléklet). Újítás, hogy a bejelentést az ÖTM-rendelet 3. sz. mellékletének kitöltésével lehet benyújtani. Az építésügyi hatóságnál írásban, az ÖTM-rendelet 2. sz. melléklete szerinti nyomtatványon kell kezdeményezni az építésügyi hatósági engedély iránti kérelmet, a telekalakításra irányuló kérelmet és az elvi telekalakításra vonatkozó kérelmet. A bejelentést az építésügyi hatóságnál szintén írásban, a 3. sz. melléklet kitöltésével kell benyújtania az építetőnek. A kérelemnél válto-

zatlanul le kell róni a külön jogszabályban meghatározott értékű illetéket.

Az építésügyi hatósági engedély megadásához az ingatlanal rendelkező jogosult hozzájárulása szükséges.

Az építésügyi hatóság által kiadott engedélyek érvényességének idejéről az ÖTM-rendelet

22. §-a rendelkezik. Az érvényességi idő kezdő időpontja a határozat jogerőssé válása.

Az ÖTM-rendelet a 24. §-tól az egyes építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokat részletezi, pontosítja.

Az építési engedély, csak a hozzátartozó, engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációval együtt jogosít építési tevékenység végzésére.

Az építető csak a jogerős és végrehajtható építési engedély és az ahhoz tartozó építészeti tervdokumentáció birtokában és annak megfelelően, az engedély érvényességének időtartama alatt végezhet építési tevékenységet.

Az ÖTM-rendelet pontosítja a nagyszámú ügyfél fogalmát, tehát a hirdetményi úton, illetve közhírré tétel útján történő értesítés fel-

tételei akkor állnak fenn rendszerint, ha huzsonöttnél több ügyfél érintett az eljárásban.

Az ÖTM-rendelet 1. melléklete tartalmazza az építésügyi hatósági engedélyhez és bejelentéshez kötött, illetve engedély és bejelentés nélkül végezhető építési tevékenységeket. Építési engedély alapján végezhetőek (például): építmény építése, bővítése, elmozdítása, építési engedélyhez kötött építmény felújítása, helyreállítása, átalakítása, korszerűsítése, építési engedélyhez kötött építmény homlokzatának megváltoztatása, felvonó, mozgólépcső és mozgójárda építése, áthelyezése, polgári lőtér építése, 6 méternél hosszabb antennatartó szerkezet létesítése, közterületen park, játszótér, sportpálya építése, kerítés építése, épített égéstermék-elvezető stb.

Bejelentés alapján végezhetőek többek közt: temető területén sírbolt, urnafülke, urnasírbolt építése, siló-, ömlesztett anyag-, folyadék- és gáztartó építése, szobor, emlékmű, kereszt, emlékjel, emlékfal, rendezvényeket kiszolgáló színpad, mutatótábla, szórakoztató, vendéglátó, kereskedelmi, valamint előadás tartására szolgáló építmény, állattartási építmény, 3 m vagy annál alacsonyabb támfal stb. Felhívom azonban figyelmüket, hogy a Helyi Építési Szabályzat az engedélyköteles tevékenységek körét ettől eltérően is szabályozhatja.

Azon építési tevékenységekről, melyek építési engedély és bejelentés nélkül végezhetőek, külön tájékoztatót készítettünk.

Az ÖTM-rendelet 5. sz. melléklete részletesen meghatározza az építészeti-műszaki dokumentáció tartalmát.

Az új ÖTM-rendelet megtekinthető többek közt Pilisvörösvár Város hivatalos honlapján (www.pilisvorosvar.hu) és Pilisvörösvár Város Építésügyi Hatóságán is (Pilisvörösvár, Bajcsy-Zs. tér 1.).

dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

Folytatódik a következő oldalon ➔

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

pályázatot hirdet

a Vörösvári Újság c. önkormányzati lap
„Nemzetiségi kultúra, nemzetiségi nyelv, hagyományörzés, helytörténet” c. rovat szerkesztői feladatának ellátására
(298/2007. (XII. 13.) Kt. sz. határozat alapján)

A rovat szerkesztő felelős az általa szerkesztett rovatokért, köteles számonként legalább 2 oldalnak megfelelő anyagot leadni, joga van más rovatokban írni. Tevékenységét az Alapító Okirat, a Tájékoztató Koncepció és Vörösvári Újság Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően kell végeznie.

Pályázati feltételek:

- felsőfokú iskolai végzettség,
- magas fokú szövegalkotási- és kifejezőkészség, kreativitás,
- tájékozottság a helyi közösség ügyeit illetően,
- szövegszerkesztői ismeretek,
- felsőfokú, C típusú német nyelvvizsga.
- Újságírói gyakorlat előnyt jelent.
- Pilisvörösvári lakosok előnyt élveznek.

A pályázatokat Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Oktatási, Kulturális és Sportbizottsága bontja fel és véleményezi, és a Képviselő-testület bírálja el. A rovat szerkesztői megbízás két éves határozott időre szól.

Megbízási díj: Megbízási szerződés megkötésére kerül sor. Megbízási díj a Vörösvári Újság SZMSZ-e szerint.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó személyi adatait, szakmai önéletrajzát,
- az esetleges újságírói és a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okiratok másolatát,
- érvényes erkölcsi bizonyítványt,
- referenciaanyagot korábbi munkáiból,
- a pályázónak a rovat szerkesztésére vonatkozó szakmai elképzeléseit és törekvéseit.

A pályázat benyújtásának részletei:

A pályázat benyújtásának határideje: 2007. február 15.

A pályázat benyújtásának helye: Gromon István polgármester, Pilisvörösvár Város Önkormányzata, 2085 Pilisvörösvár, Bajcsy-Zs. tér 1.

A borítékra kérjük ráírni: „Vörösvári Újság nemzetiségi rovat szerkesztői pályázat”. A boríték csak az OKSB ülésen bontható fel.

Felvilágosítás kérhető a 06-26/330-233/128 melléken.

Gromon István
polgármester

A következő építési tevékenységek építési engedély és bejelentés nélkül végezhetőek:

(37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet 1. sz. mellékletének egy része)

1. temető területén urnasírhely, (kettős) sírhely, sírjel építése, elhelyezése,

2. rendezvényeket kiszolgáló, ideiglenes, legfeljebb 15 napig fennálló, 30 m² vagy annál kisebb bruttó alapterületű és 4,0 m vagy annál kisebb építménymagasságú

a) színpad, mutatványos, szórakoztató, vendéglátó, kereskedelmi, valamint előadás tartására szolgáló,

b) a zárt, állandó jellegű kiállítási célú területen belül kiállítási vagy elsősegélyt nyújtó építmény építése vagy legfeljebb ugyanekkora méretben történő bővítése,

3. a telek határain, valamint a telek területén kerítés építése,

4. a 10 m² vagy annál kisebb bruttó alapterületű és 2,5 m vagy annál kisebb építménymagasságú, huzamos emberi tartózkodásra nem alkalmas vagy nem emberi tartózkodására szolgáló építmények (pl. állattartási építmény, vadetető, árnyékszék, mozgatható WC) építése,

5. elektronikus hírközlési építmény létesítése az alábbi feltételek együttes teljesülése esetében:

a) antenna létesítése, ha bármely mérete 4 m vagy annál kisebb, és

b) műtárgynak minősülő antennatartó szerkezet létesítése, ha a teljes hossza 6 m vagy annál kisebb, és

c) antenna, antennatartó szerkezet, csatlakozó műtárgy létesítése, ha építményen történő elhelyezése az építmény tartószerkezetének megerősítését nem igényli,

6. az 50 m²-es, vagy annál kisebb alapterületű, ideiglenes (szezónális) jellegű, az év során legfeljebb 6 hónapig fennálló, levegővel felfűjt vagy feszített fedések (sátorszerkezetek) építése,

7. a telek természetes terepszintjének 1,0 m vagy annál kisebb, végleges jellegű megváltoztatása,

8. szobor, emlékmű, kereszt, emlékjelek építése, elhelyezése, ha annak talpazatával együtt mért magassága 3,0 m-es vagy annál kisebb,

9. a 2,0 m²-es vagy attól kisebb felület nagyságú reklám-, cég-, címtábla vagy fényreklám, hirdetési vagy reklám-célú építmény, kirakat-szekrény építése, elhelyezése, létesítése,

10. a rendezett terepszinttől számított 1,0 m vagy attól alacsonyabb támfal építése,

11. közforgalom elől elzárt, telken belüli, tehergépjármű-forgalom nélküli út, térburkolat, 2 m fesztávú vagy annál kisebb átereszt, bejáró-, átjáróhíd építése,

12. az épület homlokzatára szerelt vagy az épület homlokzata elé épített fix vagy kinyitott állapotú, a homlokzati síktól 3,0 m vagy annál kisebb és 20 m² vagy annál kisebb vízszintes vetületű kiállású előtető, védőtető, ernyőszerkezet építése, felszerelése,

13. napenergia-kollektor, szellőző-, klíma- és szerelt égéstermék-elvezető és szerelvényei, riasztóberendezés, villámhárító-berendezés, áru- és pénzautomata, kerékpártartó, szelektív hulladékgyűjtő, szőnyegporoló, sorompó, árnyékoló, növénytámasz, 10 m³ vagy annál kisebb űrtartalmú tartály elhelyezése,

14. magasles, erdei építmény építése, vadetető,

15. huzamos emberi tartózkodás célját nem szolgáló, beépítésre nem szánt területen méretkorlátozás nélkül, beépítésre szánt területen a 100 m² vagy annál kisebb alapterületű és 6 m vagy annál kisebb építménymagasságú, idényjellegű (szétszedhető), az év során legfeljebb 6 hónapra felállított üvegház vagy fóliasátor építése,

16. a 30 m³, vagy annál kisebb térfogatú állandó jellegű és a 60 m³ vagy annál kisebb térfogatú szétszedhető, idényjellegű, az év során legfeljebb 6 hónapra felállított magánhasználatú kerti víz-, fürdőmedence építése,

17. e rendelet hatálya alá tartozó közmű-becsatlakozási műtárgy építése,

18. e rendelet hatálya alá tartozó közmű-pótló műtárgy építése,

19. háztartási szilárd hulladékgyűjtő, -tartály, -tároló építése legfeljebb 10 m² vagy annál kisebb alapterületig,

20. kerti építmény (hinta, csúszda, homokozó, szökőkút, pihenés és játék céljára szolgáló műtárgy, kerti napkollektor stb.) építése,

21. kerti épített tűzrakóhely építése,

22. kerti lugas, pihenés célját szolgáló oldalt nyitott, oszloppal, pillérrel alátámasztott (lábán álló) kerti tető építése legfeljebb 20 m²-es alapterületig,

23. háztartási célú kemence, húsfüstölő, jégverem, zöldségverem építése,

24. állatkifutó (karám) építése,

25. háztartási célú trágyatároló, komposztáló, árnyékszék építése,

26. kerti szabadlépcső, kerti tereplépcső és lejtő építése,

27. zászlótartó oszlop (zászlórúd) és zászlótartó építése,

28. a geodéziai építmény építése,

29. építmény építéséhez szükséges, annak használatbavételekor elbontandó állványzat, felvonulási épület építése mérethatár nélkül,

30. a pihenés célját szolgáló oldalt nyitott, oszloppal, pillérrel alátámasztott (lábán álló) kerti tető építése 20 m²-es alapterületet nem meghaladó méretben.

Pályázati felhívás

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (Pilisvörösvár, Bajcsy Zs. tér 1.) a 223/2007. (XI. 08.) Kt.sz. határozatában úgy döntött, hogy a Pilisvörösvár 6778 hrsz-ú 349 négyzetméter nagyságú ingatlan nyilvános pályázat útján értékesíti.

Az ingatlan vételére vonatkozó ajánlatot 2008. 02. 01-én 10 óráig, zárt borítékban kell benyújtani a polgármesteri Hivatal Műszaki és Építési Osztályán.

A borítékra rá kell írni „Pályázat a 6778 hrsz-ú ingatlan vételére. A borítékot kizárólag a bizottság bonthatja fel.”

A kiíró fenntartja azon jogát, hogy a pályázat során ajánlatot tett egyik pályázóval sem köteles szerződést kötni, és a pályázatot eredménytelenné nyilváníthatja.

Kiíró fenntartja azon jogát, hogy amennyiben a pályázat nyertesével a szerződéskötés meghiúsul, úgy jogosult a soron következő pályázóval szerződést kötni, vagy új pályázatot kiírni.

A pályázat bontására a Polgármesteri Hivatal Műszaki és Építési osztályán 2008. 02. 05-én 17,30-kor kerül sor.

A bontás eredményéről minden pályázót írásban értesítünk 2008. 02. 12-ig.

Gromon István
polgármester

A Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadási rendje

Félfogadás:

H.: 13-18 óráig

Sz.: 8-12 óráig

13-17 óráig

Pénztári nyitva tartás:

H.: 13 -17 óráig

K.: 9:30 -12 óráig

Sz.: 9:30 -12 ; 13-16 óráig

Cs.: 9:30 -12 óráig

Főépítész félfogadása: Hétfő: 8.30 - 11.30

Cím: Pilisvörösvár, Bajcsy-Zs. tér 1.

Központi telefonszám: 06-26-330-233

Okmányiroda ügyfélfogadási rendje

Hétfő: 13:00 -16:00 (16:00 - 18:00 telefonon bejelentkezettek részére)

Kedd: 8:30 -11:30

Szerda: 8:30 -11:30 13:00-16:00

Péntek: 8:30 -11:30

Cím: Pilisvörösvár, Béke utca 26.

Átmentünk a vizsgán!

A Művészetek Háza, ÁMK, Cziffra György Alapfokú Művészetoktatási Intézmény – sokan csak úgy hívják: a „Zeneiskola” – elnyerte a minősített alapfokú művészetoktatási intézmény címet!

A Művészetek Háza új vezetése az elmúlt félévben megteremtette a hiányzó feltételeket a minősítő eljáráson való sikeres részvételhez. A korábbi feszült viszony rendeződött a Friedrich Schiller Gimnázium vezetésével a közös épületben történő nyugodt munkavégzéshez. A képzőművészeti tanszak foglalkozásai a korábbi egészségtelen körülményekből kulturált és korszerű körülmények közé kerültek. A táncművészeti tanszak diákjai teljesen új népviseleti fellépő ruhákat kaptak. A városi önkormányzattal közösen, pályázati úton, mintegy másfél millió forint eszközbeszerzés révén sikerült a jogszabályok által is előírt tárgyi feltételek szinte mindegyikét beszerezni. Ezáltal a zeneművészeti tanszak minősítéséhez szükséges feltételek is rendelkezésre álltak.

A Minősítő Testület az év első napjaiban értesítette intézményünket a sikeres minősítésről.

Hogy mit is jelent ez mindannyiunknak?

A Művészetek Háza minden munkatársa számára szakmai elismerést, diákjainknak és a szülőknek azt a tudatot, hogy Pilisvörös-

váron országos viszonylatban nézve is magas színvonalú művészeti nevelés folyik. Nem utolsósorban pedig pénzt jelent, komoly pénzeket.

Az iskolák minősítése során vizsgálták többek között a törvényi előírások betartását, az

Balasi Anikó mb. igazgató megnyitja az I. zenei napokat

oktatók megfelelő végzettségét, a tantermek számát, felszereltségét, valamint, hogy a művészeti iskolák milyen szerepet töltenek be a helyi közösség életében, milyen arányban szerepelnek versenyeken. A szakértők óralátoga-

tásokra is elmentek, de még a munkahelyi légkört is nagyító alá vették.

A művészeti iskolák minősítését a szakmai szervezetek kezdeményezték, mert úgy látták, hogy a művészeti oktatás színvonala nem tudott lépést tartani az iskolák számának növekedésével. A minősítési eljárás lényege, hogy csak a színvonalas intézmények kapnak állami támogatást. Az új támogatási rendszer célja, hogy a nem megfelelően működő művészeti iskolákat ki lehessen szűrni, a visszatartott pénzt pedig a jól működők támogatására lehessen felhasználni.

A művészeti oktatás fontosságához nem fér kétség. Az unió legtöbb országában is fontos a művészeti oktatás. Más jogi környezetben ugyan, de támogatja az állam vagy ahová a személyi jövedelemadó befolyik.

Számos hazai és külföldi vizsgálat, a magzat- és csecsemőkori kutatásoktól az agykutatásig igazolta a művészeti oktatás kedvező hatását az idegi fejlődésre, a szellemi teljesítmények látványos növekedésére, a szociális és az érzelmi fejlődésre. Az a költség, amit az állam (és a szülő!) a művészetoktatásba fektet, többszörösen megtérül!

Ezúton szeretném elismerésemet kifejezni és megköszönni minden munkatársam munkáját!

Balasi Anikó
Művészetek Háza
mb. igazgató

Nyílt nap a Schiller Gimnáziumban

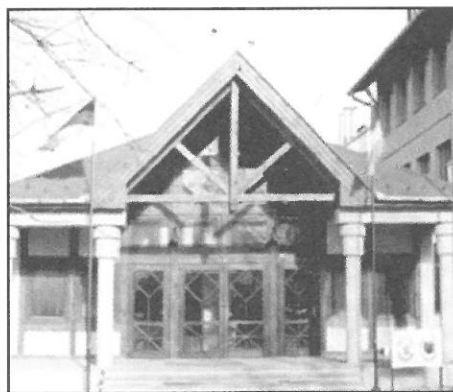
Január 12-én szombaton nyílt napot tartottak a Schiller Gimnáziumban. Mint Guth Zoltán igazgató elmondta, jelenleg 550 gyerek jár az iskolába. 2004 óta, amióta az Országos Német Önkormányzathoz tartozik a gimnázium, 150 fővel nőtt a diákok létszáma. Ötven községből érkeznek tanulók, elsősorban a környező sváb községekből, de egyre több a külföldi tanuló is, Bajorországból, Ausztriából és Németországból.

A messzebb lakóknak kollégium áll rendelkezésre, ahol 75 diák számára tudnak férőhelyet biztosítani. Schmidtné Virág Piroska, kollégiumvezető megmutatta az érdeklődőknek a kollégiumi szobákat, és elmondta, milyen tanórán kívüli lehetőségek várnak a kollégiumi diákokra.

Első azonban természetesen a tanulás. Aki ide felvételizik, az többféle lehetőség közül választhat: van négyosztályos és hatosztályos gimnázium, valamint ötosztályos szakközépiskola. Mint Búza Jánosné igazgatóhelyettes az érdeklődők felvilágosítására közölte, a mai oktatási rendszerben nem sok a különbség a szakközépiskola és a gimnázium között, mert a szakközépiskolában csak 12. után tanul igazán szakmát a diák OKJ-s képzés keretében, s ezt a gimnazista is ugyanúgy megteheti. Az iskola kimondott célja, hogy tanulói majdnem anyanyelvi szinten beszéljék a németet,

és kialakuljon bennük a német nemzetiségi hagyományokhoz való kötődés.

Hogy miért jó ilyen magas szinten tudni németül? Európában még mindig a német a leginkább elterjedt és használt nyelv, és Ma-

gyarország legfontosabb gazdasági partnere még mindig Németország. Aki azonban nyelvi nem elég felkészülten érkezik a gimnáziumba, annak sem kell elkeserednie, mert kétféle nulladik osztály (angol és német előkészítővel) várja a gyerekeket.

– Át kell állítani a tanulókat az idegen nyelven való tanulásra – mondja Guth Zoltán igazgató –, mert nyelvet tanulni és nyelven ta-

nulni alapvető különbség. Ezért szerepel a további terveinkben a német érettségi is. Magyarországon, mint tudjuk, az idegen nyelvet tudók aránya 17-18%, és ez az egyik legalacsonyabb Európában. Ez a szám a mi iskolánkban végzett tanulókkal csak növekedhet. Aki tehát német területen szeretne dolgozni, vagy a német nyelvet magas szinten akarja használni magyarországi munkájában, annak megfelelő választás a pilisvörösvári Schiller Gimnázium.

Hidas Ildikó

Az iskola küldetésnyilatkozatából:

A nemzetiségi identitás bázisaként célunk a német kultúra, a tradicionális német duális szakképzési rendszer, munkakultúra értékeinek átörököltése, közvetítése kisebbségünk, valamint a magyar többség felé. Számunkra természetes, hogy két csoporttal, két kultúrával és két nyelvel azonosulunk, és akár két anyanyelvel rendelkezünk. Európa egyesül, egyre több határ omlik le, fontossá válik a más szokásokkal, erkölcsökkel, mentalitásokkal való együttélés. A többnyelvűség előnyt és gazdagodást jelent az egyének és a társadalomnak, és nemcsak azért, mert a modern munka világa ezt követeli.

Pedagógiai programunkat úgy építettük fel, hogy a kisebbségi lét tudatosítása, a két kultúra, a szakma-kultúra értékei a legtöbb tantárgy oktatásának keretében prioritást kapjanak.

A kor falára

Réti Árpád előadójestje a Mű-hely Galériában

Január 11-én a Mű-hely Galériában „A kor falára” címmel tartott előadójestet Réti Árpád színművész.

„Ha egyetlen vessorral sikerül megérinteni egyetlen egy ember lelkét, akkor már nem volt hiábavaló, hogy verset mondtam...” – jelentette ki Réti Árpád az est végén.

Biztosíthatjuk őt, hogy minket mindannyiunkat, akik ott voltunk ezen az irodalmi esten, megérintettek Árpály Lajos, Reményik Sándor és Dsida Jenő gyönyörű vessorai az ő érzékeny, gazdag indulatú és átgondolt előadásában.

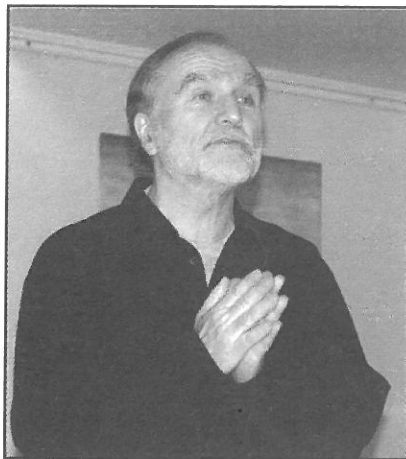
A három nagy erdélyi költő versei a színtér erdélyi származású színművész által hitelesen, érthetően és kristálytisztán bontották ki előttünk szépségüket és keserűen megélt mondanivalójukat, a magyarság Istentől ránk mért és ezerszer is megszenvedett sorsát.

*Fáj a földnek és fáj a napnak
s a mindenségnek fáj dalom,
de aki nem volt még magyar,
nem tudja, mi a fájdalom!*

– szöveghez Dsida Psalmus Hungaricusának szavaival az előadó.

Ezen az estén nagyon nehéz, de nagyon jó is volt magyarnak lennünk.

Köszönjük Réti Árpádnak, aki sokadszor ragyogtatta fel már a magyar nyelv szépségét és az összetartozás szent érzését a Mű-

hely Galériába. A sokadik találkozás után is újra és újra visszavárjuk...

A Domaszéki Művészeti Kör kiállítása betegség miatt elmaradt, helyette a Tahitótfaluban élő Kristófné Molnár Julianna festményeit láthatták az érdeklődők.

F. A.

REMÉNYIK SÁNDOR

Halotti beszéd a hulló leveleknek

*Látjátok feleim, hogy mi vagyunk?
Bizony bíbor és bronz és arany
És örökkévaló szent szépség vagyunk.
Ahogy halódunk, hullunk nesztelen:
Bizony, e világ dőre, esztelen
Pompájánál nagyobb pompa vagyunk.
Nem történhetik velünk semmi sem,
Mi megronthatná szép, igaz-magunk.
Míg a fán vagyunk: napban ragyogunk
S ha alászállunk: vár a hús avar,
Testvér-levél testvér-lombot takar,
Ott is otthon vagyunk.
Ha megkeményedünk és megfagyunk:
Zuzmara csillog rajtunk: hermelin.
Bíbor után a fehér hermelin.
Bizony szépek vagyunk.
Látjátok feleim, hogy mi vagyunk?
Ha végre földanyánk része leszünk,
Ott is szépek leszünk,
Ott is otthon leszünk.
És árvaság csak egy van, feleim:
Az erdőn kívül lenni.
Otthonalannak, hazátlannak lenni.
Nagyvárosok rideg utcakövéén
A széltől separtetni.
Sok más szeméttel összekevertetni.
Árvaság csak ez egy van, feleim.
S amíg itthon vagyunk:
Bizony bíbor és bronz és arany
És örökkévaló szent szépség vagyunk.*

Kolozsvár, Hója-erdő, 1923. október

PAK-hírek

A Cégbíróóság nyilvántartásba vette a tavaly ősszel alakult Pilisi Alkotó Kaptár Egyesületet. A PAK-hoz sokan csatlakoztak már a megalakulás óta. Az egyesület tiszteletbeli tagokat is választ sorai közé.

Eddig a következő művészek mondtak örömmel igent a felkérésre:

Bajnok Béla szobrászművész,
Bihari Sándor festőművész,
Cserőháti Kovács István festőművész.

Posztumusz tiszteletbeli tagok:
Dr. Réthy Zoltán orvos, költő
Gáborházi Károly rajztanár, festőművész.

F. A.

Felhívás

A Pilisi Alkotó Kaptár Egyesület felvételt hirdet 2008-ban induló amatőr gyermek és felnőtt színjátszó csoportba!

Jelentkezés: Mű-hely Galéria,
Pilisvörösvár, Hunyadi u. 70. Tel.:
26 330-802.

A vonallá formált rézhuzal

Balogh János kiállítása a zeneiskolában

Január 11-én a zeneiskolában megnyitotta kapuit a Pilisvörösvári Kultúr Klub (PIKK). Ennek keretében első programként Balogh János rézgrafikus kiállítását láthatták az érdeklődők. A Pilis-szentivánon élő művész, akinek már közel 100 kiállítása nyílt az elmúlt években, egészen különleges műtárgyakat alkot. Művei általában egyetlen meghajlított vékony rézhuzalból állnak. Nagyon hasonlít ez a technika a karika-

turista munkamódszeréhez, aki néhány vonalból vázolja fel az ábrázolt személy karakterét. (Nem véletlen, hogy a kiállított művek egy része maga is karikatúra, egy-egy közismert színészt, művészt ábrázol.)

Dr. Balla László orvos, a művész jó barátja kiállítási megnyitójában elmondta: könnyedség és hajlékonyság jellemzi e rézgrafikákat, elsősorban nem ezt várná az ember

egy merev dróttól, és azt sem, hogy egy vékony huzallal ilyen plasztikusan ki lehet fejezni az emberi test szépségeit, a mozdulatok harmóniáját.

A megnyitón közreműködött Horváth Tamás, a zeneiskola gitártanára, verset mondott Szőnyi Dóra.

A megnyitót megtisztelte jelenlétével Gulyás Dénes országgyűlési képviselő és Gromon István polgármester.

F. A.

Dr. Balla László megnyitja a kiállítást. Tőle balra Balogh János, Balasi Anikó és Gulyás Dénes

„Soha többé! - Nie wieder!”

Gedenktag zum 60. Jahrestag der Vertreibung der Ungarndeutschen im Ungarischen Parlament

Am 16. November 2007 wurde vor etwa 500 Teilnehmern im Gebäude des Ungarischen Parlaments in Budapest mit dem Titel „Soha többé! – Nie wieder!”, das auch ein Motto und Versprechen für die Zukunft darstellen soll, der Gedenktag zur 60. Wiederkehr der Vertreibung der Ungarndeutschen aus Ungarn zelebriert. Vertreten waren die Repräsentanten der deutschen Minderheitenselbstverwaltungen sowie Intellektuelle des Landes. Eine große, mit Ministerpräsidenten von Bundesländern besetzte, von Bundestagspräsident Dr. Norbert Lammert angeführte Delegation aus Deutschland war auf Einladung von Parlamentspräsidentin Katalin Szili, der Initiatorin des Gedenktages, nach Ungarn angereist. Der Historiker Ferenc Glatz hielt ebenso einen Vortrag wie u. a. der ungarndeutsche Schriftsteller Franz Sziebert aus der Erlebnisgeneration.

Glatz formulierte auch die These, dass die Auseinandersetzung mit dem Zweiten Weltkrieg und seinen Folgen erst dann wird abgeschlossen werden können, wenn eine offene Auseinandersetzung mit den Vertreibungen möglich geworden ist. Sziebert gab einen Einblick in seine persönlichen Erinnerungen aus der schrecklichen Zeit als die Vertreibung vollzogen wurde. Ebenfalls zugegen waren und sprachen der Minderheitenombudsmann Ernő Kállai und der Präsident der Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen, Ottó Heinek.

Die Präsidentin des Ungarischen Parlaments, Katalin Szili, bat im Rahmen ihrer eröffnenden Ausführungen die Opfer der

Vertreibung mit folgenden Worten um Verzeihung, indem sie auch auf die unrühmliche Rolle der Politiker sowie des Ortes verwies, an dem die Veranstaltung durchgeführt wurde:

Sváb család kitelepítése Békásmegyerről
(Forrás: <http://mek.oszk.hu>)

„Man kann jedoch die Geschehnisse nicht mehr verändern! Die genommenen Leben können nicht mehr zurückgegeben werden! Die verlorenen Lebenschancen der damaligen Jugendlichen können nicht mehr ersetzt werden! Kann man die zertrennten, heimatlosen Familien wieder verbinden? Eine schwerer zu beantwortende Frage ist auch, welches Trauma das Fehlen des Zuhauses, der Heimat und des Vaterlandes induzieren kann! Ungarn war immer stolz darauf, eine aufnehmende Nation zu sein. Und dennoch: innerhalb der Mauern desselben Gebäudes wurden in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts Gesetze verabschiedet, die die verschiedenen Volksgruppen aus der Gesellschaft ausgeschlossen haben. Wir, Politiker, sind verpflichtet, für die schändlichen politischen Entscheidungen an Stelle unserer verantwortlichen Vorgänger auszusprechen: Entschuldigung! Auch dieser Satz soll als Kompass vor uns stehen: Nie wieder!”

metzger

„Soha többé! – Nie wieder!” A magyarországi németek kitelepítésének 60. évfordulója a magyar Parlamentben

2007. november 16.-án a magyar Parlament épületében 500 résztvevő emlékezett meg a magyarországi németek elűzésének 60. évfordulójáról. A Parlament elnök asszonya, Szili Katalin meghívására hazánkba látogató német delegációt a német szövetségi parlament elnöke, Dr. Norbert Lammert vezette. A megemlékezés keretében többek között Glatz Ferenc történész és a német származású, a kitelepítettek generációjához tartozó Sziebert Ferenc író tartott előadást. Glatz Ferenc kijelentette, hogy a II. világháborúnak, valamint következményeinek feldolgozása csak akkor zárulhat le, ha lehetővé válik a németek elűzéséről folytatott nyílt vita. Sziebert Ferenc a kitelepítéssel kapcsolatos személyes élményeit osztotta meg a megemlékezőkkel. Az ünnepségen jelen volt Kállai Ernő, kisebbségi ombudsman és Heinek Ottó is.

Szili Katalin megnyitó beszédében a politikusok és a megemlékezés helyszínének dicstelenszerepére utalva a kitelepítés áldozataitól a következő szavakkal kért bocsánatot: „Nekünk, politikusoknak az a kötelességünk, hogy a szégyenletes politikai döntésekért felelős elődeink helyett kimondjuk: Bocsánat! És iránytűként álljon előttünk az a mondat is: Soha többé!”

Részlet Klaus J. Loderer, a Magyarországról Elűzött Németek Szövetsége elnökének beszédéből

Az akkori magyar propaganda szerint a magyarországi németek a hazájukba tértek vissza. A valóságban számukra ismeretlen, idegen helyre kerültek, és Németország lakosai bennük is egy újabb ellenséget láttak, akikkel meg kell osztaniuk szétrombolt hazájukat. Hiszen a magyarországi németek egy olyan országba érkeztek, amelynek városai romokban heverték, amely akkor már több mint tízmillió menekültnek és kitelepítettnek adott otthont. Most újabb 200 000 magyarországi német érkezett.

A tisztességes fáradozások ellenére az emberek elhelyezésére és ellátására vonatkozóan voltak zavaró jegyek is. Közéjük tartozott a dialektus, amely megnehezítette a megértésüket Németországban. Az iskoláskorú gyermekek számára nehéz volt a kezdet, mert Magyarországon nem tanulták meg az írott német nyelvet. A felnőtteknek is el kellett viselni olykor gonosz szavakat: „magyar cigánynoknak csúfolták” őket. Különösen az idő-

sebb asszonyok tűntek fel fekete szoknyájukkal és fejkendőikkel. De a magyarországi németek csodálatra méltó alkalmazkodóképességről tettek tanúbizonyságot. Megpróbálták szerezni egy darabka földet, ahol kukoricát, paprikát és burgonyát termeltek, hogy ellássák magukat. Segítettek a szétült városok romoktól való megszabadításában és felépítésében. Semmilyen munka nem volt túl kemény számukra, ha azzal kereshettek néhány márkát. Míg az idősebbek körében sokáig élt a remény, hogy hazatérhetnek szeretett magyar hazájukba, a fiatalabbak gyorsabban alkalmazkodtak a helyzethez, és megpróbálták Németországban a legjobbat kihozni helyzetükből. Szorgalmukhoz járult még az is, hogy a pénzügyi reform után Németországban egyre jobb lett a gazdasági helyzet.

A magyarországi németek a teherkiegyenlítés és a kedvező kölcsönök adta lehetőségeket, valamint a napi munka utáni és a hétvégi munkalehetőségeket kihasználva megragadták az első alkalmat, hogy saját házat építsenek saját kerttel. Az, hogy a helybeliek néhány magyarországi németek által lakott utcásort „paprikatelepnek” neveztek, utal arra, hogy mit természetettek a kertekben.

De ezek az előítéletek már régen feledésbe merültek, mert időközben a paprika a német konyha szilárd alkotóelemévé vált. Ahogyan a magyarországi németek is már régen integrálódtak a népességbe és megbecsült polgárok lettek. Ehhez a megbecsüléshez biztosan hozzájárult végtelen szorgalmuk és takarékoságuk. (...)

A magyarországi németek számára fontos a haza. Magyarország még mindig a hazát jelenti számukra, de időközben Németország is hazájukká vált. Gyakran hallani, amikor a magyarországi németek szabadságra utaznak Magyarországra: „Hazautazunk.” De a szabadság végén is azt mondják: „Hazautazunk.” A Magyarországról kitelepített németek időközben integrálódtak Németországban, de régi hazájukat, Magyarországot nem felejtették el.

Forrás: Barátság 2006/6-os szám

Az emléknapon elhangzott összes előadás szövege német és magyar nyelven elolvasható a Barátság című folyóirat 2007/6-os lapszámában. Interneten elérhető a <http://www.nemzetisegek.hu> weboldalon.

Kleiner Mundartkurs

1. Teil

Vorliegender Artikel möchte jedem, der sich für die deutsche Sprache, insbesondere für die Werischwarer Mundart interessiert, einen Einstieg in diesen Bereich zu bieten. Im Rahmen eines über mehrere Monate dauernden Kurses sollen grundlegende Informationen über das Wesen der hiesigen deutschen Mundart vermittelt werden bzw. Wörter, einfache Wendungen und Sätze über verschiedene Themen wie Begrüßung, Familie, Haus und Hof, Speisen, Feiertage und Feste, Berufe, Einkauf, Pflanzen und Tiere in der lokalen Mundart von Werischwar in Form einer einfachen Mundartlektion dargeboten werden.

Bevor wir uns dem Sprachlichen widmen, stellen wir uns die Frage: Wie ist es dazu gekommen, dass Werischwar heute als ungarndeutsche Siedlung gilt?

1688 – nach der Türkenherrschaft – hieß es noch in einer an die Wiener Hofkammer zusammengestellten Beschreibung, dass „Werischwar [...] ein von langen Jahren her ganz ruiniert und ödes Dorff“ sei. Zwar kamen die ersten schwäbischen Ansiedler (insgesamt 6 Familien) nach der Türkenvertreibung in Werischwar 1689 an, doch die Kolonisation setzte so richtig erst 1692-1693 ein. Aus der im Jahre 1696 durchgeführten Konskription geht hervor, dass die ersten schwäbischen Familien vor allem aus dem Schwarzwald, Baden-Württemberg und aus der Ostmark nach Werischwar zogen, allerdings konnten sich die, erst später in großer Zahl eingewanderten Bayern gegen die in – wegen des Kuruzenkrieges, der gnadenlosen Witterungsverhältnisse in den Jahren 1709/ 1710 und der zweimal wütenden Pestseuche – Minderheit geratenen ersten Kolonisten sowohl sprachlich als auch kulturell durchsetzen.

An die schwäbischen Ansiedler erinnert heute nur noch die im Volksmund lebendig gebliebene, offiziell aber als Iskola utca (Schulgasse) bezeichnete Schwabengasse. Bereits unter den ersten Kolonisten befanden sich Handwerker wie Winzer, Wagner, Fleischer, Zimmerleute, Weber, Schneider, Bäcker, Tischler, Maurer und Schuhmacher, die überwiegende Mehrheit der Kolonisten wollte aber eine auf Ackerbau fußende Existenz aufbauen.

Die Ansiedlung der Kolonisten setzte sich im 18. Jahrhundert fort, wie aber Eugen Bonomi in Zur Besiedlung der Gemeinde Pilisvörösvár (1940) bemerkt, haben sich um die Mitte des 18. Jahrhunderts in Werischwar vor allem Handwerker niedergelassen. Die vorzügliche Verkehrslage von Werischwar (ab 1752 regelmäßiger Postkutschenverkehr, 1895 Übergabe der Eisenbahnstrecke Budapest-Esztergom) begünstigte einerseits die regen Handelsverbindungen, die sich zwischen der Hauptstadt und der Gemeinde entfalteten, andererseits die Entwicklung der industriellen und gewerblichen Arbeiterschaft.

Auch die Eröffnung des Steinkohlebergwerks 1896 trug dazu bei, dass in der Gemeinde Handwerke wie das des Schlossers,

Schmiedes, Maurers, Zimmermanns und Tischlers ständig gefragt waren. Die in Werischwar ansässig gewordenen deutschsprachigen Bauern und Handwerker haben einen ständigen Arbeitskontakt mit den Handelspartnern in der Hauptstadt und in

den ebenfalls deutschsprachigen Nachbardörfern gehalten.

Die bei diesen Begegnungen sowohl geschäftlicher als auch privater Art benutzte Sprache war seitens der Werischwarer die ost-donaubairische Ortsmundart, die eine nonstandard Varietät des südlich von Würzburg und in Österreich gesprochenen Oberdeutschen ist. Die Mundart von Werischwar ist aus dem Grund als nonstandard zu bezeichnen, weil sie auf der Ebene der Sprachlaute, der Wortformen, des Satzbaus und des Wortschatzes Abweichungen von der deutschen Standardsprache aufzeigt.

Darüber hinaus wurde die Werischwarer Mundart schriftlich systematisch nie fixiert, es wurden keine Aufzeichnungen mit einer einheitlichen Rechtschreibung angefertigt. Diese

Tatsachen bedeuten aber nicht, dass man nichts über die Werischwarer Mundart wisse. Claus Jürgen Hutterer, bedeutender ungarischer Mundartforscher merkte in seinem Werk Das Ungarische Mittelgebirge als Sprachraum. Historische Lautgeographie der deutschen Mundarten in Mittelungarn (1963) an, dass der Dialekt von Werischwar im Ofner Bergland eine donaubairische ua-Mundart ist. (Die donaubairischen Dialekte in Ungarn werden daraufhin als ua- oder ui-Mundarten kategorisiert, ob die Mundartssprecher das Wort Mutter als muader oder als muider aussprechen.)

Ebenda stellte er über die Gemeinde fest, dass Werischwar eine der ältesten Siedlungen im Ofner Kulturraum ist, seine Mundart stimmt generell mit der Mundart des Ofner Berglandes überein, gegenüber der mundartlichen Umgebung von Werischwar treten in dem Werischwarer Dialekt nur die „stark singende und gezogene Melodie der Rede sowie die äußerst starke Neigung zur Diphthongierung“ deutlich unterscheidbar hervor.

Viel detaillierter als Hutterer hat sich Karl Manherz mit der Mundart von seinem Heimatort Werischwar bzw. mit den Mundarten der umliegenden ungarndeutschen Dörfer (Piliscsaba/Tschawa, Dág/Dag, Leányvár/Leinwar, Csobánka/Tschowanka und Üröm/Erben) beschäftigt. Er fasste in seiner 1968 an der ELTE eingereichten und später als Buch veröffentlichten Dissertation Deutsche Mundarten im Pilisch-Gebirge die typischen lautlichen und semantischen Merkmale der untersuchten Ortsmundarten zusammen.

Aus seiner Arbeit geht hervor, dass die Mundart von Werischwar sich von den umliegenden Ortsmundarten abhebt. Einerseits sind in ihr für den Sprachgebrauch der Budaer Ungarndeutschen charakteristische österreichisch-wienerische Elemente vorhanden, andererseits kann der Wortschatz der Werischwarer Mundart weniger archaische Elemente aufzeigen als etwa die Mundarten der von der Hauptstadt weiter entfernt liegenden Ortschaften wie Dag oder Leinwar.

(Fortsetzung folgt)

Márta Müller

Egy darab drót

Az itt következő rövid történetet egy ismerősöm mesélte, aki fiatal korában a szentiváni bányában dolgozott:

„Marlok Pali bácsi nagyon erős ember volt. Tán nem is akadt nálánál erősebb bányász a faluban. Egyszer, amikor a felszínen javítottunk valamit, hát arra jött Pali bácsi a vállán egy termetes, másfél méteres, 150-es gömbvassal. Testvérek között is megvolt az vagy 70-80 kiló. Más ember fel sem tudta volna emelni, nemhogy a vállán cipelni. Ő meg könnyed léptekkel vitte el mellettünk.

Látván csodálkozó, kérdő tekintetünket, így szól hozzánk:

„Ja, ja... Viszem eszt a tarap trótot...”

És ballagott tovább a súlyos vasrúddal...

Spottspruch

(Ironikus mondóka Pilisvörösvárról)

*Der in Schaumar nicht belogen,
in Sanktiwan nicht betrogen,
in Werischwar nicht geschlogen,
der kann die ganze Welt durchreisen.*

*(Akit Solymáron nem hazudtolnak meg,
Szentivánon nem csapnak be
és Vörösváron nem vernek meg,
az bátran beutazhatja az egész világot.)*

Linkajánló:

<http://magyarorszaginemetek.lap.hu>
www.ldu.hu (országos önkormányzat)
<http://www.donauschwabenh.hu>
<http://www.ungarndeutsche.de>
<http://www.gju.hu> (ifjú németek közössége)
<http://www.deutschestheater.hu>
<http://www.neue-zeitung.hu>

F. A.

Gyermekkorom

Szemelvények Fogarasy-Fetter Mihály önéletrajzából. I.

A ház, amelyben laktunk, a Kis új utcában (Klá nee Kózn = Kleine neue Gasse) húzódott meg 466-os számmal az utca felső negyedében. Akkor még a község házait a Fő út 1-től a Csabai út végéig folyamatos számozással látták el (1935-ig). Alattunk a Murnerek, felettünk Schranz néni háza állt, benne három lány és egy fiú növekedett.

Kis házunk udvarán pince állt. Benne egy-két hordó bort, egy dézsa savanyú káposztát, néhány ötliteres uborkát, paprikát, köralakban fehér- és sárgarépat láttam. A pince mögött fából épült árnyékszék állt, mögötte pedig egy nagyon szegényes kert húzódott. Néhány szilvafa, ringlófa, satnya körtefa próbált gyümölcsöt hozni. Az alsó szomszéd kertje mögött keskeny út vezetett a láncos kúthoz. Jó víz volt benne, de amikor a kutyánk megpróbált átugorni rajta, beleesett a kútba. Sokáig nem ittunk a kút vizéből (a kutyát végül is kihúzták).

A szemben levő telek kerítés nélküli volt, és mi ezen a „szabad földön” játszótér alakítottunk ki. A telek túlsó végén kis szalmateős házacská búj meg, ahol a „Maara Mial” (Mauterer Mária) lakott. Gyakran ijesztgettek bennünket vele, mert kissé furcsa teremtes volt.

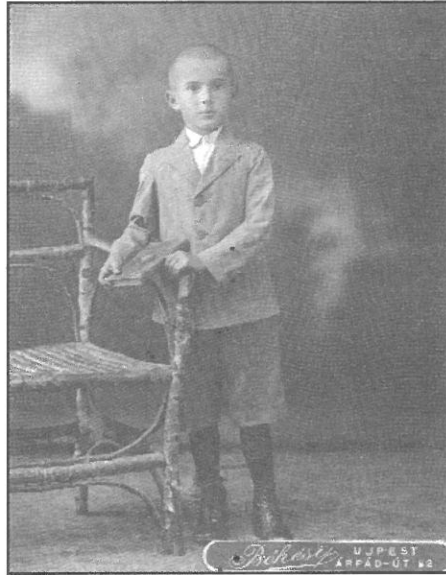
Ezen a „játszóteren” az iskolás korom kezdetén már én is részt vettem a közös játékokban és egyéb huncutságokban. A „játszóter” melletti porta Peller bácsié volt. A kertjében gyönyörű diófák s körtefák álltak. „Mia haum a lóga kmocht = Wir haben ein Lager gemacht”. Ezért gyakran meglátogattuk a körte- és diófákat. Peller bácsi azonban egy alkalommal elkapott és alaposan elnadrágolt minket.

Az utca felső végén Strack bácsi kertje volt. Miután szódát árult, a kertje a mi utcánk felé is nyitva állt. Itt jártunk át az 1911/12. évben épült elemi iskolába. A kert végén hatalmas szalmakazal állt. Itt próbáltuk ki az első cigarettát. Hogy ne lássanak, a szalmakazal alá bújunk. A füstöt Strack bácsi észrevette, s emiatt jól elverte a fenekünket.

Nyáron általában golyókkal, fa- és vas- karikával játszottunk, fogót vagy bújócskát játszottunk, vagy éppen fürödni mentünk a Cigány-tóba, vagy a Szent János-tóba. A Cigány-tó a jelenlegi Fürdő utcában volt (a helyén épült a strand). Azért hívták Cigány-tónak, mert mellette lakott a cigány Jóska bácsi. (Lehet, hogy régebben több cigány család lakott ezen a helyen). A strandot egy Adelman nevű vállalkozó hozta létre, és kb. 10 évig működött 50 kabinnal és 25x10 méteres medencével. Nekem 15-16 éves koromban

még bérletem is volt a nyári szezonban. Miután a vízpótlás komoly probléma volt, működését beszüntette.

A fent említett tavakban aztán megtanultam úszni, ha ugyan a „kutyauszást” úszásnak lehet nevezni. A Szent János tóban már elég jól úsztam. Sajnos a fürdőzésünket a fuvarosok nem nagyon tisztel-

A kép 1926 tavaszán, harmadik osztályos koromban készült Újpesten

ték, mert a lovaikat (kocsival együtt) bevezették a tóba, és ott mosták le róluk a port és piszkot. A tavat azért hívták Szent János-tónak, mert mellette állt a Nepomuki Szent János-szobor. (A felújított szobor ma Siklói Mátyás autószerelő kertjében áll.)

Az úgynevezett „Lámkrum”-ba (Lehmgrube) nem jártunk, mert az nekünk már messze volt. Azóta feltöltötték ezt a területet, úgyhogy a Cigány-tóhoz hasonlóan ez a tó is eltűnt. (A Petőfi S. u. 46. utáni terület). Télen a tavak jegére jártunk csúszkálni. Később itt tanultunk meg korcsolyázni, a Kálvária oldalában pedig szánkózni. Volt, aki meghajlított vastag dróton próbálta a korcsolyázást. (A drótok két felső végét kézben tartották).

Egyébként az agyaggödörnél kezdődött a kiserdő, ahol iskolás korunkban a „Madarak és fák” ünnepét tartottuk minden május 1-jén.

Kicsi korunkban „lovacskát” játszottunk. A kötelet, vagy spárgát a „lovacska” nyakába, illetve hónaljába tettük; egyikünk volt a „ló”, a „hajtó” pedig a kötél, illetve a spárga két végét fogva, kis ostorral hajtotta a „lovat”.

Mikor már nagyobbak voltunk, pénz-zel is játszottunk. Húztunk egy vonalat, s

kb. három méterről a krajcárral a vonalra kellett dobni. Akinek a pénze legközelebb ért a vonalhoz, azé volt az összes kidobott pénz. Húsvét alkalmával úgy módosult ez a játék, hogy tojásra dobtunk krajcárral. Akinek a pénze beleállt a keménytojásba, illetve piros tojásba, azé lett a tojás.

Kezdetben németül folytak a játékok, sőt még a társalgás is. Engem gyermekkoromban így csúfoltak: „Michl, Sichel Raalkaas, kéd in Koatn, schlogt ti Kaas, Kaas lost an Schaaß, Michl fliagt ins Kfraas.”

Az iskolában nem nézték jó szemmel, ha valamelyikünk németül kezdett beszélni. Később aztán az otthoniak németül beszéltek, s én magyarul válaszoltam. Akkor még nem értettem, mit jelent az anyanyelv tisztelete és megőrzésének a fontossága, így aztán hovatovább már csak magyarul beszélgettünk.

Mikor az első osztályba kerültem, azt kérdezte anyám: „Na, mein Sohn, wie war es in der Schule?” Én büszkélkedni akartam magyar tudásommal, s így válaszoltam: „Semmi különös.” Anyám nem szólt egy szót sem, de szeme sarkán könnyet láttam megjeleni. Talán előre látta már a német nemzetiség jövőjét? Mint anya aztán beletörődött az új helyzetbe. Ennek súlyát én akkoriban még nem értettem.

A játékok később a vallási ünnepekhez is alkalmazkodtak. Nagycsütörtökön és Nagypénteken, amikor a harangok „el-szálltak Rómába”, kereplővel jártuk az utcákat (Mia rácsn, mia rácsn...) A csobánkai búcsú alkalmával, valamint a Máriaremetei búcsún legtöbbször mi, gyerekek is ott voltunk (akkor még gyalog, zászlókkal jártuk a zarándokutat). Mikulás napján még ablakba raktuk cipőinket, és reggel nagyon örültünk, ha virgács helyett ajándék volt bennük.

A Karácsony ünnepe különösen szép volt. Nem tudom, hogy más házaknál hogy volt, de nálunk minden évben megjelentek a betlehemesek. A fenyőt az „angyalok” hozták be s állították az asztalra. A fenyőn alma, dió, szaloncukor és csokoládéfigurák voltak. Hangosan kellett imádkozni, s az asztalra tett ajándékot úgy kellett elvinnünk, hogy a virgács el ne találjon. Mindig csodálkoztam, hogy a virgács sohasem talált el. Vízkereszt után a karácsonyfa ajándékait egyformán osztottuk el. Csodálatos, hogy a nagypapa még Húsvétig is megőrizte a maga részét, de mindig örültem, hogy nem ette meg, hanem nekem adta.

(Folytatjuk)

Fogarasy-Fetter Mihály önéletrajzáának (szemelvényes) első része elérhető a következő internetcímen:
<http://www.fogarasy.hu/Oneletrajz.pdf>

Műtárgyak gyógyítója: a restaurátor

Interjú Kohányi Orsolyával

– Hogyan lesz valakiből restaurátor?

– Egészen negyedikes gimnazista koromig nem tudtam, hogy létezik a restaurátor szakma. Aztán véletlenül találkoztam egy régi gyerekkori osztálytársammal, aki restaurátor akart lenni. Engem mindig is érdekelt a képzőművészet, iparművészet. Sokat festettem, varrtam. Otthon édesapámmal mindent megjavítottunk, ami eltört. Sokáig fazekas akartam lenni, de a zene is érdekelt. Máig sem tudom, hogy nem döntöttem-e rosszul, és nem kellett volna-e mégis az énekesi pályát választani.

Kohányi Orsolya

– Aztán mégis a képzőművészet mellett döntöttél. Érettségi után rögtön továbbtanultál?

– Akkoriban úgy volt, hogy öt éves gyakorlat után lehetett csak felvételizni a Képzőművészeti Főiskola tárgyrestaurátor művész szakára. A gimnázium után tehát dolgozni kezdtem a Műemlék Felügyelőségénél, ahol sok segédrestaurátor dolgozott. Aki bevált, az szép munkákat kapott. 17. századi barokk berendezéseket, oltárokat, szobrokat hoztunk helyre. Sok festett famennyezetet állítottunk vissza eredeti állapotába.

– Nem hiányzott az elméleti tudás?

– Közben estin elvégeztem a Képzőművészeti Szakközépiskolát, majd egy egyéves restaurátor alaptanfolyamot a Képzőművészeti Főiskolán. Aztán amikor megvolt az öt év gyakorlatom, elkezdtem a Képzőművészeti

Főiskolán tanulni levelező tagozaton, mivel a tárgyrestaurátor szak akkoriban csak ilyen formában volt elérhető. A tárgyrestaurátor szak tovább differenciálódott fa, bőr, kerámia és fém területre. Én fabútor szakra jelentkeztem. Ez havonta két hét tanulást és nyaranta gyakorlatokat jelentett, ami nagyjából a nappali tagozatok óraszámának felelt meg. Ezt a munkahely elvileg támogatta, gyakorlatban azonban nem nagyon örültek, hogy két hétig nem haladunk az ottani munkával.

– Annál jobban örülhettek, mikor elvégezted a főiskolát...

– Nem tudtak eléggé örülni, mert mire le-diplomáztam, megszületett az első gyermekem, és utána sorban még kettő. Azt a rengeteg elméleti tudást, amit megszereztem, már nem tudtam kamatoztatni.

– Hogyan kerültetek Vörösvárra?

– Az első két gyerekkel még Hidegkúton laktunk a bátyámnál. Aztán ő is megnősült, és kicsi lett a ház. Mennünk kellett. A környéken keresgélünk házat. Pilisszentivánon egy ingatlaniroda ajánlotta ezt a Dózsa György utcai házat. Nekünk nagyon megtetszett, éppen ilyet képzeltünk.

– Nem volt furcsa teljesen ismeretlenül idejönni?

– A szomszédok nagyon barátságosan fogadtak bennünket. Jól érezzük itt magunkat a Pilis lábánál.

– Térjünk vissza a szakmához! Mikor kezdted újra dolgozni?

– A harmadik gyerek után visszamentem a Műemlék Felügyelőséghez. Sok szép munkát kaptunk.

– Hogy kell hozzáfogni egy munkához?

– Először is tudni kell, milyen korból való a restaurálandó anyag. Ismerni kell a régi készítmények technikáit, stílustörténetet. Nem árt a kémia sem.

– Szóval minden restaurátor polihisztor?

– Igazán csoportban jó dolgozni. Valaki a fához ért, más a festéshez stb. Meg kell vizsgálni, mennyire károsodott a faanyag. A szuvas fát szilárdítani kell, a festékréteget konzerválni. Tudni kell, hogy hány rétegben festették le.

– Mennyi ideig tart pl. egy teljesen rossz állapotban lévő kis barokk faszobor restaurálása?

– Az attól függ, hogy milyen állapotban van, és mennyi festékréteg van rajta. Ha az utolsó réteggel fel kell tární, és tényleg nagyon porlad a fa is, akkor néhány héttől akár több hónapig is eltarthat.

– Kinek éri ez meg?

– Úgy tűnik, hogy a Műemlék Felügyelőség restaurátori osztályának már nem, mert az tavaly megszűnt. Huszonnégy évig voltam ott munkaviszonyban.

Nepomuki Szent János-szobor restaurálás alatt

– És most hogyan tovább?

– Megpróbálok önálló lábra állni. Reményeim szerint kialakul majd egy csapat a volt kollégáimból. Talán így együtt menni fog. A férjem, aki szintén restaurátornak tanult, most informatikusként dolgozik. A művésznek ma menedzselni kell magát, ha meg akar élni. Eltűntek a mecénások. Pedig lenne mit restaurálni Magyarországon is.

– Akkor sok sikert ehhez az új helyzethez!

Hidas Ildikó

Ligeti Állatorvosi Rendelő
2085 Pilisvörösvár, Kísfaludy u. 48.
Tel.: 26/332-450, Mobil: 30/9241-520

Dr. Saufert Gyula
Dr. Szabó Eszter

- Belgyógyászati, szülészeti, sebészeti ellátás
- Röntgen
- Ultrahangos fogköeltávolítás
- Házi labor
- Mikrocsip beültetés, állatutlevél

EGÉSZ NAPOS elérhetőség: 30/9241-520
Kutyakozmetika, bejelentkezés: 30/2318-746

P&T
T:26-330-756
autószerviz

Pilisvörösvár, Dugonics utca 15
Nyitvatartás: H-P 8.30-16.30

- benzines és dízel zöldkártya
- futómű, motor, elektromos hibák javítása
- eltárolt hibakódok olvasása, törlése
- időszakos szervizelések, gk. vizsgáztatása
- korszerű műszerek, színvonalas kiszolgálás
- olajszerelviz a kijelző visszaállításával

Mobil 1

Parádés zenei évvége

Élménymustra és jegyzet

Az elmúlt év utolsó hetei különösen bővelkedtek kiemelkedő zenei eseményekben. Az „A tempo” Koncertfúvós Zenekar november 25-i minősítő koncertje és a Művészetek Háza december 2-i zenei napja, méltán kapott decemberi számunkban központi helyet; mindkét rangos esemény arról tanúskodott, hogy városunk kevés számú kincsei közül a zenei kultúra a legfényesebben ragyogó ékkő, amelynek lélekemelő tiszta fényét minden gazdasági nehézség ellenére is óvnunk, véde-nünk kell.

December 8-án zenei színházi élményben volt részünk; a **Mária Evangéliuma** salangmentes, őszinte muzsikája, szövegeinek ereje, mondanivalója annak ellenére is utat talált a szívünkhez, hogy egy félig amatőr társulat közvetítette azt. A füstgép észveszejtő fujtatása (az állandó füsttől alig tudtam használatos felvételt készíteni az előadás-ról), a mellékszereplők hiányos énektudása és színészi játéka, a tánckar csetlése-botlása sem tudta lerontani a könnyfakasztó-megtisztulós-felemelő élményt bennünk, amire az esztétikusok egy távolságtartó hideg-idegen szót használnak: katarzisz.

December 19-én **Gulyás Dénes** operaénekes előadójára gyűlt egybe a zeneiskola koncerttermében a klasszikus énekes muzsikát kedvelő közönség.

Gulyás Dénes műsorának első felében magyar szerzők műveiből adott elő – különös tekintettel a Kodály-évfordulóra, a szünet német és olasz szerzők dalait énekelte magas művészi színvonalon. Igazi meglepetés volt Gulyás Szabolcs fellépése, aki kreatív és szellemes zongorajátékával édesapjához hasonló vastapsos sikert aratott.

Az operaesttel egy időben (jó lett volna összehangolni az időpontokat) egy másik műfaj kedvelőinek nyújtott felhőtlen szórakozást a Mű-hely Galéria rendezvénye: **Tarnai Kiss László és barátai** nótaestje. Kísért a Virtuózok zenekar.

Az „A tempo” Koncertfúvós Zenekar az újévi koncerten. Vezényel: Hoós Sándor

A zeneiskola december 21-i karácsonyi koncertjére – ahogy eddig is vagy egy évtized óta, mint a legnagyobb élményt adó zenei és közösségi élmények egyikére gondolok vissza. (Biztos vagyok benne, hogy sokan vannak így ezzel.) Anélkül, hogy részletesen leírnám az ott látott-hallottakat, mindössze annyit mondom: sajnós kevés olyan pillanat adatik meg az ember életében, amikor azt mondaná: „Állj meg idő, ne szállj! s ti nyájas arcú órák, ó, ti se múljatok!” (Lamartine)

Nos, ez a röpke két óra pont ilyen volt...

A Német Nemzetiségi Fúvószenekar koncertjei mindig garantáltan teltházat jelentenek a zeneiskola koncerttermében. Így volt ez a december 23-i karácsonyi koncerten is. Műsoruk első részében régebbi számaik közül kötöttek csokorba keringőket és polkákat. Az ismertebb zeneszámoknál a közönség vérmesebb tagjai alig állták meg, hogy táncra ne perdüljenek. Szünet után újonnan betanult számok következtek, amit szintén élvezettel hallgattak a hagyományos sváb fúvószenét kedvelő helyiek. A végére aztán egy patogós induló maradt, amely után elszabadult a közönség tetszésének fékezhetetlen áradata: a vastaps.

Az október 23-i ünnepeken láthatuk-hallgathatuk a különös nevű **Mentés Másként Trió** két tagját, Ivánovics Tündét és Fábri Gézát énekelni-zenélni Vörösváron. Gromon István polgármester úr a nagy sikerre való tekintettel egy önálló koncertre is meghívta őket. Lipták Dániellel kiegészülve december 26-án léptek fel a plébániatemplomban az esti mise után. Lélekre szóló élmény volt...

Persze, aki a zajosabb zenét, történetesen a bluest szereti, az sem csalódott a decemberi kínálatban; a Művészetek Háza 29-én **Takáts Tamást és a Dirty Blues Bandet** szerződtette egy kis vérpezsdítésre.

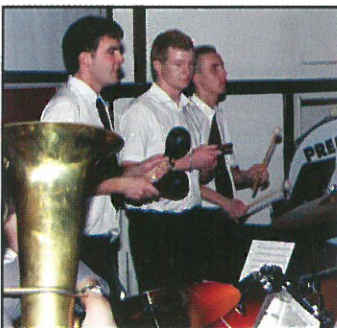
Azt, hogy a 2008-as év sem lesz zenei élményekben, magas művészi színvonalú eseményekben szegényebb, arra egyértelmű ígéretet kaptunk a január 1-jei hagyományos újévi koncerttel, amelyen két nagyzenekarunk ismét és egyértelműen bizonyította, hogy a zene nem pusztán szórakozás, művészet vagy tartalmas időtöltés, hanem megtartó erő.

Mit kezdenénk nélküle a mindennapok izadtságsgazú, aprópénz-világában?

Fogarasy Attila

Újévi koncert

66 esztendeje rendezték az első újévi koncertet Bécsben. Eleinte nem jósoltak neki nagy sikert a

Az ütős szekció

kritikusok, hivatkozva a szilveszteri mulatozás utóhatásaira, de a népszerű Strauss-dallamokra fogékony közönség hamar megcáfoltta őket. Éppígy volt ez Vörös-

váron is: a zeneiskola zsúfolásig megtelt koncertterme bizonyította: a népszerű muzsikáért még egy átmulatott éjszaka után is szívesen eljönnek az emberek.

Az újévi koncert első részében – mint vendég – a Német Nemzetiségi Zenekar örvendeztette meg a közönséget közismert keringőivel és polkáival (pl.: Lamacsa polka, Anicska polka, Sommernacht in Prag keringő, Hölgválasz-keringő). Ráadásként az Alte Kameradenmarsi-ját játszották.

Szünet után a házigazda „A tempo” Koncertfúvós Zenekar műsorával folytatódott a hangverseny. A fiatalokból álló zenekar ezúttal is igen változatos repertoárral állt elő: Suppé egy nyitányával kezdtek, majd két spanyolos hangzású zeneszám következett.

Gyakran ad elő a zenekar világhírű filmek zenéjéből. Ezúttal a Mary Poppins című amerikai

A két zenekar együtt zenél. Vezényel: Búzás Bálint

musicall-filmre és a 11 Oscar-díjat nyert Ben Hurra esett a választás, amelynek zenéjét a magyar származású Rózsa Miklós szerezte.

A bécsi újévi koncert hagyományaihoz visszakanyarodva a zenekar két Strauss-darabbal folytatta a muzsikálást (ifj. Johann Strauss: Pizzicato polka, J. Strauss: Kék Duna keringő).

A nagy sikerű újévi koncert végén a két zenekar közös szám-

ként Búzás Bálint vezényletével Julius Fucik Firenzei indulóját, majd Hoós Sándor vezényletével id. Johann Strauss Radetzky-indulóját adta elő.

Akik ott voltak a koncerten, joggal mondhatták utána – feltöltkezve friss művészi élményekkel: „Ez az év tényleg jól kezdődik...”

F. A.

A legjobbnak kell lenni

Interjú Halmschlager Györggyel

– Mikor kezdte zenével foglalkozni?
– 1994-től a helyi zeneiskolában már ütősként kezdtem, de előtte is ütöttem-vertem én itthon mindent. Fakanállal a lábost, ami az utamba került. Apám is zenész, de ütős nem volt a családban. Ilyen téren nem ért semmi külső befolyás.

– Jelenleg hol tanulsz?

– A Bartók Béla Szakközépiskolában tanulok, és az ottani szimfonikus zenekarban játszom.

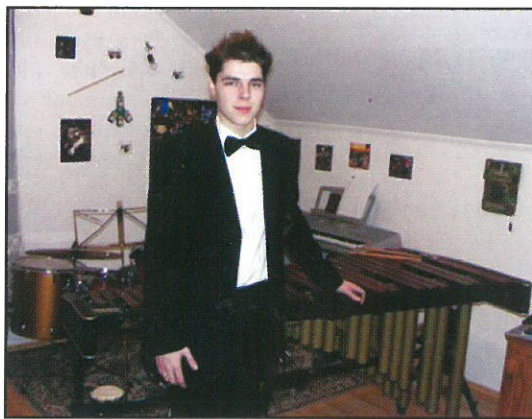
– Miben különbözik ez az iskola más szakközépiskoláktól?

– Nyolc-kilenc zenei tantárgyunk van. Zeneelmélet, ének, hangszer, stb. Minden félévben vizsgázunk zenéből, mint az egyetemen. A főhangszeren kívül kötelező zongorázni.

– Mik a további terveid?

– Természetesen a Zeneakadémiára fogok felvételizni, de ez nagyjából minden osztálytársamra igaz. A Bartók Béla Szakközépiskola

a Zeneakadémiának a gyakorlóiskolája, oda nagy esélyünk van bekerülni. Szóba jön még külföldi zeneakadémia is, ez azonban magánéleti kérdésektől is függ.

Halmschlager György az utóbbi időben többször is elkápráztatta a vörösvári közönséget

– Jut időd másra is, vagy csak a zenére?
– Idén fogok érettségizni, tehát muszáj mást is tanulnom. Egyelőre csak a köteleességeimet tudom elvégezni, másra nem nagyon futja. Hobbim a zenehallgatás, azt a vonaton utazás közben is tudok. Szívesen főzök a barátaimmal, de erre nem igen jut idő.

– Nemrégiben nagy sikert értél el...

– Az Országos Ütőversenyen első lettem. A legjobbnak kell lenni, mert szürke egerekre nincs szükség. Nagyon sok zenészt képeznek. Ha középszerű vagyok, nem jutok tovább. Világéletemben kemény tanáraink voltak. Amikor vége lett egy versenynek, csak a hibákat sorolták. Azt kell nézni, hogy min lehet még javítani, a jó dolgokat nem érdemes sorolni, inkább, hogy hogyan lehet még jobb.

– Készülsz most valami újabb megmérettetésre?

– Februárban az Európai Unió Ifjúsági Zenekarában próbafelvétel lesz, oda jelentkeztem hétezer más fiatalal együtt.

– Sok sikert hozzá!

Hidas Ildikó

Őseinkkel dúdoló

Interjú Peller Istvánnal

Schlotter Ferenc, aki nemrégiben megalakította az Ifjúsági Kórust Pilisvörösváron, már hónapok óta dolgozik azon, hogy a település dalkincsét összegyűjtse és a későbbiekben könyv formában megjelentesse. Munkája során számos interjút is készít. Az alábbiakban annak a beszélgetésnek egy részletét közöljük, amelyben egy Németországban élő honfitársunkat, Peller Istvánt faggatja, honnan ismeri olyan jól a vörösvári sváb énekeket.

– Arra kérlek, beszélj egy kicsit magadról...

– 1961-ben születtem. 28 éves koromig éltem Pilisvörösváron. Jelenleg is nagyon sokat tartózkodom idehaza. 18 éve vagyok külföldön – számomra ideiglenesen, nem véglegesen. Az igazság az, hogy majd az idők során ide vissza fogunk jönni a családdal együtt.

– Honnan ismeri ilyen sok eredeti sváb éneket? Kitől tanultad ezeket?

– A dalokat édesanyámtól tanultam, aki szintén az ő édesanyjától. Ez végül is családi örökség. Édesanyám arról volt híres, hogy szinte mindig énekelt. Ha az utcán valaki megszólította, képes volt neki énekelni, bárhová is igyekezett eredetileg. Mikor már korosabb lett, nagyon fájtak a lábai, nagyon nehezen tudott menni. Ekkor már sokat feküdt. Egyszer hazafelé mentem, és már messziről hallottam, hogy zene szól.

Néhány házzal odébb tőlünk esküvő volt. Megdöbentem, mikor benéztem az udvarba. Édesanyám ott ropta a táncot, és énekelt, ahogy a torkán kifért. Eszébe sem jutott, hogy már járni is alig tud. Ott volt másnap reggel. Az élete volt a zene és az

A Peller Istvántól hallott énekek is gyarapítják a Schlotter Ferenc által létrehozott ifjúsági énekgyűjtemény repertoárját (A felvétel egy próbájukon készült)

ének. Ha zenét hallott, akkor mindenről megfeledeztem. A mulatság után ismét az ágyat nyomta addig, míg fel nem hangzott valamikor valahol egy újabb tánca bíró muzsika.

– Testvéreid is ismerték ezeket a dalokat, amiket te tudsz?

– Két nővérem is tökéletesen tudta a dalokat, és énekelték is. Az egyik nővérem a pilisborosjenői énekgyűjteményben énekelt évekig.

A másik nővérem – aki a sváb hagyományokat is jól ismerte és a nyelvet is jól beszélte –, szintén szépen tudott énekelni. Van egy olyan kazettám, ahol édesanyámmal együtt énekelnek. Ezt valamikor még Hidas Gyuri bácsi vette föl.

– Szokás volt nálatok, hogy együtt énekeltek?

– Általában este, vagy ünnep alkalmával együtt énekeltek a család. Olyan is volt, amikor anyukámnak eszébe jutott egy dal, sütés vagy főzés közben, s azt eldúdogatta. Ezekből is mindig megmaradt bennem egy kicsi.

– Mindenki ugyanazt a szót énekelte, vagy volt olyan is, aki tercelt hozzá?

– Az egyik a nővérem csodálatos szépen, magasan tudott énekelni. Énekeltünk több szólamban, de ezt mi szinte észre sem vettük, olyan természetes volt. Gyermekkoromban a dalok anynyira megfogtak, hogy mindig dúdogaltam, és ha elakadtam, akkor is mindig azon voltam, hogy megtanuljam őket.

De szép is lenne, ha minden vörösvári ismerné ezeket a dalokat, ezt a pótolhatatlan kincset. Minden egyes dal ékkő a globalizmus kultúrákat egybemosó szürkességében. További jó munkát kívánunk a dalok lejegyzéséhez...

A beszélgetést közreadta: F. A.

Lauber atya szentmiséje

Az egyházi év utolsó vasárnapján főtisztelendő Lauber Benedek prépost kanonok atya jubiláló szentmisét mutatott be plébánia-templomunkban.

Sokan vártuk már ezt a szentmisét, hiszen tudtuk, hogy 50 évvel ezelőtt, 1957 júniusában szentelte őt pappá a székesfehérvári bazilikában Swoy Lajos püspök úr.

(Pilisvörösvárról többen részt vettünk a saját plébániáján mondott arany szentmisén, a székesfehérvári Szent Sebestyén templomban az ő hívei közösségében. Nagy tisztelettel, szeretettel és figyelmességgel vették körül. Számos papbarátja is vele ünnepelt. Szeptember óta nyugdíjas plébánosként pilisborosjenői házában lakik.)

Pilisvörösváron Krisztus Király ünnepén a déli szentmisén sokan vettek részt olyanok, akik ftd. Lauber atyával együtt szerettek volna hálát adni a Mennyei Atya nagy kegyelmeiért.

Ragyogó, megfiatalodott arccal lépett be templomunk szentélyébe. Léptein sem lehetett látni azt a nehezített járást, amit a fájdalom szokott okozni neki. Ünnepi hangulata hamar betöltötte nemcsak a templomot, de a szíveket is. Az ünnepélyességet fokozta a templomi kórus lelkes éneklése.

Ftd. Lauber atyától megtudhattuk, hogy a fölszentelése után az első papi helye Pilisvörösvár volt. 1957. október 1-jén került községünkbe, és kezdte tanítani az iskolában a gyermekeket, mint káplán. Itt élt köztünk öt éven át. Sok tartós barátság bizonyítja, hogy komoly hatással volt a fiatalabb nemzedékre is.

Azt is megtudtuk, hogy állami zaklatásnak is elszenvedője volt, mikor házkutatást tartottak nála, a káplánszobában. Mit kerestek? Olyan illegális irodalmat, ami az ifjúság lelki nevelését segítette elő. Ezeket a „könyveket” indigóval gépelt másolatokkal terjesztették, mivel nem lehetett nyomtatásban kapni. Külföldi szerzők műveit is lefordítva, ilyen módon sokszorosítva adták érdeklődő fiatalok kezébe. Börtönbe is kerültek ezért papok, még 1963-ban is. (Én magam is nemcsak olvastam, hanem megbízottként rejtettem is ilyen irodalmat. – B. G.)

Amit találtak a házkutatáskor, azt el is kobozták.

Elmondta azt is, hogy ftd. Labbant Lajos plébános úr halála után a püspök úr szerette volna, ha elvállalja Pilisvörösvárt, de ő egészségi problémák miatt kénytelen volt nemet mondani.

Jó szívét és baráti hűségét mutatta meg azzal, hogy ftd. Mits János atyát befogadta 2005 júniusában pilisborosjenői házába, és sokszor meg is látogatta őt Székesfehérvárról. A köztük lévő barátság több mint ötvenéves volt, amikor Mits János atya meghalt.

Engem is kisgyerekkoromtól ismer. Sok lelki támogatást kaptam tőle az eltelt évtizedek alatt. Köszönöm sokunk nevében, akiket tanított.

Teremtőjének és Megváltójának kedvenc imájával köszönte meg ez alkalommal is ötven év kegyelmeit:

Mindenért, amit adtál. – Deo gratias!

Mindenért, amit elvettél. – Deo gratias!

Mindenért, amit megengedtél. – Deo gratias!

Mindenért, amit megakadályoztál. – Deo gratias!

Mindenért, amit megelőztél. – Deo gratias!

Mindenért, amit megbocsátottál. – Deo gratias!

Mindenért, amit nekem készítettél. – Deo gratias!

A halálért, amit nekem választottál. – Deo gratias!

A helyért, melyet nekem a mennyben készítettél. – Deo gratias!

Hogy a Te örök szeretetedre rendeltél. – Deo gratias!

Mi is mondjuk: Köszönet Istennek!

Bauer Gizella

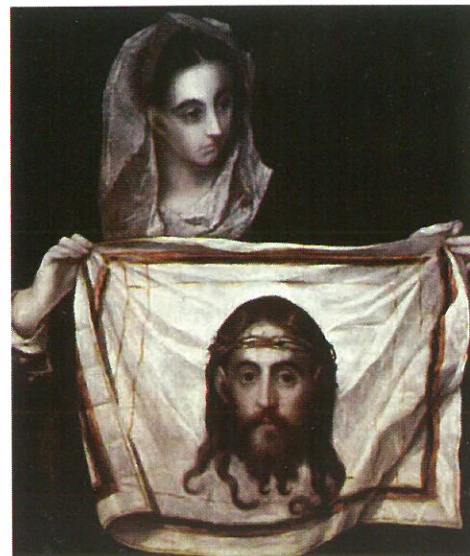
Heilige im Februar

Heilige Veronika von Jerusalem

Seit dem 4. Jahrhundert wird im Abendland die Veronika-Legende verbreitet und weiter ausgestaltet. Danach soll Veronika eine der Jüngerinnen Jesu gewesen sein, die ihn auf seinem Weg begleiteten. Die Legende berichtet von einer Frau, die Jesus auf seinem Kreuzweg ein Schweiß Tuch reicht, mit dem er sich das Gesicht trocknet. Der Abdruck seines Gesichts soll auf dem Tuch zurückgeblieben sein. In einer Ausgestaltung der Legende heißt es, der schwerkranke Kaiser Tiberius habe von Jesus gehört und seine Boten nach ihm geschickt. Als er von dessen Tod hörte, ließ er Pilatus absetzen und bat Veronika zu sich. Als Veronika dem Kaiser das Tuch mit dem Gesicht Jesu zeigte, wurde der kranke Mann auf der Stelle gesund und ließ sich taufen. Weiter heißt es, Veronika sei daraufhin in Rom geblieben.

Als sie starb, soll sie das Tuch mit dem Bild Jesu dem heiligen Clemens vermacht haben. Eine andere Legende aus Frankreich berichtet, Veronika sei im Jahr 70 in Soulag gestorben. Ihre Gebeine seien dann in die Kirche Sankt-Seurin (Bordeaux) übertragen worden. Veronika hatte in den Mysterienspielen des Mittelalters einen festen Platz. Bis heute steht sie mit ihrer Geschichte im Zentrum der sechsten Kreuzwegstation. Ursprünglich wurde die Heilige wahrscheinlich 'Beronike' genannt. Dies ist die makedonische Form von 'Pheronike' und bedeutet "die Siegbringerin" (griechisch). Seit dem 12. Jahrhundert wird sie Veronika genannt. Dieser Name ist abzuleiten von "vera ikon" (griechisch/lateinisch), das "wahre Abbild". Veronika wird mit einem ausgebreiteten Tuch in den Händen, auf dem das Antlitz Jesu abgebildet ist, dargestellt. Meist trägt sie eine Haube oder einen Schleier auf dem Kopf.

Veronika ist Patronin der Pfarrhaushälterinnen, Wäscherinnen, Leinenweber, Leinenhändler, für einen guten Tod, bei schweren Verletzungen und Blutungen.

El Greco:
Veronika kendője

„Fiámbá Kózn” – a négy vödör utcája

Múltfürkésző nyelvészkedés

A mai Szőlőkert utca tájékán egykoron szőlőkertek húzódtak. Az utca régi neve azonban mégsem innen ered: a kis utcát a helyiek ugyanis hajdanában 'Fiámbá Kózn'-ra keresztelték. Ez magyarul annyit tesz: négy vödör utca. Irodalmi német megfelelője: Vier-Eimer Gasse.

(Guth Richárd javaslata az utca nevének sváb írásmódjára: Viarambergossn, Enczmann Lászlóé: Fia Amba Kózn.)

Egy hajdanán itt lévő láncos kútról kapta a nevét, amelyből még ma is látni néhányat a település udvaraiban. Ez azonban minden létezőtől különbözött: vajon miért volt két csigája, négy vödre?

Kozek Kati néni, aki ebben az utcában nőtt fel – a házuk néhány méterre volt a híres kúttól – ezt a magyarázatot adta nekem:

„Annak idején csak néhány kút volt a környéken, nem mindenki engedhette meg magának, hogy kutat fúrasson. Voltak olyan kutak, amiket több család használt, általában azonban telekhatáron álltak a kutak és két család közösen használta. Ahogy a későbbi négy vödörös kút is. Hogy esett, hogy nem, de egyszer ezek a szomszédok összeveszték, s eztán nem fértek össze a kútnál

sem. Nem ittak többé közös vödörből. Ezért aztán mindketten saját vödöröket szereltek fel a kútra. Hát így esett... Így mesélték az öregek. Ma már csak a név emlékeztet erre a kútra. Már az én gyerekkoromban is csak

Régi láncos kút az István (ma Szent István) utcában archív felvételen. Vajon milyen lehetett egy hasonló kút négy vödörrel?

két vödre volt még. Később lebontották, betömték és egy ikerház épült e helyére. Lassan ez lesz mindegyik kút sorsa. Régen az életet jelentő vizet adták, ma már meg csak útban vannak...”

Ezek után egy kis nyelvészkedésre hívnám meg az Olvasót.

Ákár hiszik, akár nem, az utca neve végző soron görög eredetű. A helyi ejtés szerinti 'ámbá' ugyanis a bajor 'Amper' = vödör szóból származik. Ez pedig a görög amphorából, ahogy az irodalmi német nyelvi 'Eimer' is, amely más alakváltozások ment át az évszázadok alatt.

A bajor 'Amper' (ejtsd: 'ámpá', 'ámbá') szó egyébként a magyarban is meghonosodott. A Dunántúlon és Békésben 'ampa' változatban használatos. Például: „Hozd ide azt az ampa vizet.” (Forrás: A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára I-IV.)

Végezetül: a szó ismerős lehet a magyar irodalomból is. A hajózási szaknyelvben vízmerő vödört jelentő szó ugyanis így bukkan fel József Attila egyik versében (ami nem csoda, hiszen fiatalkorában dunai hajókon matrózskodott):

„Sikáltam hajót, rántottam az ampát.
Ókos urak közt játszottam a bambát.”
(Kész a leltár)

Bizony sok ampa vizet kellett annak idején kötéllel felrántania a fedélzetre, hogy tisztára moshassa azt. Ahogy az egykori négyvödörös kútból is tengernyi vizet kimerhettek az ott-lakók dolgos életük alatt...

F. A.

Hagyományörzés a Naposban

A Pilisvörösvári Hagyományörző Egyesület ez úton szeretné kifejezni köszönetét és elismerését a városi Napos Oldal Szociális Központ sokirányú tevékenységéért, melyet több éven át tapasztalunk a gondozóház és a klubélet területén.

A gondozottakat nem csak fizikailag látják el lelkiismeretesen és körültekintően, de gondoskodnak mentálhigiénés – és ami még meghatóbb – lelki-hitbeli igényeikről is. Lehetőségük van az időseknek helyben szentmisét hallgatni, gyónni, áldozni, egyházi énekeket énekelni. Egyúttal a szolgálatot teljesítő atyáknak is szeretnénk megköszönni áldásos tevékenységüket.

Külön köszönjük, hogy nemzetiségi témával rendszeresen foglalkoznak az intézményben, minden hónapban van „sváb délelőtt”, melyen a klubtagok gyermekkori és fiatalkori élményeiket elevenítik fel. (Például: szüreti, farsangi, kenyérsütési szokások, adventi időszak eseményei, esküvők, mezőgazdasági tevékenységek). Ezzel gyakorolják a nyelvjárást, énekeket. Műkedvelő előadásokat rendeznek, a falumúzeumból kölcsönzött népviseletbe öltöznek. A „sváb délelőtt” vendégei a Gradus óvoda óvodásai és a város nyugdíjas klubjának tagjai. Szeretném megköszönni itt az óvónők felkészítő munkáját is.

Különösen szépek a különböző ünnepekre való készülődések. Karácsonyi ünnepségükön betlehemesek is szerepeltek. A klubtagok és vendégek részére szépen megterített asztal, díszgyertyák, fenyő-

Szentmise a Napos Oldal Szociális Központban

ágak, édességek és üdítő emelte a hangulatot. Gyönyörű régi verseket szavaltak az idősek teljes átéveléssel. Megható, hogy a szokásos karácsonyi énekek mellett elhangzottak német karácsonyi énekek is, például a „Kindlein in der Krippe”, amiért nagyon hálásak vagyunk. Az ünnepe-

lők közt ott volt polgármesterünk, a Szociális Bizottság részéről Szöllősi János és hosszú évek óta díszvendégként Molnár Sándor, aki saját készítésű jó borával kínálta a vendégeket.

Tudomásunk van arról, hogy a névnapokról is megemlékeznek egy-egy szál virággal, édességgel, kirándulásokat szerveznek, más települések idősklubjait is látogatják, illetve vendégül látják. A falumúzeumot is meglátogatták Debrecenből érkezett vendégeikkel.

Nem feledkeznek meg azokról sem, akik közülük a másvilágra költöztek, látogatják sírjaikat és virággal, gyertyával emlékeznek rájuk.

Az intézmény egy dolgozója nemrég ezt mondta nekem: „Nem sok a fizetés, de sokat jelent számomra a jó légkör, ami körülvesz, és ellensúlyozza a sokrétű munkát.” Annál is inkább megcsodálom ezt a mondatot, mert lépten-nyomon csak panaszokat hallunk a munkahelyek elviselhetetlen légköréről.

Kívánjuk ebben az évben is az összejáratás és szolgálat gyümölcsét a békés lelkiismeret minden dolgozó számára. Úgy gondoljuk, kivétel nélkül mindenki elismerést érdemel itt végzett munkájáért.

A Pilisvörösvári Hagyományörző Egyesület nevében:

Gromon Andrásné

A Jaszukuni-dzsindzsa

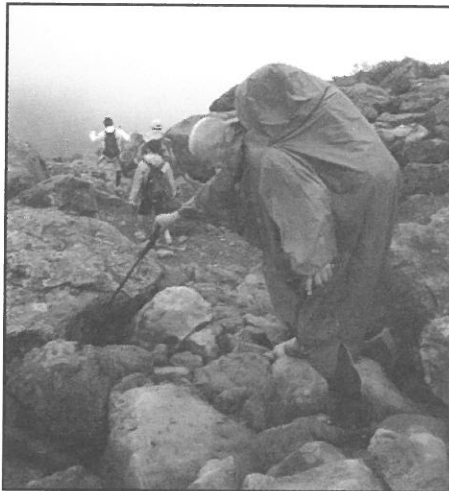
Részlet Papp János útinaplójából

Papp János „vándor színész” a szó szoros értelmében: minden évben feleségével együtt egy-egy hosszabb túrát tesznek a nagyvilágban. Végigjárták már az El Caminót, hosszú túrát tettek Lappföldön, a Japán Alpokban, idén nyáron az Országos Kéktúra útvonalát tervezik végigjárni. Utjairól a pilisborosjenőn élő színész útinaplót ír, amelyből mindig egy-egy nagy sikerű

Tavaly nyáron a távoli Japánban túráztak egy hónapon át, ebből egy újabb útinapló és előadás született, amely a színész nevéből ötletesen szőtt anagrammával a „Jappános” címet kapta.

Papp János előadójestje ismét nagy hatással volt rám (január 7-én az Óbudai Társaskörben), különösen humánuma, pacifizmusa, megengesztelődő-ironikus humora ragad meg. Ezért is választottam útinaplójából az alábbi idézetet, amelyet tisztelettel ajánlok olvasóink figyelmébe.

– a szerk.

Papp János a Japán Alpokban
(Fotók: Tóth Zsuzsanna)

előadást születik. (Az El Caminóról született „Az úton menni kell – Zarándoknapló” című előadójestjét tavaly a Mű-hely Galériában élvezhette a vörösvári közönség.)

Papp János legközelebbi előadójestjei:
Február 5. Jappános
Február 19. El Camino
Helyszín: Imladris Kulturális Központ
Budapest, Váci utca 65.

A Jaszukuni-dzsindzsát, ezt a sintó szentélyt 1869-ben építették, a Meidzsi restauráció, vagyis a modern japán állam megalapítását követően, azoknak a tiszteletére, akik életüket adták hazájukért. A kínaiaknak, koreaiaknak az a gondjuk, hogy azoknak a neve is föl van vésvé, akiket a II. világháború után, mint háborús bűnösöket kivégeztek, és a japánok nem hajlandók törölni őket a névsorból, sőt, kicsit provokatívan, meg-meglátogatják a szentélyt magas rangú japán politikusok, mindig alkalmat adva a diplomáciai tiltakozásra. – Nem keresem, kinek van igaza. Mint megrögzött pacifistát, inkább az dühöt megint és újra, hogy képmutató győztesek és vesztesek politikai purparléval takarják el a valódi bajt: azért vannak tele a temetők háborús áldozatokkal, mert háború volt! – És a borzalmas emberi természet újra és újra csaterekre küld bennünket! És remény sincs arra, hogy ennek egyszer vége szakad! A győztesek táncolnak a vesztesek sírján, a vesztesek az égre kiáltanak bosszúért, és a szerepek felcserélődnek, és nincs, aki „megállj!-t” kiáltana; ha mégis van, elnyomja a hangját a rohamra indulók hurrájára. Ez a baj. És a hazugság: hogy hiszünk benne: lesz idő, amikor nem öli meg egyik ember a másikat a nagyobb

halat kenyérért. Folyik a háború, kicsiben és nagyban, megállás nélkül. Reménytelen. Azért reménytelen, mert mindig a másokra fogjuk: ő kezdte! Magunkkal pedig elnézőek vagyunk. Elmélkedhetnék arról, hogy a nagy világegéseket okozó szikra miért pattant ki, Helené elrablásától, a szarajevói pisztolygolyón át, a fogytán lévő olajig. Nem teszem. Nem tisztem, nem szakmám. – Egyébként is, okosabb lenne a saját hétköznapi háborúimat sorra venni és lejjebb srófolni a gyakran föl-

A Jaszukuni-dzsindzsa

gerjedő, sokszor gyilkos indulataim dühét, több megértést tanúsítani szűkebb és tágabb környezetem gyengeségei, gyalogságai láttán. Magamon kellene kezdeni a megtisztulást. Nem holnap! Ma! – Hogy ennyi keserűség ellenére, mi segít mégis felkelni reggel és neki-vágni egy új napnak? Az, hogy élni jó! Amíg hagyom hatni magamra a világ gyönyörűségét, ami segít elviselni a világ rútságát. A világot, aki (sic!) a maga képére formált, formál. Nyitottnak lenni a jóra, a szépre, de leginkább a másik emberre. És kiélvezni minden pillanatot, ha lehet úgy, hogy közben még valami alkotás is születik. Építeni egy hidat, egy házat, valami szépet gondolni, rámosolyogni valakire, vagy csak megvakarni, ahol viszket. Ennyi. És ez nem kevés.

MÁRAI SÁNDOR

Arról, hogy az ember része a világnak

Az ember, mérhetetlen gögjében és hiúságában, hajlandó elhinni, hogy a világ törvényei ellen is élhet, megmásíthatja azokat és büntetlenül lázadhat ellenük. Mintha a vízcsepp ezt mondaná: „Én más vagyok, mint a tenger.” Vagy a szikra: „Rajtam nem fog a tűz.” De az ember semmi más, mint egyszerű alkatrésze a világnak, éppen olyan romlandó anyag, mint a tej vagy a medve húsa, mint minden, ami egy pillanatra megjelenik a világ nagy piacán, s aztán, a következő pillanatban, a szemét- vagy a pócegdörbe kerül. Az ember, testi mivoltában, nem is magas rangú eleme a világnak; inkább csak szánalmasan pusztulásra ítélt anyagok összessége. A kő, a fém is tovább él, mint az ember. Ezért mindaz, amit testünkön át jelentünk a világban, jelentéktelen. Csak a lelkünk erősebb és maradandóbb, mint a kő és a fém – ezért soha nem szabad másképpen látnunk magunkat, mint lelkünk térfogataiban. Az erő, mely a romlandó testi szövetben kifejezi magát, nemcsak alkatrésze, hanem értelme a világnak. Ez az erő az emberi lélek. Minden más, amit a világban jelentünk és mutatunk, nevelés és szánalmas.

Részlet a „Füves könyv”-ből

PUSZTA SÁNDOR

Halhatatlanság

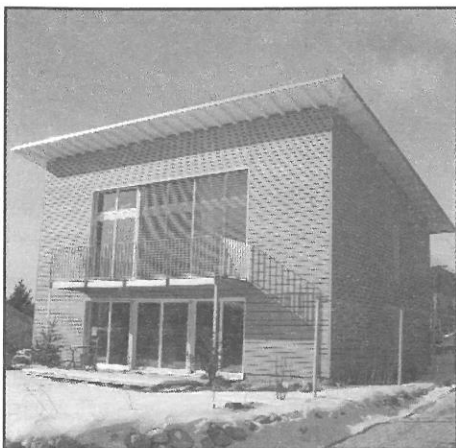
A Pilisaljából, egészen föl-ig,
Bűvölő kakukkszó kísért.
Dalukban, lehet bűn vagy babona
Mégis az öröklét kísért.
Lent még kötődtem. De kezdem
Megszokni, itt fönt, a csúcson állva.
Csupán az első öt-hat perc
Szokatlan a halhatatlanságba...

25 évvel ezelőtt halt meg Pusztá (Katona) Sándor egykori pilis-vörösvári káplán, 1937-től leányfalui plébános. Életében számos verseskötete jelent meg. Vörösváron is sok verse született. (Jó barátja volt dr. Réthy Zoltán orvosnak és Vass Márton kántornak.)

Lásd bővebben: http://www.fogarasy.hu/Hires_vorosvariak.htm

Ház gáz nélkül

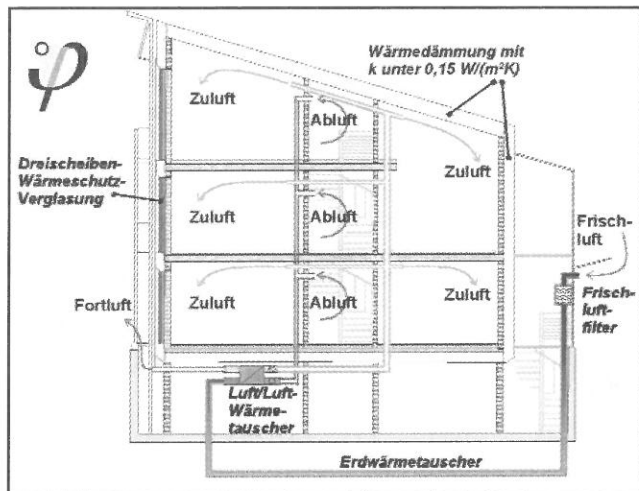
Talán már nincs hazánkban olyan ember, aki ne hallott volna az építőipar legátütöbbs eredményéről, a fűtés nélküli „passzív” házakról. A téli hónapok beálltakor jelentős pénzeket utalunk a gázszolgáltató számlájára, de hogyan úszhatjuk ezt meg? Ötven évvel ezelőtt fogalmazódott meg a gondolat, hogy építsünk olyan házat, ami nem igényel fűtést. Hogyan oldható ez meg? A válasz igen egyszerű, és kézenfekvő: Szigeteljük le a házat úgy, hogy a meleg egyáltalán ne tudjon kiszökni. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy

gondos tervezéssel, és kompakt formákkal meggátoljuk a hőhidak keletkezését.

Második lépcsőben olyan vastag szigetelést látjuk el az épületet, hogy a falak hőátbo-

csátási tényezőjének értékét 0,15 alá szorítsuk, ez az érték kb másfél méter vastag téglafalnak felel meg. A gyakorlatban ez 30-40 cm polisztirol szigetelést jelent. A nyílászárók kivételével jól szigeteltek, és háromrétegű gázzal töltött üvegezéssel készülnek. Az épület déli oldalán hatalmas üvegfelületeket alakítanak ki, míg az északi oldalon a lehető legkiseb bet, tehát az épület gyakorlatilag csapdába ejti a nap sugarakat. A megfelelő szellőzéstről gépi úton gondoskodnak. Hogy itt is a legkevesebb energia menjen kárba, hőcserélővel látják el a szellőzést, így a kiengedett energia 90%-a visszanyerhető. A melegvízellátásról napkollektorok gondoskodnak. A ház rendkívül gyorsan elkészíthető, hiszen három hónap alatt kulcsrakész állapotú az épület. A falazatot polisztirol tömbökből építik fel rendkívül gyorsan, majd emeletenként kitöltik betonnal a táblák közti 15 cm-es bevasalt rést, ezért háromszor erősebb az épület a téglaszerkezetűeknél. Mivel a betont a szigetelés közé öntik, télen is folyhat a munka. A technológia immár hazánkban is elérhető, sőt jelenleg már épül Magyarország első passzív családi háza és az első irodaház is.

letre, és hogy mekkora összeg is szokott szerepelni a havi gázszámlán, hamar beláthatjuk, hogy elég hamar megtérül a pluszköltség. Egy friss tanulmány szerint Ausztriában 2010-re minden negyedik (!) épülő családi ház passzív ház lesz.

Ha valaki építkezés előtt áll, vagy csak érdeklődő, keressen bátran bővebb felvilágosítást.

Pfeiffer István
(pfeiffer@citromail.hu)

Oláh György Nobel-díjas kémikusunk

Tavaly májusban ünnepelték Oláh György Nobel-díjas kémikusunk nyolcvanadik születésnapját. Vegyészmérnöki oklevelét a budapesti Műegyetemen szerezte és itt doktorált. Asszisztense lett Zemplén Gézána, a szerves kémia híres professzorának. A Nobel-díjhoz vezető munkáját az egyetem laboratóriumában kezdte, fluort tartalmazó szénhidrátokkal kísérletezett.

Huszonhét éves korára már a kémiai tudományok doktora cím tulajdonosa. Nemsokára az MTA Kémiai Kutató Intézetének igazgatóhelyettese lett. 1956 decemberében a feleségével és két éves kisfiával elhagyta az országot, rövid időre Kanadában telepedett le.

1965 nyarán meghívták a Western Reserve Egyetemre Clevelandbe (USA) tanszékvezető professzornak. Alig telik el két év, és kinevezték az University of Southern California Szénhidrogén Kutató Intézetének tudományos igazgatójává.

Kiváló vegyészek kutatták a szerves kémiai reakciók folyamatát, feltételezték, hogy igen rövid időre (milliomod vagy milliárdod másodpercre) pozitív töltésű szénatomok is részt vesznek a folyamatban. Oláh György ezeket karbokationoknak nevezte, arra töre-

kedett, hogy a karbokationok élettartamát meghosszabbítsa, e célból olyan oldószereket használt, amelyek csak nagyon kis mértékben adnak át kötőelektronokat. A karbokationok előállítására szupersavakat használt, amelyek sokkal erősebbek, mint a 100%-os kénsav.

Eljárásával sikerült nagy koncentrációban olyan hosszú élettartamú karbokationokat előállítani, hogy szerkezetüket, tulajdonságaikat, reakcióképességüket kényelmesen lehetett tanulmányozni mágneses magrezonanciával és elektronspektroszkópiával.

A szénatomokról azt tanultuk, hogy négy vegyértékűek, ő azt állította, hogy a szénatomok ritkán szerepelhetnek öt vegyértékkel is. E témával kapcsolatban kortársaival hosszú évekig vitatkozott. Ezzel kapcsolatban azt mondta: „Nagyon jó, ha van ellenségünk, aki képes rengeteg időt és szellemi energiát áldozni arra, hogy kibogarássa kisebb-nagyobb hibáinkat, és teszi mindezt ellenszolgáltatás nélkül. A baj csak az, hogy az ellenség néha barátunkká válik, és így sokat veszít lelkesedéséből. Így vesztettem el három legjobb ellenségemet. Bárkinek, nemcsak tudósoknak szüksége van néhány jó és tehetséges ellenségre”. Meglátása beigazolódt: az öt vegyértékű szénatomokat tartalmazó molekulák ma már nem tekinthetők egzotikumnak.

A Svéd Tudományos Akadémia a kémiai Nobel-díjat 1994-ben Oláh Györgynek adományozta, a karbokationok kémiaiában elért eredményeiért.

Oláh György a kémia más területein is ért el jelentős eredményeket, ezt bizonyítja ezer körüli publikációinak száma és közel száz elfogadott szabadalma. Az MTA 1990-ben tiszteletbeli tagjává választotta, itt mondta el, hogy mindig büszkén vallotta magát magyarnak.

Saufert János

A mentés-betegszállítás helyzete

2008. január 1-jétől országosan szétválasztásra kerültek a mentési és a betegszállítási feladatok.

Az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) végzi az eddigiekhez hasonlóan a mentést, valamint azokat a sürgős mentőszállításokat, ahol legalább mentőápolói felügyelet és felszerelés szükséges, mert várható a beteg állapotának rosszabbodása. Jellemzően ilyen eset a házi orvos, szakrendelő orvosa által észlelt azon állapot, amikor a beteg azonnal, vagy legkésőbb két órán belül intézet elhelyezést és további szakellátást igényel, illetve kórházak között végzett olyan feladatok, amikor mentőápolói, vagy akár mentőorvosi felügyelet, szállítás alatti megfigyelés, szükség esetén beavatkozás igénye merül fel.

Azokat az ún. egyszerű betegszállításokat, melyeknél előző igények nem merülnek fel, január 1-jétől a betegszállításra vonatkozó működési engedéllyel és az Országos Egészségbiztosítási Pénztári (OEP) finanszírozással rendelkező betegszállító szolgáltatók teljesítik. Ide tartoznak a kórházi, szakrendelői kezelést követő hazaszállítások, előre meghatározott kontrollvizsgálatra vagy kezelésre irányuló betegszállítások, amennyiben azt a beteg vagy hozzátartozói nem tudják megoldani, vagy a beteg állapota indokolja, vinni kell, fekvéssel szállítani stb. (pl. végtagtorés ellátását követő előírt kontroll, művesekezelésre irányuló szállítás, előre megrendelt kórházi kivizsgálás).

Annak eldöntése, hogy a két lehetőség közül melyikre van szükség, a szállítást elrendelő orvos joga és felelőssége, hiszen ő látja és vizsgálja meg a beteget, ami alapján a döntés meghozható.

Mind a mentőszállítás, mind a betegszállítás megrendelése a beutaló orvos feladata, ő tölti ki a szükséges dokumentumokat is (szükség esetén beutaló, mentő-, vagy betegszállítási utalvány).

Fontos tudnivaló, hogy orvos által történt megrendelés és kitöltött betegszállítási utalvány megléte esetén a betegnek nincs semmiféle díjfizetési kötelezettsége sem az OMSZ, sem bármely betegszállító vállalkozás felé.

Mi várható?

Az OMSZ eddig – nem alapfeladataként – végzett betegszállításokat is.

Véleményem szerint, a változással remélhetőleg még jobban el tudjuk látni fő feladatainkat, a mentést és a sürgősségi mentőszállítást.

A mentés államilag finanszírozott tevékenység.

A mentők hívása javasolt minden olyan esetben, amikor hirtelen egészségkárosodás történik és a beteg azonnali egészségügyi ellátásra szorul, függetlenül attól, hogy lakáson, munkahelyen, közterületen történt. Pl:

- ♦ ha életveszély, vagy annak gyanúja áll fenn (légzésleállítás, eszméletlen állapot, bármilyen eredetű súlyos vérzés stb.);
- ♦ ha erős fájdalom, vagy más riasztó panasz, illetve tünet észlelhető (pl. fulladásérzés, nehézlégzés, mellkasi fájdalom, csillapíthatatlan hányás, szédülés, beszédzavar, végtagbénulás, tudatzavar stb.);
- ♦ baleset, sérülés,
- ♦ bármilyen eredetű mérgezés esetén;
- ♦ megindult szülés, illetve a fennálló terhesség alatt bekövetkező rendellenesség miatt;
- ♦ ha olyan magatartászavart észlelünk, mely során a beteg saját maga, vagy mások életét veszélyezteti.

Nem mentést igénylő heveny megbetegedés (pl. láz, emelkedett vérnyomás) észlelésekor javasolt a házi orvos vagy az orvosi ügyelet hívása. A beteg vizsgálata alapján az orvos eldönti, hogy szükséges-e a betegnek gyógyintézetű beutalásra és szállításra; ha igen, az orvos a szükséges intézkedéseket megteszi.

Dr. Mártai István

OMSZ regionális orvosigazgató

A méregtelenítésről II.

AZ ÍRÓKÚRA

Az egészséges emésztőszervek, az emésztés élettani lefolyása az alapja a rendszeres vérképződésnek és a viruló egészségnek. Az emésztési zavarok az egész szervezetet károsítják. A gyenge emésztés vagy enyhe emésztési zavar a mai kultúrvilág széles körben elterjedt betegsége. Aki emésztési zavarban szenved, leginkább gyomortáji nyomásról, teltségérzésről vagy felbőgésről, rosszulértről, hányásról panaszkodik. A bélrendszerünk felülete 300 m², ezt ápolni és tisztítani kell (a bőrfelület csak 2 m²). Azt is tudjuk, ha a bélbolyhok nem tartjuk tisztán, a vitaminok, ásványi anyagok és életvitelünkhöz fontos táplálékaink felszívódása akadályba ütközik. Megtisztításról az íróval tudunk segítségükre lenni.

(Az író a sajtókészítéskor keletkező ásványi sókban rendkívül gazdag, savószerű folyadék. Európában évszázadok óta nagy hagyományai vannak az írókúráknak, például a XV. századtól kezdve a francia királyok és más uralkodók köszvényes fájdalmaik kezelésére már Svájcba jártak.)

Nekünk szerencsénk van, mert hétfőnként csak a Pilisvörösvári Egészségmegőrző Klubba kell jönnünk, hogy megtanulhassuk: a mo-

dern orvostudomány egyszerű készítményei mellett az írókúrák ma is eredményesek és a múltbeli módszerek továbbra is jól hasznosíthatók. Író fogyasztásával intenzív belső méregtelenítő hatásának következtében fellazulnak és a bőséges folyadék öblítő hatására eltávoznak a felgyülemlett salakanyagok.

Fontos hangsúlyozni, hogy naponta legalább két liter folyadékot kell fogyasztanunk az írókúra során, és ezt a vízfogyasztást a kúra befejezése után is javasoljuk. Rendkívül kalóriaszegény, emiatt bőséges fogyasztásakor sincs testsúlygyarapodás. Böjtkúráként, időszakos belső szervi méregtelenítőként és fogyókúra-kiegészítőként használjuk. Elősegíti a veseműködést, és kihajtja a felesleges vizet a szervezetünkből. Ezért csökkenti a reumát, a magas vérnyomást, javítja a vérkeringést és megelőzi az érlemeztesedést. Javítja a bélműködést (krónikus székrekedést), tehermentesíti az emésztési rendszert és kihajtja a salakanyagokat, ezáltal böjtisztulást eredményez. Az író serkenti a máj működését, enyhíti a gyulladásos megbetegedéseket (gyomor, bél, nyálkahártyák, bőr), nyugtatóan hat az idegrendszerre.

Az író használatával kellemes, könnyű érzést, általános jó közérzetet érünk el, serkenti a teljesítőképességet, megszünteti az izületi fájdalmakat. Terhes nőknek kifejezetten ajánlott a terhesség harmadik hónapjától.

A modern táplálkozástudomány kutatásainak nagyszerű eredménye az inulin felfedezése. Az inulin a maradék életerősséggel készített, az óriási energia készlettel. Az íróban lévő inulin rendkívül értékes teszi ezt az egyébként is kiváló író, együttes hatásuk pedig fokozottan segíti szervezetünket.

Az író kitűnő tisztító hatása, magas értékű ásványianyag-tartalma az inulinnal kiegészítve olyan különleges összetételű tápanyag, amely a legújabb kutatási eredmények szerint természetes és jól felszívódó anyagként az emberi szervezet számára különleges energiát biztosít. Az inzulinos és diétás cukorbetegség is fogyaszthatják.

Bars Mária

nemzetközi jogatanár – életmód-tanácsadó

További információ:

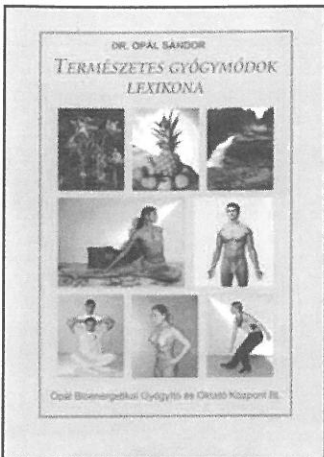
Pilisvörösvári Egészségmegőrző Klub
Szopkóné M. Tóth Andrea életmódtanácsadó
(m_toth_andrea@yahoo.com 06 30 317 0665)
Bars Mária (barsmaria@freemail.hu 06 26 333 206)

Minden hétfőn 17 órától a Vásár téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában.

Könyvespolcra: Természetes gyógymódok lexikona

A Természetes gyógymódok lexikona című könyv hiánypótló mű. Egészségünk érdekében fontos, hogy tisztában legyünk az ősi, vagy új természetes gyógymódokkal, eljárásokkal is.

A 300 oldalas könyvben közel 1700 szócikkben találhatják meg az alapfogalmak, gyógymódok leírását. Magyarországon ez az első, tudományos igényes-

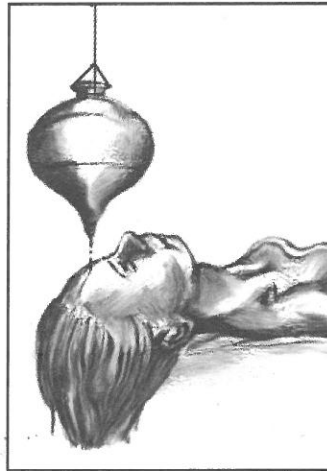
séggel megírt ismeretterjesztő jellegű, ezzel a témával foglalkozó lexikon.

Hazánkban a természetgyógyászat szakmailag és jogilag meghatározott ágait 1997 óta szabad a gyógyításban alkalmazni. Az azóta eltelt idő sem volt még elég ahhoz, hogy az emberek széleskörűen megismerjék a hagyományos orvosi kezeléseket jól kiegészítő, klinikailag elfogadott természetes gyógymódokat. Ez a könyv úttörő szerepet vállal ezen a területen.

A lexikon olyan szakterületekkel is foglalkozik, amelyek a betegségek megelőzését és a gyógykezelések utáni rehabilitációt segítik elő. Megtalálhatjuk benne a nálunk jórészt még ismeretlen különböző népi (kínai, japán, hawai, tibeti stb.) gyógymódok leírását, és bemutatja a modern és régi testedzési irányzatok (jóga, wellness, fitness stb.) gyógyászati szempontból fontos jellemzőit.

A teljesség igénye nélkül né-

hány címszó, terület, amelynek a magyarázata, leírása szerepel a könyvben: ájurvédikus gyógyá-

Ájurvédikus olajozó kezelés

szat, méregtelenítő módszerek, akupunktúra, akupresszúra, mozgás- és levegőterápiák, auralátás, masszázsok, gyógyvizek, gyógynövények, manuálterápia, bio-energetika.

A lexikonban emellett orvostudományi és kultúrtörténeti ismeretanyagot is találnak. A könyvet több mint 300 színes fotó, több táblázat és rajz teszi közzérthetővé és jól használhatóvá.

A szerző, dr. univ. Opál Sándor nem orvos, hanem többek között a természetgyógyászat egyik itthon is elfogadott ágát negyven év óta kutató, világszerte ismert bioenergetikus. Az elmúlt évtizedek során különböző tudományágakban számos lexikon társszerzőjeként és társszerkesztőjeként működött közre, de önállóan is több lexikont készített már.

Szakmai és tudományos munkásságát Magyarországon és külföldön is számos kitüntetéssel ismerték el. 2007-ben a Hübners Who is Who Gesellschaft für biographische Forschung által létesített, a világ híres embereit tömörítő egyesület tüntette ki és fogadta különleges tagjává.

„Több dolgok vannak égen s földön Horatio, mintsem bölcselmetek álmodni képes!” – írta Shakespeare a Hamletben.

Forgassák haszonnal ezt a könyvet.

Várhegyi Ferenc

Molekuláris bionika

Egy új iparág indulásakor – legyen az elsők között Európában, jelentkezzen a 2008 őszen induló első évfolyamra!

Milyen is az agy információtechnikája? Hogyan lehet a vérképet elemző orvosi laboratóriumot egy chipre tenni? Hogyan lehet zavartalanul „belenézni” a működő élő szervezetbe? Miért jó egy gyógyszer nekem, és káros más családtagomnak?

Az utóbbi évtizedben a biotechnológia és az elektronika-számítástechnika-informatika találkozási pontján egy új tudományág és egy új iparág bontakozik ki. Ahol a fentiekhez hasonló tucatnyi kérdésre nemcsak válaszokat találnak a kutatók, de ennek során új termékek, új orvosi készülékek, és új szolgáltatások jelennek meg. A példák is önmagukért beszélnek: gén-chipek, testbe ültetett gyógyszeradagolók, chipes vérképelemző laboratórium, táv-operációk, személyre szabott gyógyszerek stb. Ahhoz, hogy ilyen eszközöket és módszereket létre lehessen hozni, más gondolkodásra, új szakemberekre van szükség.

Ezért indítja útjára a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai Kara és a Semmelweis Egyetem közösen a molekuláris bionika alapszakot. A 2008. szeptemberben induló multidiszciplináris képzés több tudományágat – a molekuláris biológiát; a mikro-nano méretű elektromágnesességet és optikát; a számítástechnikát-informatikát, valamint az idegtudományokat fogja át.

A képzésről: Érettségi után 7 féléves alapképzés (3,5 év), melynek elvégzése után molekuláris bionikus BSc oklevelet kapnak a diákok. Erre épülnek majd az infobionikus mérnöki, valamint orvosi biotechnológusi mesterszakok (2 év). A számítógépes szimulációkkal is támogatott elméleti képzés mellett, a gyakorlatok során-számos új diagnosztikai eljárást sajátíthatnak el a hallgatók. Az oktatás nyelve az első év után nagyrészt angol.

További információk: www.itk.ppk.hu

Új vörösvári vonatkozású honlapok a www.pilisvorosvar.lap.hu-n

A következő linkekkel bővült Pilisvörösvár weboldal-katalógusa:

<http://kistersegweb.extra.hu> A Pilis-Buda-Zsámbék Többcélú Kistérségi Társulás weboldala (Információk a régióról)

www.brucknerkata.hu Bruckner Kata önkormányzati képviselő honlapja (Egyéni honlapok)

<http://pilisvorosvardailyphoto.blogspot.com> Fényképek három nyelvű ismertetővel városunkról (Információk városunkról)

<http://muhely-galeria.uw.hu> Saufert János honlapja a Műhely Galériáról – fotók az egyes programokról, Saufert János tudományos cikkei (Kultúra – művészet)

www.schillergimnazium.hu A Schiller Gimnázium új honlapja (Oktatás)

<http://magyarorszaginemetek.lap.hu> A magyarországi németekről szóló weboldalak internetes katalógusa (Nemzetiségi linkek)

www.varazsko.hu Varázskő Kft. – sírkövek és más kegyeleti termékek, temetkezés, virágbolt (Cégek – vállalkozások)

Megkérjük olvasóinkat, ha tudnak olyan vörösvári vonatkozású weboldalakról, amelyek nem szerepelnek a www.pilisvorosvar.lap.hu-n, értesítsék szerkesztőségünket, illetve küldjék el az oldal linkjét Schuck Béla lapszerkesztőnek. Köszönjük!

A munka eredménye

Rége írtunk már Kohlhoffer Fanniról, a junior válogatott ritmikus gimnasztika versenyzőről. Most azonban újra eljött az idő, hiszen a 14 esztendőes ifjú hölgy 2008-ban komoly feladatok előtt áll. A Gradex-Csata Egyesület sportolója 2006-2007-ben több hazai és nemzetközi versenyen is felhívta magára a figyelmet.

A teljesség igénye nélkül: 2006-ban harmadik lett Minszkben egy nemzetközi viadalon, az izraeli Holonban GP versenyen kötéllel negyedik, buzogánnyal ötödik lett. 2007-ben a kijevi Világ Kupa versenyen kötéllel ötödik, labdával hatodik, az innsbrucki Grand Prix döntőben karikával harmadik, kötéllel és labdával negyedik helyezést ért el. Az elmúlt években korosztályában megnyerte a Budapest-bajnokságot, és az országos bajnokságokon is több aranyérmes szerzett. S végül, de nem utolsósorban, két szerez is megnyerte a 2008-as Junior Európa-bajnokságra felmérő versenyeket, így Torinóban indul az EB-n. Júniusban szurkolhatunk érte, hogy minél jobban sikerüljön a szereplése.

– Mennyi munka van a sikerek mögött?
– Továbbra is heti hat edzésen veszek részt, egy-egy foglalkozás négy órát tart – mondja Fanni. – Jól érzem magam a csapatban, tízen vagyunk "A" szintű, junior korú versenyzők.
– Hogyan bírod ezt a terhelést?
– Megszoktam már, hiszen nyolc éve ezt csinálom. A klubban jó a hangulat, edzőnk, Lazsányi Erika jó foglalkozásokat tart.

– Ennyi edzés mellett hogy megy a tanulás?

– Az Árpád Gimnáziumba járok, angol tagozatra. A tanulmányi átlagom négy egész fölötti, ezzel talán nem kell szégyenkezniem.

– Valóban nem. Mint ahogy az eredményeiddel sem. Melyik szer a kedvenced?

– A kötelet és a labdát szeretem a legjobban, ezekben vannak a legjobb eredményeim is. Az Európa-bajnokságon is ezekben indulok. A fel-

készülést és néhány hónapig bizonyos értelemben a tanulmányokat is ennek kell alárendelnem. Januártól valószínűleg magántanuló leszek, mert több edzőtáborunk is lesz, valamint hazai és külföldi versenyeken is indulok majd.

– Januárban budapesti alapozással kezdjük a felkészülést, februárban pedig két edzőtábor tartunk Esztergomban – veszi át a szót Lazsányi Erika, Fanni edzője. – Ezt követően Észtországban veszünk részt egy versenyen, márciusban Kijevben szerepelünk, áprilisban Spanyolországban és Portugáliában indulunk Világ Kupa illetve Grand Prix viadalokon. Ha sikerül, Spanyolországban szeretnénk egy újabb edzőtábor is tartani, má-

jusban pedig lesz egy minszki és egy izraeli, Holonban rendezett versenyünk is.

– Mik Fanni erősségei?

– Nagyon megbízható és okos versenyző, aki mindig jót hoz ki magából. Olaszországban szerenkénti EB-t rendeznek, ami lehetőséget ad arra, hogy a legjobb szerein induljon. Kötéllel nagyon jó a technikája és jók az ugrásai, labdával pedig egy különleges koreográfiával készülünk. Igyekezünk minél jobban kihasználni, hogy Fanninak páratlanul hajlékony a dereka. Ezt az eddigi versenyek alapján a nemzetközi mezőnyben is nagyra értékelik. Szerintem mindkét szerez bejuthat a nyolcas döntőbe, labdával pedig akár a negyedik helyet is elérheti.

– Valóban szeretnék bekerülni a fináléba, és ott minél jobban teljesíteni – mondja Fanni.

ni. Nagyon sokat köszönhetek edzőmnek, Lazsányi Erikának, aki megbízik bennem. Remélem, nem dolgozunk hiába.

Mi is ebben bízunk. Mert az a munka, amit Fanni már hosszú évek óta elvégez, példaértékű. Ha minden sportolónknak ilyen volna a hozzáállása...

Várhegyi Ferenc

Izgalmas idők

Hazai pályán a felnőtt labdarúgócsapat sajnos belefutott egy 2:1-es vereségbe Felsőpakony ellen. Ezt követően az őszi utolsó fordulóban már hiába győztek 5:1-re a Diósd ellen, rosszabb gólkülönbséggel Tápiószecső mögött az ötödik helyen végeztek a megyei első osztályú bajnokság félidejében. Wohl Zoltán edző szerint ez a helyezés pontos tükrö a mutatott teljesítménynek, hiszen az előttünk állók közül kikaptunk Dunaharaszti, Érd és Felsőpakony ellen, a velünk azonos pontszámmal álló Tápiószecsővel pedig döntetlent játszottunk.

– Sajnos, a rangadókon betliztek a kulcsjátékosok – mondja Wohl Zoltán. – Ameddig ők nem érzik át ezeknek a mérkőzéseknek a súlyát, fontosságát, és könnyelműsködnek, ilyen találkozókat nem tudunk megnyerni. Tavasszal emiatt óriási jelentősége lesz a rangadókon mutatott játéknak.

– Mégis, kikkel élgedett az őszi teljesítményük alapján?

– Négy játékost szeretnék kiemelni, Biczi Gábort, aki jól játszott balhátvédként, Hell István kapust, Kiss Jánost, aki a középpályán volt hasznos és a jobbhatvéd Bakti Józsefet. Sajnos, ő a Felsőpakony elleni mérkőzésen súlyos lábtörést szenvedett. Ezúton is szeretnék mielőbbi felgyógyulást kívánni! Visszavárjuk a csapatba!

– Lesznek-e változások a játékos keretben?

– Egyre több vörösvári fiatalot kell beépítenem a gárdába, mert az egyesület vezetői úgy döntöttek, hogy megkurtítják a csapat költségvetését, és még nem tudom, ennek ellenére kik vállalják továbbra is a munkát. Február közepéig tart az átigazolási időszak, meg kell várunk, ki hogyan dönt.

– Csalódott emiatt?

– Egy kicsit igen. A fiatalok beépítése nagyon szép feladat, de a szurkolók az eredményeket is várják – elsősorban tőlem. Az ilyen elvárásokat most egy kicsit át kell gondolni.

A fiatalokkal rá fogok menni az erőnléti munkára, hogy abban versenyképesek legyünk, a meccsrutint pedig folyamatosan szerzik majd meg. Annak azért örülnék, ha a mostani csapat gerince megmaradna, hogy legyen kik köré beépíteni a saját nevelésű fiatalokat.

Várhegyi Ferenc

Kitüntetés

Heer Ferenc, a Pilisvörösvári Labdarúgó Sport Egyesület elnöke a „Pest megye és Pilisvörösvár labdarúgásáért érdemes aranyfokozat” kitüntetést kapta a Pest Megyei Labdarúgó Szövetségtől.

Szerkesztőségünk nevében gratulálunk a kitüntetéshez, és további sok sikert kívánunk!

– a szerk.

Micsodaaa...? Varanda...?

– Anya, varandáznai akarok járni! – jött haza izgatottan harmadikos fiam az iskolából.

– Mireeee...? Mi az a varanda? – kérdeztem értetlenül, sosem hallottam még ezt a szót, maximum a verandát ismertem, nagymamámék házában...

A fiam szeme csillogott és már sorolta is, hogy mit látott, mit csináltak az iskolai bemutatón a „varandások”.

Később persze kiderült, hogy a varanda az „baranta”, de mi is lehet ez, amitől olyan izgatott lett a gyermekem, ami esetleg olyankor fordulhat elő, ha új számítógépes játék áll a házhhoz.

A meghirdetett időpontban gyülekeztünk az iskola tornatermében, hogy megismerhesük végre ezt a „valamit”. Önök már hallottak róla?

Nos... A hagyományos (tradicionális) magyar harcművészetet hívjuk barantának, amíg csupán versengésről, felkészülésről, békeidőszakon belüli gyakorlatozásról szól. A baranta szó jelentése: fegyveres vetélkedés, megméretetés, harcra, hadjáratra való felkészülés. A baranta Magyarország leggyorsabban fejlődő harcművészeti irányzata. Jelenleg 73 helyszínen kb. 2500 fő gyakorolja a régi magyar történelmi harci testkultúrából táplálkozó technikákat.

A baranta nem egy, vagy több „mester” alkotása, hanem a magyar nép, mint kultúrkör összegzett tudásanyagának (életmód, közösségépítés, taktikai modell, technikai alpbázis, személyiségfejlesztési elv, filozófia) tükröződése a sajátos harci testkultúrában. Az ország különböző területén működő csapatok egyik fontos feladata a helytörténet és a néprajz pontos megismerése, ezen belül pedig a magyar testkultúra még rejtett elemeinek összegyűjtése.

A barantát ezen elemek léte, sokrétűsége, a történelmi magyar gondolkodásmódból származtatott életfilozófiája teszi igazán izgalmas, egyedülálló szellemi, lelki és fizikai alkotássá.

– Sziasztok, gyertek csak beljebb! – fogadott bennünket edzőnk, Benis Miklós, amikor kissé még szegyenlősen gyülekeztünk a tornateremben, kicsik és nagyok, lányok és fiúk. Maroknyi csoport ekkor még.

Leültette a csoportot és mesélt!

Elmesélte, hogy a baranta újjáéledése Vukics Ferenc őrnagy nevéhez fűződik, aki kutatásai révén életre keltette őseink feledésbe

merült tudásanyagát, hogy újra megtanulhassunk életmódszerűen magyarul élni. Mesélt az eszközökről (bot, kard, ostor, íj), a technikákról, melyet elsajátíthatunk (vívás, birkózás, lovaglás).

Az edzések rendre „mesével” indultak, amit a felnőttek örömmel, a kicsik szájtátva hallgattak. Nagy eleinkről szolt a fáma.

– Tudjátok, gyerekek ki volt Szent László? – és meséli...

– Tudjátok-e, hogy mire jó az, ha énekel, táncsal mozgatja meg testét edzés elején a „vitéz”? Büszke a tartás, helyes a légzés, jobban bírjátok majd a botot, kardot!

És ezek a felnőttek, gyerekek már próbálják is az egyszerű lépéseket, ritka büszkeséget figyelek meg az arcokon...

Bemelegítés után pedig gyakorlás botokkal, párban és körben, Miklós segít, mutatja – a hangulat csodálatos, vidámak és kipirultak.

Ebben a sportban az a legjobb, hogy nincs korhatár! A tegnapi edzésen egy 2-3 éves forma kicsi lányka volt a legfiatalabb barantás, de jönnek apukák fiaikkal, anyukák lányaiikkal! Úgy repül el a másfél, két óra, hogy szinte észre sem veszik!

Ha az idő javul, szabadterén folytatódnak tavasszal a solymári barantaedzések, Tóth Miklós solymári gazdálkodó jóvoltából, aki önzetlenül bocsátott területet a barantások rendelkezésére, ahol még lovagolni, íjászolni is lehet majd!

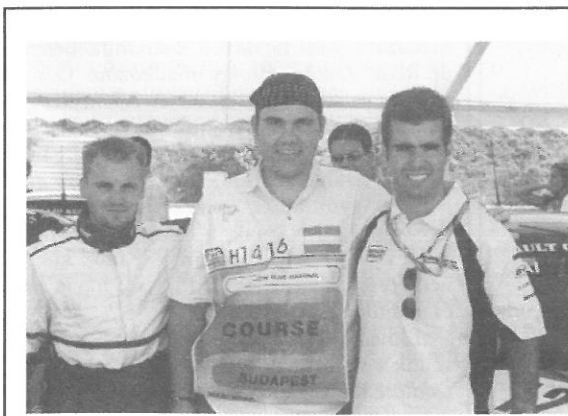
Ha bárki kedvet kapott kipróbálni és megismerni ezt a csodálatos harcművészetet, azt szeretettel várják a solymári barantások szerda esténként 18 órától a Hunyadi Mátyás Általános Iskola tornatermében.

A mozgáskultúra egy része csupán harci táncokban, a pásztor életmódban, vívőkönyvekben és művészeti ábrázolásokon maradt meg, de még kaptunk egy esélyt arra, hogy ne tűnjön el örökre. Azt gondolom, ennél valóban nincs fontosabb!

Ha szeretnének róla többet tudni, olvashatják az interneten: <http://gportal.hu/portal/baranta>.

„Valóban olyan életforma ez, melyben a közösség az első és a legfőbb személy, s lelkében változatlan, csupán az atyák és a fiak cserélik egymást...” Tamási Áron

Somos Móni
(Solymár)

Szép volt, Talma!

avagy a megismételt fotó

Az itt látható fotó régebben már szerepelt újságunkban. De most megismételjük. Talán nem kell magyarázni, miért, kiért... A sztár akkor a képen Baumgartner Zsolt volt (jobbaldalt). Aki a kép bal szélén íj. Falics J. Gergely versenybíró mellett szerényen állodógal, az pedig nem más, mint Talmácsi Gábor, világbajnok motorosunk. A fotó a Hungaroringen készült 2003 augusztusában.

Éjféλι mise, utána beszélgetés

Minden évben írunk egy rövid beszámolót arról, hogy az éjféλι mise után mennyi forralt bor, puncs, Tácsik-sütemény és tea fogyott. Idén is 22 liter puncs, 18 liter forralt bor, 15 liter tea és az összes Tácsik-sütemény elfogyott a gyönyörű hóesésben és a hangulatos fúvóskoncert hallgatása közben. De! Az idei év nekünk, szervezőknek, tea- és forraltborkészítőknek nagyon különleges volt. Ilyen sokan még soha nem jöttek oda hozzánk, és köszönték meg vagy kérték, hogy jövőre is szervezzük meg, mert olyan jó megállni a templom előtt, beszélgetni és zenét hallgatni. Sokan

ismerjük az érzést, hogy gőzerővel szervezünk másoknak valamit, de nincs köszönet, nincs egy mosoly, semmi sincs. Több mint tizen készültünk, hogy még egy kicsit jobban érezze magát mindenki karácsonykor. Nekünk nagyon jól esett a köszönet és mosoly. Köszönjük és köszönjük a zenészeknek: Bellovits Gergőnek, Lovász Ernőnek, Szabó Tamásnak, Stéhl Gyurinak; Müller Áginak a puncsot, Müller Mártonnak a bort és végül a Tácsik pékségnek a süteményeket. Jövőre is számítunk rájuk.

Bruckner Kata

Karácsonyi adománygyűjtés – Köszönjük

Karácsonykor ismét adománygyűjtést szervezhettünk az Önkormányzat segítségével városunk szegényebb lakóinak. Vasárnap, 16-én 8-12 óráig a Plébániatemplom előtt fogadtuk a tartós élelmiszereket, gyümölcsöket és játékokat, majd még aznap délután két autóval házhoz szállítottuk az összeállított csomagokat.

Már nem is tudom, hány éve folyik ez a gyűjtés, de minden évben egyre több adomány gyűlik össze. Idén már több mint száz családnak a karácsonyát tudtuk egy kicsit szebbé tenni. Ezúton szeretném megköszönni mindenkinek, aki segítette a gyűjtést, mindenkinek, aki csomagot hozott és Temesvári Annának is, aki képviselőként először szervezte meg az immáron hagyományos pilisvörösvári adománygyűjtést.

Bruckner Kata

Szeretetből egymásért

Már megint elmúlt egy év, lapozhattunk egyet a naptárban. A karácsonyfák már a kukák martalékaivá lettek, díszektől megfosztva várják sorsukat. A tavalyi naptárak telefirkálva elmúlt programokkal, fontos feljegyzésekkel. Szürke, havas hétköznapokon rátekintünk az elmúlt évek teljesítményben gazdag, vagy éppen hiányos napjaira. Mi, néhányan, a pilisvörösvári polgári körök szervezői és tagjai visszatekintve néhány év távlatában, felelevenítettük annak a több tucat rendezvénynek az élményeit, amit városunk lakóival együtt élünk meg.

Az ember társas lény, az Isten közösségbe teremtette. Fontosnak éreztük beszélni a 2002-es választási csalódásokról, a közéletünkéről, a jövőnkéről. 320-an kis csoportokba rendeződtünk, baráti köröket alkotva. Szabadon szervezkedtünk, élveztük az együttélést.

A pár éve agonizáló kultúrház semmi hasznosat, értékeset nem tudott már nyújtani a vörösváriaknak. Mi megtöltöttük élettel.

Meghívtunk politikusokat, újságírókat, neves közgazdászokat. Városunk vendégei voltak: Bencsik András, Lovas István, Tőkéczi László, Csath Magdolna, Sziijártó Péter, Rogán Antal, Hende Csaba, Lányi Zsolt, Bereszászi Olga, Bayer Zsolt, Murányi László. Azóta a kultúra, benne az irodalom, a történelem, a tánc és a zene, újra befészkelte magát Vörösvárra. Rendezvényeinknek helyt adott a református templom, a könyvtár, a Matskássy ház, a kultúrház és a Gilde vendéglő.

Rendeztünk zenés Karácsonyt, társadalmunk minden korosztályát érintő egészségnevelő esteket. Meghívtuk Dávid Tamás rákkutató professzort, dr. Balla László pszichiátert, dr. Szlávik János AIDS professzort. Bemutattuk a világhírű vörösvári hegymászókat, Eröss Zsoltot. Vendégünk volt Wittner Mária, kitüntették Janka Bandi bácsit. Éppen egy esztendeje Advent táján járt nálunk Jókai Anna Kossuth-díjas író. Előadásán csillogtak a szemekben a könnyek, s a szívük

dobbanását is hallani lehetett. A rendezvényeket követő napokon az utcán, a boltokban, a fodrásznál az előző este előadóról beszélgettek az emberek. Nem könnyű ám ilyen elfoglalt embereket Vörösvárra hívni, hiszen egész évben járják az országot, és külföldön is számos felkérésük van. Gondoskodni kellett szállításukról, időpontokat egyeztetni, teltházaz nézőteret biztosítani (pl. Lovas István előadásán 500 érdeklődő jelent meg a kultúrházban).

Örömünkre szolgált, hogy műsorainkat Berchy József zongoraművész és kedves felesége, Kozma Rózsa operanékes és Altorjai Attila még szebbé varázsolta.

Köszönjük most a 2008-as év elején a polgári körök nevében a sok biztatást, segítséget, elismerést. Örömmel tölt el minket, hogy a vörösvári embereknek igényük van a jobbra és a változásra.

Ezúton kívánunk mindenkinek boldogabb új esztendőtl!

Dr. Gábeli Zoltánné és a szervezők

Köszönet

A Pilisvörösvári Terranova Kézilabda Sportkör ezúton köszöni meg a 2007-ben kapott támogatást

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának,
a Pitá Tours Bt-nek,
a Saint-Gobain Weber Terranova Kft-nek,
Pest Megye Önkormányzatának,
a Wesselényi Miklós Sport
Közalapítványnak,
és valamennyi további támogatójának.

2008-ban is várjuk egyesületünkbe a kézilabdázni vágyó lányokat és fiúkat, 8 éves kortól a felnőttekig minden korosztályban!

Köszönet

A karácsonyi gyűjtés minden kedves résztvevőjének – adakozóknak és szervezőknek – köszönöm a részvételt.

Boldog új évet kívánok!

Tisztelettel és szeretettel:

Dr. Szakmári Mária Magdolna
a Szociális és Egészségügyi
Bizottság elnöke

Köszönet az előjegyzésekért

Terveink szerint április 11-ére, a költészet napjára jelentetjük meg Pilisvörösvár Önkormányzata mint társkiadó közreműködésével dr. Réthy Zoltán „Én így imádkozom. Összegyűjtött versek” c. verseskötetét. A könyvet gálaműsor keretében mutatjuk be.

Köszönetet mondunk városunk polgárainak az eddigi 373 előjegyzésért és az előjegyzést gyűjtőknek nemes fáradozásukért: a Városi Könyvtárnak, a Művészetek Házának és a Mű-hely Galériának. Külön köszönet Vörös Tibornénak, aki házról házra járt, és gyűjtötte a neveket.

Előjegyzéseket még január 31-ig felvesszünk a Városi Könyvtárban, ill. a fogarasy@t-online.hu e-mail címen.

Fogarasy Attila
Pilis Alkotó Kaptár Egyesület

Tűzoltó hírek

Angol tűzoltók Vörösváron

Tengelyen hozták el az új mentőszert

Január 6-án éjjel több mint 2000 kilométeres utat megtéve megérkezett Vörösvárra a dél angliai Shropshire megyéből az a Mercedes műszaki mentőszert, amelyet – amint arról decemberi lapszámunkban beszámoltunk – a Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület egy pályázaton nyert el.

A gépkocsival együtt hatfős delegáció érkezett hozzánk, hogy használat közben mutathassák be a mentőszert felszerelését, és személyes tanácsaikkal is segítsék a vörösváriakat.

A delegáció tagjai Shropshire megye különböző tűzoltóegységeitől érkeztek, maga a mentőszert pedig egy Wellington nevű városból.

Amint azt Steve Worrall, a delegáció vezetője elmondta, a most átadott Mercedes gép-

kocsi eddig tartalék műszaki mentőszerként szolgált a megyében. nemrégiben sikerült egy vadonutú mentőszert beszerezniük, ezért ezt felajánlották hasznosításra.

Megtudtuk tőle azt is, hogy a durván 3500 km² nagyságú Shropshire megyében 23 tűzoltóság működik, 500 fős állománnyal. Közülük kb. 200-an főfoglalkozású, 300-an részfoglalkozású tűzoltók. (Angliában önkéntes tűzoltók nincsenek.)

A shropshire-i tűzoltók Európa sok országában jártak már, számos barátjuk van. „A tűzoltóság a legnagyobb klub a világon” – mondja Worrall úr, majd a vörösváriak vendégszeretetről beszél. Több ideje azonban nincs rá, mivel megkezdődik az oktató gyakorlat a Wilu autókereskedés telephelyén, ahol az angol és a magyar tűzoltók két roncsautót darabolnak föl a most átadott, több tízmillió forint összértékű különféle ütő-, vágó- és feszítőeszközökkel.

A sikeres gyakorlat után közös vacsorán vettek részt a barna (angol) és fekete (vörösvári) ruhás tűzoltók. A shropshire-iek január 11-én utaztak haza Angliába.

A pályázaton nyert és most átadott berendezések felbecsülhetetlen segítséget jelentenek tűzoltóinknak. Egyetlen nehézséget a

Az angol tűzoltók bemutatót tartanak az eszközök használatáról a vörösváriaknak

gépkocsi jobboldali kormányja jelent, ami ugyancsak feladja a leckét a sofőrnek előzés-kor, ezért tűzoltóink tervbe vették a kormány-szerkezet áthelyezését.

F. A.

A vörösvári és az angol tűzoltók a műszaki mentési bemutató előtt kipakolták a tűzoltóautó elé az összes benne lévő mentési eszközt

2007. évi statisztika

Összes vonulás: 201 (Rekord!)

Tűzesetek: 86

Műszaki mentések: 113

Téves riasztás: 2

Köszönjük a támogatást!

A tűzoltóegyesület köszönetet mond a támogatásért a következő cégeknek és magán-személyeknek: Wilu Kft., Hofstädter Márton, Mátrai Máttyás, Nick György (Fetter vendéglő), Müller Márton (Müller kávéház), Újvári Attila, Breier László (CBA), Gazdakör vendéglő, Krupp István, Wieszt 90 Kft., Schuck Márton Tibor, Ziegler István, Hau János, Heer István, Elsandt György, Mester Tibor, Török István, Fogarasy Attila.

PÖTE

A Schengeni Információs Rendszer (SIS)

A Schengeni Információs Rendszer (betűszóval: a SIS) nem más, mint a schengeni térség államai közötti kompenzációs intézkedések egyike, amelyre a belső határok lebontása és a szigorított külsőhatár-ellenőrzés miatt van szükség. Ennek az információs rendszernek a kiépítésével juttathatják el az egyes tagállamok más államok területére azokat a körözési vagy beutazási és tartózkodási tilalmi figyelmeztető jelzéseket, amelyek alapján a határellenőrzési, rendőri, idegenrendészeti stb. szervek az ellenőrzés során eljárhatnak. Ha a rendszer valamely személy, tárgy vagy jármű azonosításakor, a lekérdezés során találatot jelez, akkor a hatóság foganatosítja a figyelmeztető jelzést bevivő tagállam által kért intézke-

dést, tehát a személyt elfogja, a beléptetését a schengeni területre megtagadja, a körözött tárgyat lefoglalja stb.

A SIS felállításának célja, hogy a tagállamok által szolgáltatott információk felhasználásával a schengeni térség egészében fenntartsák a közrendet és a közbiztonságot, és segítsék az uniós jognak személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását. Ez azt jelenti, hogy nemcsak a külső határokon, hanem az ország belsejében végzett rendőri vagy vám- és pénzügyőri ellenőrzés során is bármikor lekérdezhetővé válnak az összes tagállamból származó adatok.

A rendszerbe bevihető és onnan lekérdezhető figyelmeztető jelzések kategóriái az alábbiak:

1. harmadik állambeli, azaz nem schengeni tagállambeli állampolgárok tekintetében beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzések,

2. letartóztatandó és európai elfogatóparancs alapján átadásra vagy pedig kiadásra kerülő személyekre vonatkozó figyelmeztető jelzések,

3. eltűnt személyekre vonatkozóan kiadott figyelmeztető jelzések,

4. bírósági eljárásban keresett személyekre (büntetőeljárásban bíróság által idézett személyekre, büntetés letöltésére felhívott személyekre, tanúkra) vonatkozó figyelmeztető jelzések,

5. személyekre és tárgyakra vonatkozóan leplezett megfigyelés vagy célzott ellenőrzés céljából kiadott figyelmeztető jelzések,

6. lefoglalandó vagy büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználandó tárgyakra vonatkozó figyelmeztető jelzések.

FEBRUÁRI PROGRAMOK PILISVÖRÖSVÁRON

A Művészetek Háza programjai

03. 17-22: Farsangi bál nyugdíjasoknak

05. Farsangtemetés a Művészetek Háza és a Német Nemzetiségi Önkormányzat közös rendezésében. Batyus bál a Werischwarer Burschen zenekarral!

08. 9:30: Gryllus Vilmos: Maszkabál óvodásoknak

11:00: Gryllus Vilmos: Maszkabál iskolásoknak.

Belépő mindkét rendezvényre: 900-Ft

08. 18:00 „Kockásfülű nyúl és társai” kiállítás

Kiállítóink: Richly Zsolt animációs filmrendező és grafikus, M. Tóth Géza animációs filmrendező, Riedl Katalin illusztrátor, képtervező. Megnyitó: Valachi Katalin művelődésszervező: Gondolatok a klasszikus és a mai mesehősökről

Családi filmvetítés: Kockásfülű nyúl válogatott epizódjai
Belépés ingyenes!

09.19:00 **Kunstgarten: Örkenységek – groteszk irodalmi műsor** (70 percben) - Előadják: Túróczy Éva / Botos Karolina, Imre István és Bor Viktor.

Örkény István a groteszk magyar mesterének életét követhetjük végig saját önéletrajzi írásai alapján, miközben megelevenedik a "háttérben" XX. századi Magyarországonk, olykor szomorú, néha vidám (groteszk) történelme. Közben elhangzik a híres egypercesek közül is jó néhány, melyek biztosítják az előadás humorvonalát.

Műsorunkat ajánljuk az általános iskolák felső tagozatának, gimnazistáknak, felnőtteknek, fiataloknak, időseknek egyaránt!
Belépő: 900,- Ft

12. 10:00 **Reneszánsz kézműves „játészó”** Valachi Katalin hagyományőrzővel

19. 13:30- 15:00 **Mesevetélkedő** (zárt körű)

Meghívó

A Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub szeretettel meghívja tagjait a Pilisvörösvári Zeneiskola nagytermében tartandó

„batyus” Farsangi báljára

2008. február 3-án 17 órára.

Zene: Bravi Buam

Tombola

Belépődíj: 600 Ft/fő

Mindenkit szeretettel vár: a Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub

Einladung

Die Deutsche Minderheitenselbstverwaltung und das Haus der Künste laden Sie, Ihre Familie und Freunde ein am **5. Februar (Dienstag) 2008 von 19 bis 23 Uhr** in den Theatersaal der Musikschule zur traditionellen, lustigen

Faschingsbegrabung

Mitwirkende:

DEUTSCHE NATIONALITÄTENVEREINE
NOSTALGIE GESANGKREIS
ADLERSTEINER BUAM
WERISCHWARER BURSCHEN

Der Eintritt ist frei!

A városi Napos Oldal Szociális Központ programjai

2008. február 5. kedd, 10-12h: **Álláskeresők klubja**

Mindenkinek, aki állást keres, vagy állást szeretne változtatni. Tallózás a budaörsi munkaügyi központ aktuális állásai és képzési között. Álláskeresési taktikák, tanácsok.

Hogyan írjunk önéletrajzt? Gyakorlati tanácsok, segítségnyújtás az önéletrajz megírásában.

2008. február 6. szerda, 14-16h: **Pumukli klub** (általános iskolás korú gyermekek részére)2008. február 13. szerda, 14-16h: **Pumukli klub**2008. február 19. kedd, 10-12h: **Álláskeresők klubja**

Mindenkinek, aki állást keres, vagy állást szeretne változtatni.

Állásinterjú. A nagy lehetőség, a személyes bemutatkozás a vállalatnál. Megjelenés, stratégia, típusok, tabuk. Próbálja ki most tét nélkül: szituációs játék.

2008. február 20. szerda, 14-16h: **Pumukli klub**2008. február 27. szerda, 14-16h: **Pumukli klub**

A Mű-hely Galéria programjai

Pilisvörösvár, Hunyadi u. 70. (A belépés ingyenes!)

01. 18 óra: **Gulyás Dénes** (operaénekes, országgyűlési képviselő) **könyvbemutatója.** (A Macskásy Ház rendezésében)

08. 19 óra: **Kulturális est. A lónak vélt menyasszony (komédia).** Előadó: Örökség Színtársulat (Nyíregyháza). A műsor előtt Orgovánny Anikó Géniusz díjas festőművész kiállítását nyitjuk meg. A kiállítás március 2-ig látogatható.

16. 18 óra: **Turulmadár.** Előadó: Dúcz László
(A Macskásy Ház rendezésében)

23.17 óra: **Magyar táncház.** Zene: Ágas-bogas zenekar

26.18 óra: **Lehet-e egy tudós keresztény?** Előadó: Eric Barrett (angol, kutató, tudós). Rendezte: Kiss Éva zenetanár

Meghívó

A Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Művészetek Háza szeretettel meghívja Önt, Családját és barátait 2008. február 5-én (kedden) 19-23 óráig a Zeneiskola Dísztermében megrendezésre kerülő hagyományos, vidám

Farsangtemetésre

Közreműködnek:

NEMZETISÉGI EGYESÜLETEK
NOSZTALGIA DALKÖR
ADLERSTEINER BUAM ZENEKAR
WERISCHWARER BURSCHEN ZENEKAR

A belépés díjtalan!

Schiller - Gymnasium Werischwar Eine Schule im Wandel

Das Friedrich - Schiller - Gymnasium Werischwar stellt sich vor

Das ungarndeutsche Schulwesen bzw. der so genannte Minderheitenunterricht befände sich, wie der ungarndeutsche Forscher Koloman Brenner in seinem Aufsatz konstatiert*, auf einem Scheideweg. Möglicherweise auf dem wichtigsten seiner Geschichte. Es geht um die Frage, ob es den sprachlich "überintegrierten" sprich weitgehend assimilierten Ungarndeutschen gelingt, der vollkommenen Assimilation zuvorzukommen. Laut Brenner könne diese Entwicklung lediglich durch den Ausbau eines zweisprachigen bzw. einsprachigen Unterrichtswesens aufgehalten werden. Die vorsichtigen Verbesserungsaktionen der letzten Jahre im System, die jedoch allesamt Deutsch quasi als Fremdsprache stärkten, brächten kaum mehr Ertrag, gerade in Zeiten, in denen bei der ungarndeutschen Jugend Tendenzen einer Rückbesinnung auf die deutschen Wurzeln zu beobachten ist.

So befinde sich der "Minderheitenunterricht" in der heutigen Form in einer Sackgasse.

Ein ernüchternder Befund, der das Schiller - Gymnasium dazu veranlasst, die Qualitätsmanagementsmaßnahmen der vergangenen Jahre fortzuführen, um perspektivisch von der Grundschule auf den einsprachigen Unterricht anzubieten. In den letzten Jahren konnte der Anteil des Unterrichts in deutscher Sprache in der gymnasialen Oberstufe auf über 60 % verdoppelt werden, im Schuljahr 2007/08 kam das Fach Biologie hinzu.

Dadurch übertrifft das Schiller - Gymnasium bereits jetzt die Erwartungen an den zweisprachigen Unterricht.

Um Chancengleichheit zu gewährleisten (Förderung genießt an der Schule einen großen Stellenwert), bietet das Gymnasium ein Sprachvorbereitungsjahr für den deutschen Fachunterricht an.

Es ist jedem bewusst, dass Englisch in einer globalisierten Welt einen immer größeren Stellenwert genießt. Daher wurde an der Schule der Englisch - Unterricht kontinuierlich ausgebaut und verbessert. Zu den Zielen der Schulleitung gehört die Etablierung von internationalen Englisch - Sprachprüfungsangeboten. Weiter sei geplant, das Sprachprofil um Russisch und Spanisch als zweite Fremdsprache zu erweitern.

Das Schiller - Gymnasium ist nicht nur hinsichtlich der Sprach-erziehung ein Ort der Begegnung. Dafür bürgt der Name "Schiller", einer der bedeutendsten deutschen Gelehrten der Neuzeit.

Zum einen als Gymnasium der deutschen Minderheit in der Trägerschaft der Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen fördert es die kulturellen Belange der Ungarndeutschen (Angebote im Bereich Traditions- und Kulturspflege wie Volkstanz, Chor und besondere Veranstaltungen) im Austausch mit der ungarischen Bevölkerungsmehrheit.

Zum anderen ist das Schiller - Gymnasium eine Europa - Schule, es bietet Platz für eine immer größere Zahl von Schülern aus dem Ausland, insbesondere dem deutschsprachigen Ausland. Begegnung heißt aber

auch die Pflege von Schulpartnerschaften. So verfügt das Schiller - Gymnasium über Partnerschulen in Belgien, Italien und Deutschland, Austausch- und Projektfahrten werden regelmäßig unternommen. Dazu gehört auch das Sommerpraktikum im hessischen Wehrheim.

Abgerundet wird das Profil des Gymnasiums durch die ökonomische Grundbildung, zumal das Schiller - Gymnasium gleichzeitig ein Wirtschaftsgymnasium ist. Die Schwerpunkte Datentechnik (EDV), Marketing und PR sowie Tourismus sichern die berufliche Bildung in der Region. Dabei bietet die Schule OKJ - Bildungsgänge und unterschiedliche Studiengänge für Abendschüler an.

Das Konzept "Gymnasium mit Schülerwohneheim" ermöglicht der Schule über den Unterricht hinaus Kurse, AGs u. a. anzubieten, um den Horizont der Schüler in den Bereichen Kunst, Sport und Medien zu erweitern.

Für die universale und berufliche Weiterbildung der Schülerinnen und Schüler sorgen die gantztägig geöffnete Schulbibliothek mit PC - Nutzung und Internetzugang sowie besondere Förderangebote (Stützkurse, Nachhilfe und Vorbereitung auf das Zentralabitur).

Eine Schule muss sich ständig verändern, ihr Profil stärken, neue Lernmethoden und technische Errungenschaften umsetzen.

Das Pilotprojekt "Laptop im Unterricht" und verstärkter Projektunterricht werden die nächsten Schritte in diesem Prozess sein. Das Deutsche Abitur und die verstärkte Kooperation mit Schulen der Primar- und Sekundarstufe in der Region sollen die Schulqualität und die beruflichen Möglichkeiten für die Schülerschaft steigern. Dabei genießt das Gymnasium auch die Unterstützung der Stadt Werischwar, die die Errichtung von Parkplätzen im Jahr 2008 finanziert. Dies wird der vorläufige Abschluss einer Investitionsoffensive der vergangenen Jahre sein, in denen annähernd 600 Millionen Forint (2, 25 Mio. Euro) in Neu- und Umbaumaßnahmen gesteckt wurde.

Als erstes Zeichen des Erfolgs wertet die Schulleitung neben der raschen Verbesserung der Ausstattung das steigende Interesse an der Schule, was der Anstieg der Schülerzahlen um ein Drittel seit 2004 zeigt.

Denn nicht nur das Schulwesen der deutschen Minderheit in Ungarn steht auf einem Scheideweg, sondern auch die gesamte Bildungslandschaft in Ungarn. Neue Ideen, neuer Mut ist gefordert, um im zunehmenden globalen Wettbewerb bestehen zu können. Das Schiller - Gymnasium scheint ein Garant für Erfolg der Schüler nach dem Abitur zu sein.

* Brenner, Koloman: Das Schulsystem der deutschen Minderheit in Ungarn auf dem Scheideweg, http://fuen.org/pdfs/20051106AGDM_Brenner.pdf

Schiller - Gymnasium Pilisvörösvár Friedrich Schiller Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

Cím / Kapcsolat: 2085 Pilisvörösvár, Szabadság út 21.,
Tel.: +3626330140, honlap: www.schillergymnasium.hu,
email: gimil@t-online.hu

Tanulólétszám: 550 (esti képzésben résztvevőkkel 612)

Beiskolázási körzet: Pest (Budapesttel együtt) és Komárom - Esztergom megyék kb. 50 települése, növekvő számú külföldi diákközösség, elsősorban német nyelvterületről

Tagozatok: 4 illetve 6 évfolyamos német nemzetiségi gimnázium (Allgemeinbildendes Deutsches Nationalitätengymnasium), nyelvi előkészítő évfolyam (Sprachvorbereitungsjahr), német nemzetiségi kétnyelvű közgazdasági szakközépiskola (Berufliches Gymnasium)

Profil / Erősségek: német kisebbség, nyelvek, közgazdaságtan

További profiljellegű tevékenységek (szakképzés): Informatika, Wirtshausdeutsch (német gazdasági nyelv), PR és marketing, idegenforgalom, OKJ - s képzés

1. tanítási nyelv: német (60 %)

2. tanítási nyelv: magyar (40 %)

1. idegen nyelv: angol, 7. osztálytól

2. idegen nyelv (terv): spanyol, orosz, 9. osztálytól

További nyelvi profilképzés: Sprachvorbereitungsjahr / 0. Német - angol nyelvi előkészítő évfolyam (Form A/ A típus: német kezdő, heti három óra angol. Form B/ B típus: német haladó, heti nyolc óra angol intenzív), tanulásmódszertan a 7. és 9. évfolyamban, DSD Deutsches Sprachdiplom Stufe II (emelt szintű német állami nyelvvizsga), emelt szintű érettségi német nyelvből)

Tervek (2010-ig): Német érettségi, egynyelvű német általános iskola felépítése, intézményes kapcsolatok kiépítése regionális kétnyelvű iskolákkal, angol nyelvi nemzetközi vizsgák, epochális és projektoktatás kiépítése (laptop / digitális palatábla használata mellett)

Tanórán kívüli foglalkozások: tehetséggondozás, korrepetálás, emelt szintű érettségire való felkészítés, színjátszás (Pa - Thalia színjátszócsoporthoz), sváb néptánc, kórus, sport (kézilabda, futball, kosárlabda, modern tánc), médiaoktatás

Teilzeit - Abendschule / Felnőttképzés: Gimnáziumi képzés. OKJ - s képzések esti tagozaton (marketing és reklám, ügyintéző titkár). ECDL - tanfolyam: ECDL-teljes, ECDL-Start

Étkezés: a la carte

Speciális kínálatok és szolgáltatások: DSD II, partneriskolák Büllingenben (B), Meranban (I), Altenkirchenben (D), nyári gyakorlat Wehrheim testvérközösségben, zeneiskola az épületben, kollégium, egyhetes nyelvi és metodika előkészítő Városlődön, egész nap nyitva tartó iskolakönyvtár

Egyetemi - főiskolai felvételi arány (2007): 70 %

Néhány kiegészítés a Polgármester Úrral készült interjúhoz

Előre bocsátom, nem kívánok az újság hasábjain a Kultúrház átépítéséről a Polgármester Úrral vitát folytatni. Ennek a vitának megvannak azok a fórumai, ahol ezt le kell folytatnunk. De néhány olyan tény állít Polgármester Úr, ami korrekcióra szorul.

A régi kivitelező kialakította saját álláspontját arról, hogy hány százalékos az épület készülségi foka, tekintettel arra, hogy elkészült és mindkét fél által aláírt állapotfelmérés készült. Ehhez a felméréshez színéssel kihúzott kiviteli tervek tartoznak, amit szintén mind a két fél aláírásával hagyott jóvá.

Tehát, akkor jogosan merül fel a kérdés, mi az akadálya a végelszámolás számszaki oldalán, hogy elkészüljön.

Az épület készülségi foka tartalmazza azokat a pót-, illetve pluszmunkákat is, aminek érvényesítésére ez az utolsó lehetősége a kivitelezőnek a végelszámolásban. Ezt a számítást akkor lehet korrekten védhetően elkészíteni, ha összehasonlítjuk a közbeszerzési „tenderbe” kiírt tételes költségvetési kiírással és az ehhez tartozó műszaki leírással a jelen készülségi fokban lévő épületet (a tender azért van idézőjelbe téve, mert az épület tervezője jegyzőkönyvben tiltakozott ellene, azt mondta, ez nem tender, ez csak egy engedélyes terv, a kettő között hatalmas a különbség).

Az általunk vásárolt csomagban a fenti dolgok mind benne voltak, ez igaz. De mivel a kiviteli tervek munkavégzés közben készültek, ezért a csomagból kivettük az engedélyes terveket és a hozzá tartozó műszaki leírásokat, és szétszortottuk a lakatos, gépész, villany-szerelő, kőműves iparosok között, mert ebből kezdték el dolgozni.

Mikor ezeket a leírásokat visszakaptuk, vagy hiányos, vagy olvashatatlan volt a mindennapos használatból.

Ezért levelet írtunk a Polgármesteri Hivatal illetékes osztályára, adjanak ki számunkra egy komplett csomagot, mivel Ő a „tender” kiírója kell, hogy legyen neki is egy komplett csomagja. Ezt azóta megkaptuk.

Tehát a számítások elvégzésének késedelmének ez az oka.

Talán meg lehetne hasra ütéssel állapítani egy számot, ahogy ezt tette az önkormányzat az általa készített kártérítési listával. Amikor először megláttam a listát, megállt bennem az ütő. (Az ügyvéddel átnéztük és megbeszéltük: úgy tekintünk erre a listára, mint a Pistike Jézuskához írt levelére, hogy mit szeretne karácsonyra). Ettől komolyabb, esetleg a bíróságon is védhető számításokat szeretnénk végezni, igazságügyi szakértő bevonásával.

A Polgármester úr által némi túlzással díszteremnek nevezett helyiség (én inkább színházteremnek hívnám) tetőszerkezeti kiviteli terveit a statikai számításokkal együtt a múlt év novemberében átadtuk a hivatal erre illetékes munkatársának, aki az átvétel idejét le is dátumozta.

Néhány szó a türelemről. A peren kívüli egyezség a polgári törvénykönyv ide vonatkozó paragrafusára szerint folyik, illetve kell le-

folytatni. Egyik paragrafusára sem rendelkezik a türelemről. Ellenben rendelkezik mind a két fél számára kötelező együttműködéséről, nem lehet alá- vagy fölérendelt viszony a két fél között.

Befejezésül szeretném leszögezni, nem tapasztaltuk és így nincs is okunk a Polgármester Úrról rosszindulatot feltételezni irányunkba. Ez idáig korrekt párbeszéd folyt a hivatal és köztünk. Úgy gondolom, mind a két fél törekszik a peren kívüli egyezésre. Az igaz, hogy mindegyik fél más-más érdekből, de egy közös pont felé kell hogy haladjon. Ez a pont pedig az egyezség kell hogy legyen. Lehet, hogy a folyamat időnként lassúnak tűnik, de ez adódik abból, hogy se a beruházónak, sem a kivitelezőnek ez irányú tapasztalatai nincsenek. Mindkét fél számára fontos, hogy a folyamat törvényesen és a lehető legtisztességesebben záródjon le.

Horváth József

Vélemény a külterületi rendezési tervről (KRT)

A KRT alapján aszfaltos, kétszer egysávos elkerülő út terveződik Piliscsaba és a majdani 10-es elkerülő út közé. Az új út Szabadságliget mögött, a Dugonics utcával párhuzamosan haladna, majd a jelenleg sárga turistaút vonalán váгна át a kopárokon. Kérdés, hogy ha lesz a dorogi 10-es elkerülő, lesz M0-ás, akkor minek kell ez az út is. Amikor állandóan azt hallani, hogy a 10-es elkerülőre állami szinten nincs pénz (akarat), akkor mik azok a magasabb rendezési szempontok, melyek alapján erre az útvetvre szükség van?

A város főútja már soha nem lesz sétáló utca. Ez egy régi terv, amit már egyszer elvetett egy testület. Miért kell egy természethez kapcsolódó kertvárosi lakóvezetettel egy új úttal leválasztani a Pilisről? Téves az az álláspont, hogy ez a csobánkai úthoz hasonló lenne. Az két települést köt össze, ez pedig szinte körbefon egy települést, és lakóházakkal párhuzamosan, szinte azok mellett halad. Ez az út így minket elvágtat a természetes környezettől, ami miatt eddig érdemes volt itt lakni, amiért érdemes volt itt házat építeni.

A KRT útvonaltervén semmilyen gyalogos, vagy kerékpáros átjárási lehetőség nincs feltüntetve. Az út szélén fogjuk várni, hogy a hegyről döngető kamionok, motorok, autók átengedjenek az úttesten.

Ma a Dugonics utcáig bejönnek az őzek, vaddisznók, ha nem lesz kerítés az út mellett, sokkal több állatra lehet majd számítani, mint a csobánkai úton. Mivel a kertekbe, házakba a kiserdőben motorozók hangja zavaróan behallatszik, ennek a többszörösét hallgathatjuk majd éjjel-nappal.

Persze ma még említeni sem meri senki, hogy az út mellett majd idővel benzinkút, új ipari park, logisztikai központ, bevásárló áruházak, új parcellázások és lakóparkok tervei készülődnek, egy újabb bekötőtűt itt, másik ott. Erre a folyamatra használja Konrad Lorenz a rákos sejtburjánzás analógiát.

Teljesen más dolog az Alföldön, sík, mezőgazdasági területen egy város mellett elkerülő utat építeni (Szolnok), mint ugyan ezt a Pilis

hegyein, erdőket, természetet letarolva megtenni.

Míg a terv egyik része a helyi lovas turizmust támogatná, addig az új út, részben ezeket, a területeket vágja ketté. Úgy gondolom, hogy egy ilyen nagy horderejű dologban ki kéne kérni az érintett lakosság véleményét egy korrekt tájékoztatás után, nem pedig a pusztán törvényi kötelezettségnek eleget téve eljárási.

Ipacs László

(Ipacs László e témában levelet írt a Pilis-vörösvári Önkormányzatnak is.)

A sváb utcanevekről

Tisztelt Polgármester úr, tisztelt Felelős Szerkesztő úr!

Szeretnék röviden reagálni Sörös János a Vörösvári Újságban novemberben megjelent javaslatára.

Teljes mértékben egyet értek Sörös úrral, nekem is megfordult a fejemben, hogy a sváb elnevezéseket is ki kellene helyezni. A hangsúly nálam viszont az „is” szócskán van. Ezért én a német és sváb (tájnyelvi) utcanevek használatát javaslom.

Pl. a sváb elnevezéseket zárójelben a német elnevezés mellett vagy alatt lehetne elhelyezni egy táblán, természetesen a német helyesírás szabályai szerint, tehát „Schaaamara’ Strosn”, „Sandiwana’ Strosn”, „Khuþöni Gosn”, „Khuvaribeeg Gosn”, „Schuimeister Gasl”.

A sváb variánsok használata a hagyományörzés szempontjából lenne fontos. Ezáltal Vörösvár egy igazi unikumnak számítana, amely idegenforgalmi jelentőséggel is bírna. Külföldi példák is vannak erre. A délkelet-hesseni Weiperz faluban (amely Sinntal településrésze) a zeneszerzőkről elnevezett utcákban a régi elnevezéseket tartalmazó táblákat is talál az ember.

A német irodalmi variáns viszont egy városvezetés eltökéltségét mutatná, hogy mint Magyarország legnagyobb német települése büszkén vállalja német múltját, és ami nagyon fontos – a magas fokú asszimiláció mellett – német jelenét. Vörösvár ezáltal példa lehetne más magyarországi német település és az egész magyarországi németiség számára.

Ne csak muzeális funkciót kaphassanak a német utcanevek, hanem életszerűt is. Ezért megismétlem javaslatomat, hogy a fontosabb tereken (Hősök tere, Templom tér, Szent István (Városháza) tér stb.) is legyenek kihelyezve a német utcanévtáblák.

Nem tudom elképzelni, hogy elvi kifogása lenne ezzel kapcsolatban a Képviselő-testületnek. Az anyagi vonatkozás tekintetében felajánlom ezúton elsősorban adminisztrációs és szervezési jellegű segítségemet. Van néhány konkrét ötletem/javaslatom a finanszírozással kapcsolatban (amely közös táblán való elhelyezés esetében moderát nagyságú lenne).

Tisztelettel:
Guth Richard

Összeházasodtak

Október 20.

Sörös Judit és Kutas Balázs

Megérkezett

2007. 09. 26. Mersány Dorottya Panna, Mersány Géza Zsolt és Gábeli Angéla leánya

10. 31. Blind Gergő, Blind Gyula és Pásztor Mariann fia

11. 08. Molnár Levente és Molnár Bence, Molnár Gábor és Rác Edina fiai

12. 11. Tihanyi Tímea, Tihanyi László és Vékony Andrea leánya

12. 11. Veisz Mihály Patrik, Veisz Mihály és Máté Beáta fia

12. 12. Halász Bence, Halász Richárd és Jaskó Szilvia fia

12. 13. Füzesi Hanna, Füzesi Zsolt és Szabó Andrea leánya

12. 13. Vrezgő Zina, Vrezgő Csaba és Tóth Andrea leánya

12. 14. Kristóf Marcell, Kristóf József és Herbszt Krisztina fia

12. 15. Iflinger Olivér Zsolt, Iflinger Zsolt és Fejes Margit fia

12. 20. Nyárádi Laura, Nyárádi Tamás és Manhertz Rita leánya

12. 24. Tácsik Csilla Enikő, Tácsik Tamás és dr. Bartus Beáta leánya

Vörösvári Újság Werischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának közéleti havilapja

Felelős kiadó:

Holitska Sándorné,
a Városi Könyvtár vezetője

Felelős szerkesztő és tördelőszerkesztő:

Fogarasy Attila

Rovatszerkesztők:

Hidas Ildikó (kultúra),
Várhegyi Ferenc (sport)

On-line szerkesztő:

Schuck Béla

A szerkesztőség elérhetőségei:

Pilisvörösvár, Puskin u. 8.
Tel.: 06-26-331-712

Mobil: 06-30-228-0262

Fax: 06-26-530-091

E-mail: ujsag@pilisvorosvar.hu

Nyomdai munka:

B. EST. Nyomda Bt.

(1037 Bp., III. ker., Bojtár u. 37.
Telefon/fax: 450-1945, 450-1946)

ISSN 1417-6823

Megjelenik 1500 példányban.

Köszönjük, hogy az újságot árusítják:

Halmschlager élelmiszerboltok, Havas kiskereskedés, Hidas vegyeskereskedés, Koller elektronika, Krivinger zöldségesbolt, Krausz mezőgazdasági bolt, Liget ABC, Margit minimarket, Pataki élelmiszerbolt, Sikari gyógyszertár, Sváb pékség, Tácsik pékség, Városi könyvtár, Vízüntő gyógyszertár, Zöldcsibe vegyesbolt

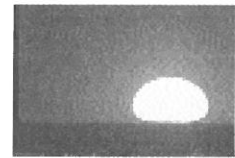
A Vörösvári Újság következő számának lapzárta: 2008. február 15., tervezett megjelenése: február 25.

Hirdetési díjaink:

Hátsó borító:	80 000 Ft
1/1 oldal	40 000 Ft
1/2 oldal	20 000 Ft
1/4 oldal	10 000 Ft
1/8 oldal	5000 Ft
1/16 oldal	2500 Ft

Színes hirdetés: 25% felár
(Az árak az áfával együtt értendők!)

Eltávoztak

2007. 12. 14. Ifj. Stechl Jánosné, sz. Szabados Emma, 57 éves, Vágóhíd u. 2.

12. 17. Spanberger Béla, Kozek Rozália férje, 71 éves, Csokonai u. 25.

12. 19. özv. Rein Józsefné, 94 éves, Zöldfa u. 29.

12. 19. Szatura Mártonné, sz. Feldhoffer Julianna, 84 éves, Lévai u. 1.

12. 27. Scheller János, Fűrész Anna férje, 71 éves, Tövis u. 15.

2008. 01. 05. Vágó Pálné, sz. Nagy Mária Magdolna, 57 éves, 1043 Bp., Erzsébet u. 27.

01. 12. Bellovits Ferencné, sz. Lieber Mária, 81 éves, Akácfa u. 15.

01. 14. Szauerné Bruckner Angelika, Szauer Mátyás felesége, 42 éves, Görgey u. 7.

01. 17. özv. Denk Ferencné, sz. Wieszt Mária, 87 éves, Fő út 121.

Hálás szívvel köszönjük rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, hogy kisfiunk, ill. kis unokánk, Máté elhunytja miatt osztottak fájdalunkban.

Laposa és Peller család

ARCHIMEDIA ÉPÍTÉSZIRODA

Teljes körű
építészeti tervezés

1028 Budapest,
Temető u. 49.

06-30-680-4088

archimedia@t-online.hu
www.archimedia.extra.hu

Vörösvári Újság on-line

Lapunk on-line (internetes) változata elérhető a következő címen:
<http://vorosvariujsg.pilisvorosvar.hu>

B-ANGEL BIZTONSÁGI SZOLGÁLAT

Védjük meg közösen értékeit!

- Lakások, családi házak, üzlethelyiségek, irodák és egyéb létesítmények távfelügyelete 24 órán keresztül.
- Riasztó, tűzjelző rendszerek, kamerás megfigyelő rendszerek telepítése, karbantartása
- Egészségügyi segélykérő rendszerek kivitelezése

Amiért érdemes minket választania:

- Magasan képzett, tapasztalt munkatársak, rendőrségi szakemberek bevonásával
- Felelősségvállalás, kártérítés
- Korszerű jelzőrendszerek
- Kedvezmények, részletfizetés
- Megbízható referenciák

Érezze magát biztonságban!

B-Angel Kft.
2085 Pilisvörösvár, Szabadság út 29.
06-30/467-00-14 www.b-angel.hu

ÉS VALAMENNYI
BIZTOSÍTÓ

Gépjármű-kárfelvétel és javítás

- teljes körű biztosítási ügyintézés
- minden típus korszerű javítása (huzatópad)
- rövid határidő

Ön leadja nálunk sérült gépkocsiját — mi levesszük válláról az ügyintézés és a javítás gondját.

Szilágyi Béla karosszériaajavító mester
Már 25 éve!

2085 Pilisvörösvár, Piliscsabai út 6063

Tel: 26-330-403, 30-253-2701

Ugyanitt:

Aegon biztosítások kötése:	lakás	hitel
	élet	gépjármű
	nyugdíj	vállalkozás
	nyugdíjpénztárak	

Szilágyi Béláné Ildikó: 20-526-1958
26-330-403

Natura Biobolt

Őrizze meg a saját és családja egészségét vegyszer- és adalékanyag-mentes bio- és reformélelmiszerek fogyasztásával.

Salaktalanítson és fogyjon az általunk ajánlott kúrákkal, erősítse immunrendszerét és gyógyuljon gyógynövények, teák, levek és gyógyhatású termékek révén.

Fedezze fel a natúrkozmetikumok és az aromaterápia világát bőre, haja és lelke épségéért és szépségéért. Válogasson saját és szerettei örömeire ezoterikus és életmódkönyveink, illetve meditációs cd-ink közül.

❖
Bach virágesszenciák /www.doskar.hu/

❖
Péntekenként friss biocsírák!

❖
Folyamatos akciók /www.trendavit.hu/

❖
Nyitva: hétfő- péntek: 9.00-18.00, szombat: 9.00-13.00

Telefon: 70/383 92 42, 70/455 94 05

E-mail: natura@pilisportal.hu

Cím: 2085 Pilisvörösvár, Fő út 98.

GYÓGYÁSZATI ÉS
EGÉSZSÉG BOLT

**Starflex lúdtalpbetét
készítése egyedi
méretek alapján**

(időpont egyeztetés szükséges !)

Cím: Solymár, Terstyánszky u.2.

Tel: 70-3399322

Nyitva tartás: H - P: 11-18, Sz: 8-12

www.kristofy.hu

DUNA HOUSE®

Ingatlan • Hitel • Biztosítás

Magyarország egyik legnagyobb ingatlanközvetítő hálózata, jelenleg 80 irodával és közel 650 értékesítővel áll az ügyfelek rendelkezésére.

Cégünk ingatlanértékesítő munkatársakat keres

Úröm, Pilisborosjenő, Pilisvörösvár, Piliscsaba és Perbál környékére.

Ha szeretné magát kipróbálni egy dinamikus fejlődő szakmában, ha gyermekei mellett nehezen tud elhelyezkedni, ha szeretné hosszú távú karriert építeni, mindezt önálló időbeosztással, kiemelkedően magas teljesítményarányos jövedelemmel, nálunk megteheti!

Elvárások:

Érettségi, dinamikus és határozott személyiség, kiváló kommunikációs készség és empátia saját gépkocsi. Nyelvtudás, szakirányú OKJ-s képesítés előnyt jelent.

Amennyiben hirdetésünk felkeltette érdeklődését, jelentkezzen az alábbi telefonszámon, vagy küldje el fényképes önéletrajzát az alábbi email címre:
E-mail: forizs.judit@dh.hu,
Tel.: 30/832-3393

Bővebb információ:

www.dh.hu

Vagyonörököt pilisvörösvári telephely őrzésére felvesszünk.
Telefon: 30/9635-083

Kereskedelmi asszisztenst keresünk

CBA Baldauf Kft. központjába középfokú végzettséggel és alapvető számítógépes ismeretekkel rendelkező, precíz és lendületes hölgyet keresünk kereskedelmi asszisztens munkakörbe.

Leendő munkatársunkat barátságos környezet, jó csapat, és folyamatos kihívások várják.

Élelmiszer kereskedelemben szerzett tapasztalat, vonalkódos értékesítési ismeret előnyt jelent.

Munkavégzés helye: Gourmand Ház - II. ker. Hidegkúti út 167.

Bolti operátort keresünk

Gourmand-házban található Széphalom csemege áruházunkba keresünk középfokú végzettséggel és alapvető számítógépes ismeretekkel rendelkező precíz, gyors, agilis, önálló munkavégzést kedvelő bolti operátort. Élelmiszer kereskedelemben, áruátvételi területen, bevételvezetésben szerzett tapasztalat, vonalkódos értékesítési ismeret előnyt jelent.

Munkavégzés helye: Gourmand Ház - II. ker. Hidegkúti út 167.

Jelentkezni mindkét állásra fényképes önéletrajzzal e-mail-ben lehet az allas@cba-baldauf.hu címen.

Adminisztrátort keresünk

CBA Baldauf Kft. központjába középfokú végzettséggel és alapvető számítógépes ismeretekkel rendelkező munkájára igényes, precíz és lendületes hölgyet keresünk adminisztratív munkakörbe.

Leendő munkatársunkat kellemes környezet, jó csapat várja. Pénzügyi ismeretek, és élelmiszer kereskedelemben szerzett tapasztalat előnyt jelent

Munkavégzés helye: Gourmand Ház - II. ker. Hidegkúti út 167.

Jelentkezni fényképes önéletrajzzal e-mail-ben lehet az iroda@cba-baldauf.hu címen

"Egy hely, ahol jó lakni!"

Pilisvörösváron négy 95 m²-es lakás eladó!

Értékesítés: 06-30-2-280-260

Hitelügyintézetet is vállalunk!

magasra tettük a mércét.
ahogy a kamatot is...

K&H lekötött betét

- nyerj utat az olimpiára! **
- ajándék K&H pendrive! ***

Pilisvörösvár, Fő út 30.
Telefon: (06 26) 530 760

- K&H TeleCenter (06 1) 300 0000 → www.kh.hu
- gyors ügyek sávja → hiteltanácsadás → befektetéstervezés → biztosítások

Az akció 2008. január 14-től visszavonásig érvényes. *Ajánlatunk az akció ideje alatt új betétként 500 ezer és 200 millió Ft közötti összegben elhelyezett, kéthónapos futamidejű Üdvözlét kamat – K&H trezor lekötött betétekre vonatkozik. EBKM=9,00%. A bank új betétként elhelyezettnek kizárólag azt a Bankon kívüli forrásból származó összeget tekinti, mellyel az ügyfélnek a lekötés napját megelőző naptári hónap utolsó banki napján levő záróegyenlegéhez képest a hirdetésben meghatározott K&H márkacsoport tagoknál elhelyezett megtakarítási állománya nőtt. Jelen tájékoztató nem minősül ajánlattételnek, vagy befektetési tanácsadásnak. A Bank a kondíciók megváltoztatásának jogát fenntartja. A termékek és szolgáltatások részletes leírását a vonatkozó szerződés, az Általános szerződési feltételek és a Hirdetmény, valamint a K&H Biztosító irányadó biztosítási szerződési feltételei, illetőleg a választott alap tájékoztatója tartalmazza. **A nyereményjáték 2008. január 14-e és február 14-e között zajlik, az akció és a játék további részleteit, valamint a részvételi feltételeket a vonatkozó Szerződés, Általános szerződési feltételek, a K&H Bank Üzletszabályzata, valamint az aktuális Hirdetmény tartalmazza, amelyek megtekinthetők a bankfiókokban és a www.kh.hu internetes oldalon. ***Az ajándékot akció új betétben történő lekötése esetén, 2008. január 14. és február 14. között, a készlet erejéig biztosítjuk.

